

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2005

Stručná zpráva správní rady a ředitele sdružení

Stejně jako v předešlém roce došlo, i v roce 2005, k významnému nárůstu služeb (potřeb klientů) především v nízkoprahových programech. Ostatní programy se dále vnitřně diferencovaly s ohledem na specifické cílové skupiny – matky s dětmi, minority, rodiče, a dlouhodobé uživatele. To vše znamenalo pro pracovníky zařízení velkou zátěž, a to nejen vzhledem k počtu klientů, ale i vzhledem ke zvýšení nároků na jejich flexibilitu, tvořivost a koncepční myšlení.

Jako velké pozitivum vidíme zejména schopnost jednotlivých programů i celého sdružení pružně reagovat na změny v cílové populaci a na „vývoj“ jejich potřeb. Koncepční práce jednotlivých programů a aktivity jejich managementu bezesporu přispěly k celkovému rozvoji kvality služeb v celé ČR.

Za velmi podstatné považujeme zahájení programu pro rodiče uživatelů, jejichž „šrámy na duši“ potřebují stejně „ošetření“ jako šrámy jejich dětí. Z tohoto pohledu se bezpochyby daří naplňovat základní cíl sdružení – vytváření komplexního systému služeb. Domníváme se, že to svědčí zejména o „vnitřní síle“ a aktivním přístupu sdružení jako celku, stejně tak jako jednotlivých týmů a zaměstnanců. Bez velké pomoci „vnějšího světa“ bychom to však sami nedokázali. Stejně tak lze za důležité považovat skutečnost, že programy přihlášené k Certifikačnímu řízení RV KPP uspěly a všem základním projektům sdružení byla Certifikace přidělena.

Jsmo tedy přesvědčeni, že jsme i v loňském roce udělali velký kus povětivé práce, který nemusíme měřit jen počtem klientů, poskytnutých služeb nebo vyměněných jehel. Nicméně věříme, že je určité měřitelný počtem těch, kterým jsme pomohli zvítězit, vrátit se zpět do normálního života, anebo „pouze“ přežít. Stejně jako v minulých letech nám na tomto „čestném místě“ dovolte poděkovat:

- **Všem zaměstnancům a externím spolupracovníkům sdružení;**
- **Všem státním úředníkům,** kteří vycházejí vstříc naší práci a s pochopením naslouchají našim potřebám a problémům a pomáhají nám je řešit;
- **Všem, kteří nás v loňském roce pod-**

pořili, a to ať již finančně, materiálně, nebo „jen“ morálně.

Jsmo velmi rádi, že i tento rok můžeme na tomto čestném místě poděkovat **Nadaci ČESKÉ SPOŘITELNY, která byla i v roce 2005 generálním partnerem o. s. SANANIM** a převzala tak partnerství od České spořitelny a.s. Děkujeme za významnou, již šestiletou, podporu prevence a léčby těch nejohroženějších – mladistvých a matek s dětmi, stejně tak jako ostatních rozvojových projektů sdružení. **Významnou pomocí** při otevření nového centra (Kavárna a Poradenské centrum) byla také **podpora společnosti METROSTAV, ESF a programu MATRA/KAP.** Na jiném místě této zprávy se pokoušíme poděkovat také všem ostatním, kteří naše úsilí podpořili a vycházeli vstříc potřebám našich služeb a zařízení.

Pokud jde o financování protidrogových aktivit musíme opět konstatovat, že ani rok 2005 nepřinesl systémové změny. Nicméně zásadní změny souvisí s existencí adekvátního systému koordinace a řízení protidrogové politiky s jasnými pravidly, kompetencemi a odpovědností.

Opět si proto dovolíme na tomto místě označit „bolavá“ témata české drogové politiky, která pokud nebudou v dohledné době řešena, mohou přinést mnoho negativních důsledků v oblasti zdravotní, sociální i ekonomické. I nadále považujeme za velmi aktuální řešení základních systémových problémů spojených s poskytováním péče a léčby. **Prioritu vidíme** v řešení otázek spojených s existencí adekvátních nástrojů hodnocení a zvyšování kvality systému, víceletého financování, rozsahu nezbytné péče garantované státem, systému koordinace a řízení národní politiky a nakonec i ve vytvoření efektivního modelu primární prevence a osvěty.

Faktem zůstává prohlubující se nejistota financování našich služeb v následujících letech, zejména s ohledem na nevyjasněnost financování drogové politiky a její aktuální politizace. Věříme, že díky spolupráci nestátních organizací a státní správy bude tento problém vyřešen, a že nedejde k rozpadu již vytvořené sítě odborných služeb v oblasti prevence návykových nemocí a s tím souvisejících významných společenských škod a dlouhodobých důsledků. Významná by byla jistě i ztráta kvalitního postavení a pověsti, kterou česká „adiktologie“ a NNO dnes v Evropě mají.

výkonný ředitel
Mgr. Jiří RICHTER

předsedkyně sdružení
PaedDr. Martina RICHTEROVÁ-TĚMÍNOVÁ

I. místopředseda sdružení
MUDr. et PhDr. Kamil KALINA, CSc.

SANANIM v roce 2005

SANANIM je největší nestátní organizací v ČR poskytující služby v oblasti péče a léčby závislostí na nealkoholových drogách. V současné době **sdužení provozuje deset hlavních programů** – Terénní programy, Kontaktní centrum, CADAS, Denní stacionář, terapeutické komunity (TK) Karlov a Němčice, Doléčovací centrum s chráněnými byty, Drogové informační centrum, Pracovní a sociální agenturu, **Poradenské centrum pro rodiče** – a řadu programů doplňujících; mezi nejvýznamnější patří telematické služby v oblasti poradenských a informačních služeb, práce ve věznicích, romský terénní program, program pro matky s dětmi a podpora při uplatňování klientů na trhu práce. Jako nový program bylo v rámci širšího projektu Café Therapy otevřeno Poradenské centrum pro rodiče, které doposud fungovalo v prozatímních prostorách. Další projekty jsou realizovány zejména v oblasti vzdělávání, primární prevence, publikační činnosti a zahraniční spolupráce. Jednotlivé projekty sdužení dnes zabezpečuje více než 95 zaměstnanců a 38 externích spolupracovníků.

Rok 2005 byl pro SANANIM bezpochyby úspěšný. A to nejen v tom smyslu, že se (přes nemalé obtíže) podařilo získat dostatek finančních prostředků pro provoz základních programů, ale podařilo se zajistit také další zdroje, které byly účelně investovány do otevření nového centra, nových programů, materiálně-technického zabezpečení, vzdělávání, prohloubení odborné koncepce péče, realizace nových prvků public relations, zahraniční spolupráce a dalších aktivit.

Z pohledu odborného je pak jednoznačné, že se sdužení podařilo udržet kvalitní a efektivní služby, které ho profesně staví na evropskou úroveň, což dokazují nejen konkrétní výsledky naší práce, účast na realizaci vytváření vládní politiky, ale nakonec i naše aktivní působení v rámci evropských projektů.

MEZI KLÍČOVÉ OBCENÉ CÍLE SDRUŽENÍ PATŘÍ ZEJMÉNA

- **Poskytování efektivní, profesionální pomoci a léčby osobám ohroženým drogovou závislostí** a provoz sítě programů a služeb, vytvářejících komplexní systém prevence, péče a léčby drogových závislostí;

- **Profesionalizace poskytovaných služeb** a rozvoj systému v oblasti poskytování specifických služeb;
- **Rozvoj spolupráce** na místní i centrální úrovni při plánování a realizaci protidrogové politiky, včetně rozvoje zahraniční spolupráce a změny pohledu veřejnosti na problematiku drogových závislostí;
- **Vzdělávání laiků**, profesionálů a paraprofesionálů v oblasti drogových závislostí.

FINANCOVÁNÍ A KONTROLA

Provoz všech programů a zařízení je z cca **75% finančně podporován prostřednictvím státních dotací a dotací krajů či obcí**. Ostatní finanční a provozní prostředky, tedy cca 25 %, sdužení získává od soukromých subjektů, vlastní činností a v neposlední řadě i od českých či zahraničních nadací, fondů a programů. Od počátku své existence nabízí SANANIM vůči státu průhledné a zodpovědné zacházení s dotacemi, které je doprovázeno snahou o maximálně profesionální a efektivní poskytování služeb v oblasti prevence a léčby drogových závislostí.

Účetnictví sdužení prochází každoročně auditem, nicméně standardní a efektivní financování sdužení zůstává i nadále klíčovým problémem ovlivňujícím každodenní provoz a zejména pak rozvoj organizace. V roce 2005 prošlo účetnictví sdužení také řadou státních kontrol.

SPOLUPRÁCE

Za klíčovou otázku přežití i dalšího rozvoje považujeme i nadále velmi úzkou spolupráci **se státním sektorem a samosprávou** a rozvoj našich zahraničních aktivit. Odborníci sdužení např. úzce spolupracovali s **Radou vlády pro koordinaci protid-**

rogové politiky Úřadu vlády ČR na přípravě certifikací. V rámci spolupráce s regiony máme nejužší spolupráci s **Magistrátem hl. m. Prahy**, kde se řada odborníků SANANIMU podílí na činnosti jednotlivých pracovních skupin Protidrogové komise MHMP a na vytváření protidrogové strategie MHMP. Dále úzce spolupracujeme s **MŠMT**, dalšími resorty, **Městskými částmi Prahy** (1, 2, 7, 13,) **Středočeským a Jihočeským krajem** a některými dalšími orgány a organizacemi státní správy (např. Vězeňská služba, Hygienická služba atd.).

Spolupráce s **nestátní sférou** nebyla ani v roce 2005 podceňena. Aktivně jsme se podíleli na činnosti **A.N.O. – Asociace nestátních organizací**, a to jak v řídicích orgánech, tak v jednotlivých sekcích. V odborné oblasti se zaměstnanci sdužení aktivně podílejí na činnosti různých profesních subjektů, jako např. **Společnosti pro návykové nemoci ČLS JEP**. V rámci jednotlivých odborných programů úzce spolupracujeme jak s řadou **státních odborných zařízení** např. PL Červený Dvůr, PL Bohnice, Oddělení pro závislosti Apolinář, FN Plzeň, tak i s řadou nestátních organizací – např. Podané ruce, TK Nová ves, TK Sejřek, DROP IN apod. Sdužení také samo nebo ve spolupráci s jinými subjekty pořádá řadu vzdělávacích aktivit a poskytuje odborné stáže.

V roce 2005 jsme pokračovali v rozvoji spolupráce s komerčním sektorem. Tyto aktivity byly realizovány v rámci projektu podpořeném nadací NROS, ve kterém se podařilo především zkvalitnit a rozšířit vlastní možnosti v oblasti sponzoringu a PR aktivit. Nicméně je zřejmé, že současné legislativní podmínky a všeobecný postoj veřejnosti a tím i soukromého sektoru k drogovým závislostem jsou limitujícím prvkem pro skutečný rozvoj této oblasti. Naše partnery v této oblasti se s poděkováním snažíme vyjmenovat na jiném místě této zprávy. Za všechny zde uvádíme alespoň ty nejvýznamnější firmy a společnosti: Česká spořitelna a.s., Metrostav a.s., Transgas RGW a Fortel-Česká keramika.

V roce 2004 se podařilo navázat úspěšnou spolupráci se **Všeobecnou zdravotní pojišťovnou**, se kterou byla **uzavřena naše první historická smlouva** o částečném financování zdravotní péče v Centru ambulantní detoxikace a substituce SANANIM. Její úhrady však pokrývají pouze cca 3% rozpočtu zařízení, neboť tato smlouva zůstala i v roce 2005 naší jedinou smlouvou v této oblasti.

Positivně lze jistě také hodnotit naši relativně **vysokou úspěšnost v získávání**

grantů na projekty z Evropských strukturálních fondů. V roce 2005 jsme realizovali dva samostatné projekty a dalšího se účastníme jako partneři.

Zahraniční spolupráce je pro nás i nadále zejména prostorem pro získávání nových zkušeností, ale také místem, kde lze čerpat prostředky na rozvojové aktivity, na které není dostatek prostředků v domácích zdrojích.

Nicméně dnes je již také oblastí, kde můžeme nabízet naši pomoc a relativně dlouholeté zkušenosti. O zahraničních aktivitách v roce 2005 se stručně zmiňujeme v jiné části této zprávy.

VALNÁ HROMADA A SPRÁVNÍ RADA SDRUŽENÍ

V roce 2005 mělo sdružení **31 řádných členů**, z nichž většina se pravidelně účastní řádné valné hromady (VH) svolávané před sedou sdružení pravidelně v prosinci. VH, kromě svých standardních úkolů (změny stanov, schvalování rozpočtu atd.), řešila zejména otázky spojené s organizačními změnami a rozvojem organizace. VH uskutečněná v prosinci 2005 volila také **nové správní a kontrolní orgány** sdružení.

Správní rada (SR) se sešla na čtyřech řádných jednáních, kde projednávala především koncepční a ekonomické záležitosti, organizační změny a založení nového právního subjektu (s.r.o.), plány na finanční krytí, mzdovou politiku a PR sdružení.

KANCELÁŘ SDRUŽENÍ; MANAGEMENT

I v roce 2005 byl zachován ekonomický a administrativní systém změněný v roce 2003. Management organizace a sekretariát sdružení v současné době zabezpečuje ekonomický, personální a administrativní servis, koordinaci aktivit jednotlivých zařízení a veškeré smluvní vztahy. Kancelář sdružení je také kromě uvedených úkolů zodpovědná za rozvoj mezinárodních aktivit a řízení několika mezinárodních projektů, public relations a sponzorský program (ve spolupráci s Drogovým informačním centrem), personální politiku a nakonec také za veškeré investiční akce sdružení. Již stabilním prvkem v organizační struktuře jsou odborní ředitelé, tvořící mezičlánek mezi vedením a jednotlivými zařízeními.

TECHNICKO-HOSPODÁŘSKÉ ZABEZPEČENÍ SDRUŽENÍ

Všechna zařízení jsou dnes relativně dostatečně technicky a materiálně zabezpečena, jsou komunikačně propojena interneto-

vou sítí a mají své elektronické adresy. Ukázalo se, že některá zařízení nevyhovují prostorově, vzhledem k nárůstu počtu klientů (Kontaktní centrum) či nárůstu specifické klientely, mající speciální potřeby (Denní stacionář a jeho program pro matky s dětmi). Tyto prostorové potřeby jsme se pokusili řešit, nicméně doposud bez jakéhokoli úspěchu.

Vzhledem k nemožnosti získávat v rámci existujících dotačních titulů investiční prostředky se jako zásadní problém ukazuje také zřetelné postupné chýbění hmotného investičního majetku, který je však nezbytný k realizaci specifických částí našich projektů a zabezpečení základních aktivit (např. auta, technické zařízení kuchyní, kanceláře atd.).

Vzhledem k demolici objektu Novovysočanská Praha 9, se koncem roku 2004 přestěhovalo Doléčovací centrum do nového prostor v Praze 13 (Ovčích Hájků). Kancelář sdružení a Drogové informační centrum bylo nezbytně umístěno na přechodnou dobu do vypůjčených prostor sdružení FOKUS (Bohnice, Dolákova 26). Protože se však nepodařilo zrealizovat nezbytnou rekonstrukci, Doléčovací centrum muselo přechodně také snížit kapacitu chráněného bydlení a rekonstrukce probíhala během roku 2005 za provozu.

EKONOMIKA A ADMINISTRATIVA

V systému ekonomického fungování nedošlo k zásadním změnám a celý proces je zabezpečen standardními mechanismy. Všechna ekonomická data podléhají průběžné kontrole a prvotní účetní doklady jsou po měsíčním zúčtování k dispozici pro finanční řízení a kvalifikovanou kontrolu účet-

ních podkladů. Ekonomika a účetnictví se řídí podrobným ekonomickým předpisem a řadou předpisů interních. Administrativa sdružení je zpracovávána sekretariátem sdružení a řídí se také podrobnými vnitřními předpisy. Účetnictví je každoročně kontrolováno auditorem.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Připravený a již v roce 2004 vytvořený systém finančního hodnocení pracovníků, které by zohledňovalo jejich vzdělání, další vzdělávání, iniciativnost a tvořivost nemohlo být bohužel ani v toto roce v plné míře uvedeno do praxe vzhledem k velmi nízkým dotacím na mzdové prostředky. Toto omezení velmi limituje personální práci. Udrželi jsme trend, který upřednostňuje profesní růst v rámci organizace a zohledňuje možnost postupu pracovníka v systému našich zařízení.

Systém vnitřního vzdělávání pracovníků je již stabilizován, pravidelně probíhají: úvodní kurz pro nové zaměstnance, stáže v jednotlivých programech, klinické dny a balneologické semináře. Všechny týmy pracují pod větší i vnitřní supervizí.

CERTIFIKACE

V roce 2005 byl zahájen certifikační proces RVKPP. V rámci přípravné fáze všechna zařízení aktualizovala operační manuály, byl zpracován obecný operační manuál o.s. SANANIM, který se týká především filosofických a teoretických východisek o.s. SANANIM, dále veškerých organizačních a personálních záležitostí, dále práv klientů a etického kodexu pracovníků. Operační manuály jednotlivých zařízení obsahují koncepci zařízení, podrobný popis programu z hlediska cílů, prostředků, metod, postupů, organizačního a personálního zajištění.

V letních měsících proběhla místní šetření ve většině zařízení a certifikace odborné způsobilosti byla udělena všem žádajícím zařízením: Terénní programy, Kontaktní centrum, CADAS, Denní stacionář, Terapeutická komunita Karlov, Terapeutická komunita Němčice a Doléčovací centrum s chráněnými byty a dílnou.

Cíle sdružení a jejich naplňování v roce 2005

Loňský rok byl opět především obdobím, ve kterém se podařilo v rámci sdružení v plné míře provozovat komplexní systém péče o drogově závislé, a to i přes zásadní problémy s financováním jednotlivých zařízení. Rok 2005 byl pro nás významný také tím, že se SANANIM i nadále rozvíjel jako vysoce profesionální organizace, a to jak v oblasti péče o klienty, tak i v oblasti managementu.

KLÍČOVÉ CÍLE A JEJICH NAPLNĚNÍ V ROCE 2005:

CÍLE V OBLASTI

POSKYTOVANÝCH SLUŽEB:

- **Provozování sítě programů a služeb a udržení stávající nabídky služeb a jejich rozsahu:**
 - **V roce 2005** se nejen podařilo udržet rozsah existujících služeb, ale podařilo se také udržet i jejich kvalitu a efektivitu, včetně provázanosti jednotlivých prvků systému.
- **Příprava na certifikační proces a certifikace všech základních programů** – mezi klíčové cíle patřilo získání certifikace pro poskytování služeb v jednotlivých zařízeních:
 - **I v roce 2005** všechna zařízení pokračovala v intenzivní přípravě na certifikaci odborné způsobilosti. Byl zpracován obecný operační manuál o. s. SANANIM, týkající se především organizačních standardů. Každý program detailně rozpracoval operační manuál svého zařízení či programu, který obsahuje koncepci, podrobný popis programu a zařízení z hlediska cílů, prostředků, metod, stejně tak jako organizační aspekty, personální zajištění apod.;
 - Během léta 2005 se podařilo všem základním programům úspěšně absolvovat Certifikační řízení a všechna tato zařízení tak získala státní Certifikaci odborné způsobilosti.
- **Rozšíření sítě programů a služeb:**
 - **Na podzim roku 2005** se po dlouhých přípravách a komplikované opravě objektu podařilo v nově otevřených prostorách Café Therapy **zprovoznit nový program – Poradna pro rodiče**, pokrývající oblast služeb, které

v nabídce systému služeb doposud chyběly. Program umožňuje plně se věnovat rodinným příslušníkům závislých ve všech fázích vývoje závislosti i léčby;

- Naopak nad rámec našich plánů se, vzhledem k úspěšným žádostem u Evropských strukturálních fondů, podařilo realizovat nové programy a projekty, tedy nabídnout doposud chybějící služby a aktivity. Klíčovou aktivitou v této oblasti je otevření nového projektu – **Pracovní a sociální agentura**, zaměřeného v obecné rovině na zlepšení a zvýšení uplatnění klientů na trhu práce;
- Podařilo se také **rozšířit naši nabídku o specifické služby** (nabídka nízkoprahových služeb pro rusky mluvící cizince; nabídka pracovního uplatnění klientů Doléčovacího centra, telematické služby – Promile SMS);
- **Rovněž se podařilo realizovat řadu významných aktivit** (kampaň Drogy a rodiče; výroba a distribuce publikace Jak vytvořit ve škole zdravější prostředí; ...).
- **Spolupráce při plánování a realizaci protidrogové politiky** – udržení dosažitelné velmi dobré komunikace a spolupráce s orgány a institucemi na centrální i místní úrovni; aktivní spolupráce na nadregionální úrovni v rámci A.N.O.:
 - Lze s potěšením konstatovat, **že i v roce 2005**, až na několik výjimek, je naše spolupráce s centrálními orgány a samosprávou i nadále na velmi dobré úrovni. Velmi aktivně se sdružení také podílí na spolupráci nestátních organizací v rámci A.N.O..
- **Profesionalizace poskytovaných služeb** – odborný růst týmů i jednotlivců; zabezpečení standardního vzdělávání ve specifických činnostech; standardizace technik hodnocení kvality efektivity práce jednotlivce, týmu a systému:
 - **Již pátým rokem se**, i s ohledem na finanční limity, **daří zabezpečit systém vnitřního a vnějšího vzdělávání** (např. nových pracovníků) a stejně tak i vzdělávání v některých specifických činnostech (terapeutické komunity atp.). Kontinuálně je sdružením podporován odborný růst týmů i jednotlivců prostřednictvím účasti na specializovaném vzdělávání. Rezervy i nadále vnímáme zejména v oblasti hodnocení kvality a standardizaci technik;
 - V roce 2005 se podařilo zahájit vzdělá-

vací program, podpořený z evropských sociálních fondů, který se skládá ze základního kurzu drogových závislostí, kursu poradenství, kursu terapeutických komunit a letních škol zaměřených na problematiku harm reduction, terapeutické komunity, poradenství. Program bude pokračovat až do roku 2007.

- **Odborné zabezpečení a poskytování služeb** – mezi klíčové cíle patřilo: předávání a součinnost v rámci systému; koncepce interního vzdělávání a hodnocení kvality práce; standardy poskytování jednotlivých specifických služeb a metod. Získání certifikace pro poskytování služeb v jednotlivých zařízeních:
 - Významným odborným tématem bylo řešení situace v nízkoprahových službách, kdy zájem o jednotlivé služby přesahoval a přesahuje kapacitu jednotlivých zařízení. Reakcí na tuto situaci byla částečná změna koncepce práce v Kontaktním centru;
 - Dalším odborným tématem bylo zařazování klientů z výchovných ústavů – problémových uživatelů drog – do komunity za podmínky možnosti udržení komunitních principů. Výsledkem bylo snížení kapacity klientů v TK Karlov v části pro mladistvé z 15 lůžek na 12 a určení procentní míry zastoupení klientů z výchovných ústavů v daném zařízení.

CÍLE V RÁMCI TECHNICKO ORGANIZAČNÍHO ZABEZPEČENÍ SYSTÉMU PREVENCE PÉČE A LÉČBY:

- **Technické zabezpečení** – mezi klíčové cíle patřilo: pokračování revitalizace hospodářského dvora Karlov; provozní, technické a finanční zabezpečení celkové rekonstrukce objektu Ovčích Hájek ve spolupráci s městskou částí Praha 13 pro Doléčovací centrum, chráněnou dílnu, Drogové informační centrum a Kancelář sdružení; oprava objektu a otevření projektu Café Therapy; změny ekonomického a manažerského systému s ohledem na změnu zákona o DPH:
 - Zejména díky nadaci ČS jsme **i v roce 2005** mohli **pokračovat v revitalizaci objektů hospodářského dvora TK Karlov** – dokončena rekonstrukce střech na hospodářských objektech, pokračovala oprava vnitřních komunikací, byla zahájena oprava krovu objektu Hájenska;
 - **V roce 2005** byla zahájena celková rekonstrukce objektu Ovčích Hájek (pro Doléčovací centrum, DIC a vedení or-

ganizace), nicméně rekonstrukce, kterou zabezpečuje Městská část Praha 13 bude dokončena až v dubnu 2006. Doléčovací centrum tedy nadále provizorně působilo v polovině budovy a kancelář vedení a DIC byla provizorně umístěna do objektu sdružení FOKUS, Praha 8, Dolákova 26;

– V listopadu 2005 byla dokončena rekonstrukce objektu Školská 30, včetně jeho nezbytného provozního a technologického vybavení a po dlouhé době plánování a příprav mohlo dojít k otevření projektu Café Therapy.

- **Organizační a ekonomické zabezpečení** – mezi klíčové cíle patřilo zejména kvalitní zabezpečení managementu a komunikace, včetně rozvoje zahraničních aktivit; změny ekonomického a manažerského systému s ohledem na změnu zákona o DPH.

– Přesto, že z pohledu Správní rady lze považovat zabezpečení managementu a komunikace, včetně rozvoje zahraničních aktivit za více než uspokojivé, je zřejmé, že se především díky finančním limitům **nepodařilo uskutečnit plánované změny v podobě rozšíření a restrukturalizace managementu** organizace, nezbytné zejména s ohledem na rozsah a spektrum činnosti sdružení;

– Vzhledem k novelizaci zákona o DPH bylo nezbytné provést analýzu dopadů a připravit změny dosavadního ekonomického a manažerského systému; s ohledem na doporučení auditora, FÚ a dalších konsultovaných expertních subjektů Správní rada rozhodla o zřízení nového právního subjektu (společnost s ručením omezeným) se 100% vlastnickým právem a o převedení části vedlejších aktivit občanského sdružení do nově založeného subjektu.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY

V oblasti materiálně technického zabezpečení:

- Zahájení a finanční zabezpečení rekonstrukce objektu Ovčí Hájek pro Doléčovací centrum, kanceláře vedení a Drogové informační centrum; otevření a zprovoznění objektu pro program Doléčovacího centra;
- Oprava objektu a otevření projektu Café Therapy, vč. zahájení programu Poradny pro rodiče a sociální firmy – chráněného tréninkového pracoviště;

- Pokračování oprav a rekonstrukce hospodářského dvora Karlov;
- Udržení relativně kvalitního materiálního zabezpečení sdružení jako celku.

V oblasti odborného a profesního zabezpečení a provozu systému:

- Podařilo se provozovat celý systém a jednotlivé služby v plném rozsahu; všechny týmy pracovaly pod kvalitní interní i externí supervizi;
- Dokončení podrobných koncepcí a operačních manuálů všech samostatných programů;
- Řada našich zaměstnanců dokončila VŠ studia, složila rigorózní či atestační zkoušky, úspěšně dokončila různé výcviky v terapii a managementu;
- Rozvoj služeb pro specifické cílové skupiny v jednotlivých zařízeních o.s. SANANIM a rozšíření spektra služeb, zejména v oblasti uplatňování klientů na trhu práce (Pracovní agentura);
- Vysoká využitelnost a návštěvnost serveru primární prevence www.odrogach.cz a Drogové poradny a portálu www.sananim.cz;
- Úspěšná realizace prvních fází projektu podpořených ESF; za relativně úspěšný lze jistě považovat i realizovaný fundraisingový plán.

Hodnocení dosavadních výsledků:

Domníváme se, že práci správních orgánů, managementu, kanceláře i sdružení jako celku je možno hodnotit jako velmi úspěšnou, a to nejen pro to, že se podařilo splnit a naplnit většinu cílů, které jsme si stanovili. Za úspěch lze považovat jistě i etablování SANANIMu v zahraničí, kde je přijímáno jako instituce poskytující profesionální služby a aktivně spolupracující na rozvoji evropské sítě. Jako pozitivum musíme hodnotit i dopracovávání vnitřních předpisů, a tím i zkvalitňování vnitřního fungování organizace.

Rezervy lze spatřovat v práci se ziskovými organizacemi v rámci sponzorského programu, v oblasti práce s médii a public relations. Další rezervou v oblasti personální je realizace efektivního průběžného hodnocení pracovníků středního managementu a tomu odpovídající následné finanční ohodnocení. Nezbytné, vzhledem k rozsahu i spektru služeb a projektů realizovaných sdružením, se jeví provést nový audit managementu organizace a následně realizovat restrukturalizaci řízení a komunikace.

Na činnosti sdružení se v roce 2005 podíleli:

Adámková Kateřina; Ambrož Marcel; Bendová Martina; Bílíková Monika; Brachová Hana; Černošská Kateřina; Čechová Vlasta; Čtrnáctá Štěpánka; Dekojová Saša; Dočekal Ondřej; Dudycha Radek; Ďurišová Alena; Folíř Patrik; Formánková Eva; Geblerová Eva; Gotz Jakub; Grosmanová Terezie; Gwozdziejewicz David; Hanusová Jana; Hanzal Pavel; Harant Tomáš; Harapes Jan; Harbáčková Marcela; Hettner Vladimír; Hornová Jana; Horvát Milan; Hošková Helena; Hovorka Jan; Huk Martin; Hulík Martin; Janíková Barbara; Janoušková Olga; Jirový František; Jonák Michal; Justinová Jana; Kabátek Aleš; Kabátková Petra; Kalina Kamil; Kalužíková Miroslava; Karel Jan; Klíma Tomáš; Kložíková Eva; Kolenatá Olga; Korbelová Monika; Koryntová Gabriela; Kožený Josef; Kožený Václav; Krejčí Petr; Krejčová Monika; Krummerová Jana; Křížová Eva; Křížová Marie; Kubů Pavel; Kuda Aleš; Kudová Olina; Luczewský Tomáš; Makovská Dolanská Pavla; Marečková Jana; Markvart Miloš; Maškulková Lenka; Matoušková Jolana; Mazur Bohumil; Měchýřová Petra; Minařík Jakub; Motýčková Veronika; Mullerová Pavlína; Nedvěd Tomáš; Pastorková Hana; Pešatová Ivana; Pešek David; Polívková Zuzana; Presl; Preslová Ilona; Prombergerová Sylvie; Příhodová Alena; Putnová Jana; Rektor Tomáš; Richter Jiří; Růžičková Eva; Řezníčková Markéta; Skořepová Hana; Sládková Barbora; Smetánková Barbora; Svojsík Martin; Šefránek Martin; Šimková Vladimíra; Šíp Jan; Škodová Zdeňka; Šmíd Petr; Šucha Matúš; Švec Josef; Těmínová-Richterová Martina; Termer Aleš; Martina Tesařová Martina; Toušová Jiřina; Trásáková Veronika; Vácha Petr; Vejrych Tomáš; Veis Štěpán; Větrovec Martin; Větrovská Jelena; Volný Jiří; Voříšková Eva; Wankeová Věra; Zachariáš Miroslav; Zogatová Kamila.

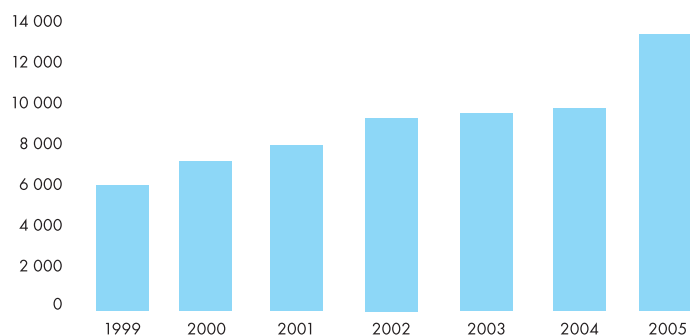
SANANIM v číslech

POČTY OSOB A POSKYTNUTÉ SLUŽBY

Počty osob podle typu poskytnutých služeb – meziroční srovnání

	Harm reduction	Iniciální či jednorázové poradenství	Poradenství v Kontaktním centru	Poradenství ve vazbách	Specializovaná psychiatrická a substituční péče	Strukturované ambulantní služby	Rezidenční péče	Péče o rodinné příslušníky	Děti našich klientů v přímé péči	Celkem
1999	1528	3450	211	0	0	295	63	429	0	5976
2000	2354	3340	167	0	0	431	86	540	0	6909
2001	3909	4526	401	0	0	487	91	476	0	8884
2002	3762	4478	240	0	0	501	101	305	0	9387
2003	4023	3910	757	0	38	485	105	493	27	9811
2004	3808	4386	589	0	120	567	105	489	31	10064
2005	3942	6663	1081	158	169	679	100	447	296	13535

Počty osob, kterým SANANIM poskytl službu – meziroční srovnání

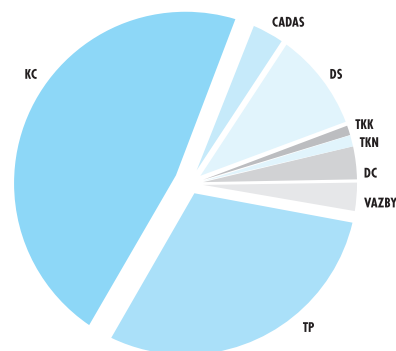

EVIDOVANÍ KLIENTI – UŽIVATELÉ DROG

Počet klientů – uživatelů drog, kteří byli v péči jednotlivých zařízení SANANIM v roce 2005

Zařízení	TP	KC	CADAS	DS	TKK	TKN	DC	Vazby
Počet klientů	1548	2394	169	507	55	45	172	158

Rozdělení klientů – uživatelů drog, kteří byli v péči jednotlivých zařízení SANANIM

Počet klientů – uživatelů drog, kteří byli v péči jednotlivých zařízení SANANIM – meziroční srovnání

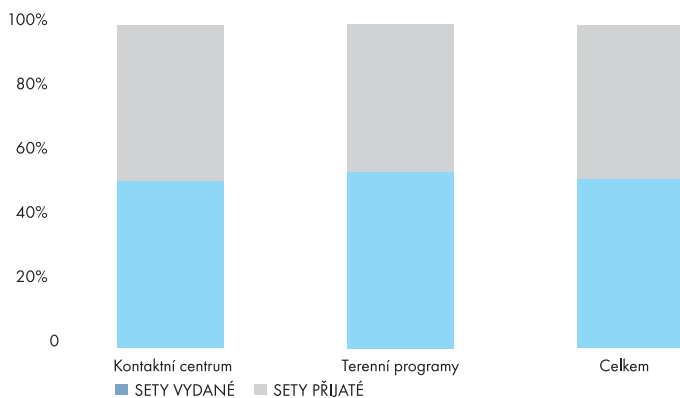
Zařízení	TP	KC	CADAS	DS	TKK	TKN	DC	VAZBY	Celkem
1999	328	1480	0	204	22	41	91	0	2166
2000	1045	1945	0	237	44	42	194	0	3507
2001	1298	2386	0	273	43	48	142	0	4190
2002	1577	2878	0	239	47	54	262	0	5057
2003	1954	2069	38	265	57	48	220	0	4651
2004	1574	2234	120	329	56	49	221	0	4583
2005	1548	2394	185	507	55	45	172	158	5064

VÝMĚNNÉ PROGRAMY SANANIM

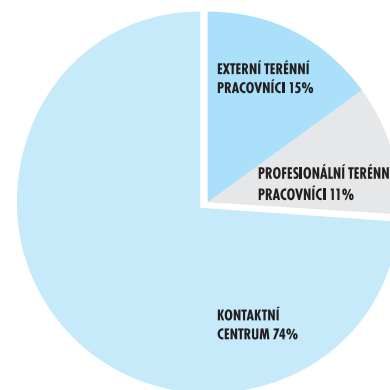
Přehled vyměněných injekčních setů v roce 2005

Kontaktní centrum	760 602
Externí terénní pracovníci	161 234
Profesionální terénní pracovníci	119 207
Celkem	1 041 043

Poměr vydaných / přijatých injekčních setů za rok 2005

Výměněné injekční sety v roce 2005

Přehled vydaných injekčních setů Terénní programy a Kontaktní centrum v letech 1997–2005

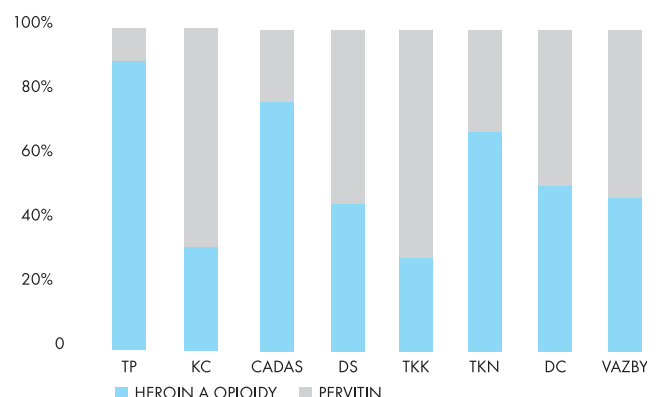
Zařízení	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Terénní programy	83 190	95 286	117 782	196 858	244 629	166 085	213 138	212 208	280 441
Kontaktní centrum	172 574	150 547	248 613	339 009	370 851	297 707	359 771	571 830	760 602
o.s. SANANIM celkem	255 764	245 833	366 395	535 867	615 480	463 792	572 909	784 038	1 041 043

SPECIFICKÉ UKAZATELE KLIENTŮ SANANIM

Poměr muži – ženy napříč jednotlivými zařízeními SANANIM v roce 2005

	TP	KC	CADAS	DS	TKK	TKN	DC	VAZBY
muži	864	116	104	160	24	30	107	112
ženy	364	44	65	153	31	15	65	46
celkem	1228	160	169	313	55	45	172	158

Primární droga napříč jednotlivými zařízeními SANANIM v roce 2005

TERÉNNÍ PROGRAMY

Program se zabývá prací s intravenózními uživateli drog přímo na ulici. Jeho hlavním cílem je minimalizace zdravotních a sociálních rizik spojených s užíváním nealkoholových drog. Prostřednictvím výměny injekčního materiálu udržuje nízký výskyt infekčních chorob typu HIV nebo hepatitidy C mezi uživateli, a tím nepřímo ochraňuje ostatní populaci.

Program pracuje ve dvou rovinách. První z nich je práce na ulici zajišťovaná týmem osmi profesionálních pracovníků, druhou rovinou je práce na uzavřené drogové scéně a toxikomanských bytech, kterou vykonává skupina 10 externích terénních pracovníků (XTP).

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Klíčovým cílem programu je, prostřednictvím nabídky služeb, informací a propagačních materiálů, snížit nemocnost uživatelů infekčními chorobami a zároveň motivovat klienty k úpravě či změně životního stylu.

Poskytované služby

Každý den od 14.00 do 19.00 nabízejí terénní programy všem svým klientům tyto služby: výměna sterilních injekčních stříkaček; distribuce kondomů, alkoholových tampónů, filtrů, sterilní vody a drobného zdravotnického materiálu (náplastí, Heparoid, obvazy atd.); motivační trénink směřující k bezpečnějšímu užívání, k bezpečné likvidaci použitého injekčního materiálu, k bezpečnějšímu sexu, ke změně životního stylu směrem k abstinenci; sociální a zdravotní poradenství; krizová intervence; základní zdravotní ošetření a první pomoc; reference do následných sociálních a zdravotních zařízení; distribuce letáků o nebezpečích spojených s užíváním drog (HIV/AIDS, Hepatitidy, předávkování atd.); sběr použitých injekčních stříkaček na veřejných místech; výroba a distribuce časopisu „Dekontaminace“ cíleného pouze na drogové uživatele.

Cílová populace

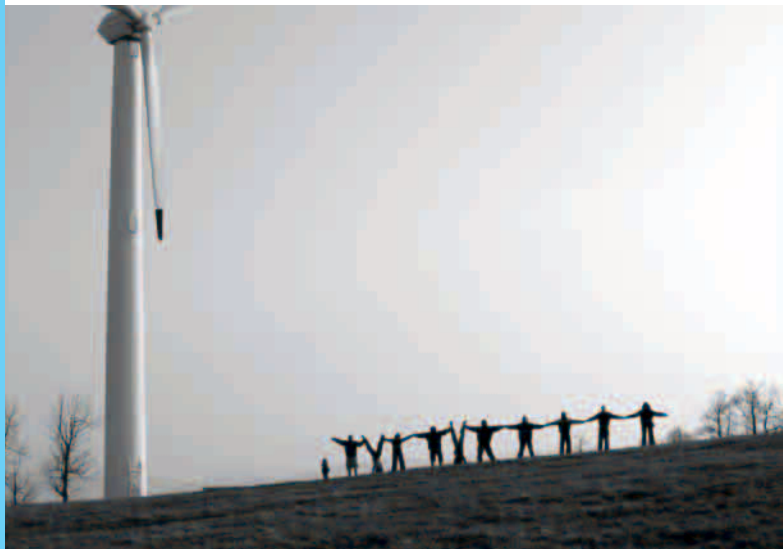
Cílovou populací jsou problémoví uživatelé drog starší patnácti let. Většina z nich není v pravidelném kontaktu s jinou léčebnou nebo pomáhající institucí.

Většina klientů - uživatelé pohybující se na otevřené drogové scéně - se pohybuje ve věkovém pásmu od 20 – 30 let; preference opiátů; preference intravenózní aplikace; zdravotní, sociální nebo právní problémy spojené s užíváním drog. Uživatelé z uzavřené drogové scény charakterizuje dlouhá drogová kariéra (průměrně 15 let); preference opiátů (včetně podomácku vyráběného opiátu Braun); celkově zdevastování - sociálně i zdravotně; opakované neúspěšné pokusy o léčbu.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Z personálního hlediska došlo v týmu k několika změnám. Na jaře roku 2005 odešli dva pracovníci. Další pracovník si v průběhu roku snížil úvazek z 1 na 0,5. Přijali jsme 2 pracovníky a 1 pracovníci na 0,5 úvazku, z toho jednoho kolegu, který se bude intenzivně věnovat práci s týmem XTP, který se chystáme v roce 2006 nejen rozšířit na až 16 osob, ale zároveň jej také chceme výrazně modifikovat a pokusit se tyto pracovníky v daleko větším rozsahu zapojit do programu socializace a stabilizace prostřednictvím „chráněného zaměstnávání“.

Všichni zaměstnanci se zúčastnili kursu první pomoci, poskytovaného ZZS hl. m. Prahy. Dva pracovníci se aktivně zúčastnili AT konference v Hrachově. Všichni zaměstnanci prošli kurzem krizové intervence, jedna kolegyně na podzim začala navštěvovat vzdělávání ICDZ.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Charakteristický byl nárůst počtu kontaktů s klienty z řad národnostních menšin. Jedná se zejména o Romy a ruský mluvící cizince. Snažili jsme se tedy především o specializaci a přizpůsobení služeb různě klientele.

Podstatné změny proběhly v práci s týmem externích terénních pracovníků (XTP). Poté, co se během loňského roku změnila podmínky fungování, kdy jsme časově omezili dobu působení v tomto programu na jeden rok, došlo k intenzivnější individuální práci s jednotlivými klienty, kteří se snažili během této doby vyřešit či stabilizovat v maximální možné míře své obtíže.

Kapacita programu je v současné době naplněna. Protože služeb programu využívali dříve především uživatelé opiátů, obávali jsme se poklesu klientů v důsledku přechodu části klientely do legálních substitučních programů. Tento trend se ale nepotvrdil. Uživatelé, kteří jsou v substitučních programech využívají našich služeb minimálně ve stejné míře, jako je využívali dřívější klienti užívající opiáty. Drtivá většina naší klientely si totiž Subutex aplikuje intravenózně.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

K hodnocení dochází každý týden na pravidelné poradě týmu. Hodnocena a interpretována jsou statistická data z minulého týdne. Dále je prostřednictvím intervize hodnocena práce na případech jednotlivých klientů. Statistická data jsou pravidelně vyhodnocována čtvrtletně a na konci roku je prováděno celkové hodnocení v podobě výroční a závěrečné zprávy. Ke kritickému hodnocení programu dochází pravidelně na poradě vedení o. s. SANANIM a setkávání s odborným ředitelem.

V rámci projektu jsou vyhodnocovány základní cíle projektu. Jako základní metody používáme systém sběru dat a jejich zpracovávání v programu Freebase.

Statistika a její interpretace, trendy

Rok 2005 byl ve znamení opětivé stabilizace drogové scény, zvyšování důvěry klientů a s tím souvisejícího nárůstu počtu poskytovaných

služeb. Počet kontaktů vzrostl z 15 740 v roce 2004 na 27 617, tedy o více než dvě třetiny. Zásadním údajem je masivní nárůst výměněného injekčního materiálu, především ve druhé polovině roku. Při 26 198 výměnách jsme vyměnili 271 057 kusů injekčních stříkaček, což je o cca 60 000 kusů více než v roce 2004.

Tento fakt zcela zásadně ovlivňuje samotnou existenci programu, protože v důsledku trvalého intenzivního přetížení programu dochází k rychlému vyčerpání nejen finančních prostředků na zdravotnický materiál, ale především lidských zdrojů a potenciálu pracovníků programu. V posledních měsících roku se denní počty kontaktů pohybovaly pravidelně nad hranicí 230 osob a výměna realizovaná profesionálním týmem se denně vyšplhala až nad hranici 800 kusů a to i přesto, že se o odlehčení programu pokoušeli svou pravidelnou přítomností a výměnou na ulici také pracovníci programu XTP.

Díky změnám v podobě fungování programu XTP došlo v letošním roce k mírnému nárůstu počtu injekčního materiálu výměněného těmito pracovníky. Vzhledem k jejich lepšímu vybavení znalostmi a vědomostmi jsou schopni XTP poskytovat dalším uživatelům také informace a poradenství v rozsahu a podobě blízké se službám poskytovaným profesionálními pracovníky.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Na závěr roku 2005 můžeme konstatovat, že tradiční potíže finančního krytí projektu se podařilo (zejména s pomocí HMP) překonat, nárůst klientely však způsobil, že šíře a kvalita poskytovaných služeb, především těch nad rámec standardních služeb spojených pouze s výměnou injekčního materiálu, minimálně stagnovala. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že „trpí“ zejména kvalita poradenských služeb. Provozu projektu se tedy nedaří přizpůsobovat se rostoucím počtům klientů, kapacita programu je zcela vyčerpána. Při dlouhotrvajícím současném kritickém stavu hrozí reálné nebezpečí rozpadu týmu z důvodu úplného vyčerpání jeho možností.

V následujícím roce doporučujeme iniciovat vznik nových a specializaci stávajících následných služeb, které nereagují dost pružně na změny na drogové scéně. Alarmujícím faktem by se mělo stát to, že se na drogové scéně začínají objevovat případy HIV pozitivní, a to především v minoritních skupinách uživatelů, kteří nejsou v kontaktu s žádnou pomáhající organizací a přitom jsou nedílnou a často i převažující součástí pouliční drogové komunity.

K hlavním úkolům na příští rok patří:

- Udržet základní rozsah a strukturu nabídky poskytovaných služeb vč. jejich kvality;
- Iniciovat otevření dalších nízkoprahových zařízení na území hl. města Prahy;
- Podílet se, minimálně v rámci o. s. SANANIM, na modifikaci poskytované péče ostatními zařízeními tak, aby byla pro uživatele dostupná, tzn. aby nabízené služby odpovídaly i poptávce klientů z minoritních skupin.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

Struktura nových klientů

Počet klientů		125
– z toho injekčních uživatelů drog		125
– z toho mužů		92
– z toho se základní drogou – heroin (opioidy)		23
– pervitin		17
– kanabinoidy		1
– extáze		0
– těkavé látky		0
– subutex nelegálně		68
– subutex legálně		15
metadon nelegálně		0
metadon legálně		1
Průměrný věk klienta	(celkově 26,3)	Noví muži 26,6 Nové ženy 25,7

Terénní programy: služby/výkony

Služba	Počet osob, využití služby	Počet výkonů (v jednotkách uvedených v pravém sloupci)
Počet výměn		
ve výměnném programu	1228	26 198
Vydané injekční jehly	1228+XTP	Počet výkonů výměn Počet ks vydaných inj. jehel 271 057
Zdravotní ošetření	123	Počet ošetření 374
Individuální poradenství	183	Počet sezení 347
Skupinové poradenství	49	Počet skupin 60
Krizová intervence	5	Počet intervencí 8
Reference do K-center	266	Počet referencí 347
Reference do prog. substituce	59	Počet referencí 143
Asistenční služba	59	Počet intervencí 73
Těhotenské testy	35	Počet provedených testů 42
Poradenské telefonáty	6	Počet telefonátů 6
První pomoc	3	Počet intervencí 3

ROMSKÝ TERÉNNÍ PROGRAM

Projekt je již nedílnou, nicméně samostatnou součástí aktivit Terénních programů SANANIM. Program je zaměřen na práci s romskými intravenózními uživateli drog přímo na ulici. Jeho hlavním cílem je minimalizace zdravotních a sociálních rizik spojených s užíváním nealkoholových drog. Prostřednictvím výměny injekčního materiálu udržuje nízký výskyt infekčních chorob typu HIV nebo hepatitidy C mezi uživateli a tím nepřímo ochraňuje ostatní populaci.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Hlavní náplní práce romského terénního programu je individuální sociální práce v romských rodinách. Pracovníci samozřejmě poskytují i standardní služby terénního programu přímo na ulici, ukazuje se ale, že po dobrém navázání klientely v minulých letech jsou romští klienti ochotní a schopni využívat služeb poskytovaných běžnými terénními programy. Protože individuální případová práce a práce s rodinou je zcela nový model práce, hlavním cílem bylo tuto formu pomoci ukotvit a zasadit do systému péče o uživatele.

Poskytované služby

Kromě obdobných standardizovaných služeb poskytovaných Terénními programy je to zejména - individuální případová práce a poradenství v rodinách uživatelů, s uživateli samotnými, rodinnými příslušníky a blízkým sociálním okolím a vyhledávání a navazování romských uživatelů, individuální případová práce a práce v rodině, sociální práce a osobní asistence při řešení sociálních a právních problémů atd.

Cílová populace

Program je zaměřen na cílovou populaci romských intravenózních uživatelů drog a jejich sociální okolí.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

V druhém pololetí roku 2005 se nepodařilo personálně zajistit služby dvou romských pracovníků na ulici v pravidelných dnech, časech a místech. Práci s romskou klientelou vykonával v druhém pololetí pouze jeden romský pracovník ve spolupráci s kolegou z majoritní společnosti. Tým tedy tvoří jeden romský pracovník, který se věnuje práci v romských rodinách, nicméně podílí se také na provozu běžného programu, kde dochází k vytipování klientů vhodných pro případovou práci.

V případě práce na otevřené drogové scéně velmi úzce spolupracuje s týmem standardního terénního programu. Jako klíčová se jeví skutečnost, že pro Romy je akceptovatelný pracovník, který je vzorem úspěšného, známého Roma. Pro romského kolegu se podařilo v roce 2005 zajistit systematické vzdělávání, především v oblasti individuální práce s klientem, individuálního a rodinného poradenství.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Projekt probíhal v roce 2005 standardní formou dle nové koncepce zavedené již v roce 2004. Program se zaměřuje více na práci v rodině, poradenství, asistenční služby přímo v komunitě. Pracovníci též participují na běžném výměnném programu, jehož prostřednictvím navazují důvěru s komunitou a navazují klienty s cílem zintenzivnit s nimi práci v osobním kontaktu. Pracovníci usilovali o vytvoření tako-

vých vztahů s klientem a s takovou podporou rodiny, aby další léčebné intervence byly efektivní. Nedílnou součástí jejich práce se tak stává zvyšování důvěry v celý systém péče a tím zvýšení i ochoty navštěvovat jiné služby než terénní.

Získání důvěry klientů vedlo k tomu, že romský pracovník pravidelně a úspěšně pracuje s romskými rodinami z oblastí Smíchova, Žižkova a Karlína. Stále se potvrzuje, že v široké romské veřejnosti je velký nedostatek informací o drogách. Díky stabilnímu působení pracovníka ve zmíněných lokalitách vzrostla potřeba informovat Romy, kteří mají ve svém blízkém okolí uživatele drog.

Zásadní změnou oproti roku 2004 je přesun romské klientely ve druhé polovině roku ze stanice metra Národní Třída, kde fungovala velmi striktně oddělená „romská drogová scéna“, na Hlavní Nádraží, kde došlo k naprostému splynutí s fungující „bílou“ drogovou scénou. Podstatnou součástí práce byla asistenční služba, kde pracovníci přímo doprovázeli klienty k lékařům, do substitučních programů, popř. léčby.

V úzké spolupráci s terénním programem se podařilo zorganizovat velmi úspěšně kulturní osvětovou akci „S Bengas proti drogám“. Jednalo se o koncert romských kapel, v jehož přestávkách se formou scének a rozhovorů dostaly základní informace o užívání drog, rizicích s tím spojených a možnostech pomoci k obecné romské populaci.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

K hodnocení a interpretaci používá tento program stejných metod a forem jako základní projekt TP SANANIM.

Statistika a její interpretace, trendy

Vzhledem k tomu, že se romští klienti ve druhém pololetí začlenili do skupiny ostatních uživatelů, nelze zcela přesně a striktně tuto klientelu diferencovat. Uvádíme tedy pouze údaje, které jsou prokazatelně spojeny s romskou klientelou – v prvním pololetí oddělené scény, ve druhém pololetí data, která sebral romský pracovník během své práce na ulici a v rodinách.

Za nesporný úspěch se dá považovat udržení pravidelného kontaktu s olašskými Romy, kteří tvoří poměrně uzavřené skupiny, a kteří nejsou v kontaktu prakticky s žádnou jinou institucí. Nedaří se však ovlivňovat jejich chování směrem k méně rizikovému stylu života, nic-

méně daří se postupně zvyšovat množství klientů, kteří chodí pravidelně vracet použitý injekční materiál.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Práce s romskou klientelou je o poznání složitější než s majoritou. Všechny informace je třeba předávat téměř výhradně ústně a kromě toho, že romští klienti nemají prakticky žádné jiné zakázky než výměnu injekčního materiálu, narážíme opakovaně na nedostatky zařízení následné péče využitelných touto klientelou. V případě, kdy se tedy po usilovné a dlouhodobé práci podaří motivovat romského klienta k řešení svého problému, se nám opakovaně nedaří umístit klienta do odpovídajícího programu.

Jako žádoucí se ukazuje, aby s romskou klientelou pracovali i neromští terénní pracovníci a připravili tak tyto klienty na fakt, že rozhodnou-li se využít nabídku jakýchkoli následných služeb, s vysokou pravděpodobností s nimi bude pracovat pouze neromský pracovník.

Dále doporučujeme iniciovat vznik nových a specializací stávajících následných služeb, které nereagují dost pružně na změny na drogové scéně. Alarmujícím faktem by se mělo stát to, že se na drogové scéně začínají objevovat případy HIV positivity, a to především v minoritních skupinách uživatelů, kteří nejsou v kontaktu s žádnou pomáhající organizací, a přitom jsou nedílnou a často i převažující součástí pouliční drogové komunity.

Úkoly pro následující rok:

- Naplnit personálně program a udržet kvalitu poskytovaných služeb;
- Modifikovat koncept romského terénního programu, směrem k ještě výraznějšímu zastoupení individuální terénní práce v romských rodinách;
- Podílet se, minimálně v rámci o. s. SANANIM, na modifikaci poskytované péče ostatními zařízeními tak, aby byla pro uživatele dostupná, tzn. aby nabízené služby odpovídaly i poptávce klientů z minoritních skupin.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

Struktura poskytnutých služeb romského programu v roce 2005

Služba	Počet osob, využití služby*	Počet výkonů (v jednotkách uvedených v pravém sloupci)
Počet výměn		
ve výměnném programu	–	2922
Vydané inj. jehly	–	9384
Zdravotní ošetření	–	157
Individuální poradenství	–	149
Reference do K-center	–	93
Reference do léčby	–	39
Reference do prog. substituce	–	51
Asistenční služba	–	32
Těhotenské testy	–	31

* U romské klientely nejsme schopni rozlišit jednotlivé klienty, uvádíme proto pouze počet poskytnutých služeb.

Romský program – meziroční srovnání 2003–2005

	2003	2004	2005
počet klientů	350	323	250
počet kontaktů	7480	3015	2377
počet prvních kontaktů	120	105	65
stříkačky přijaté	2489	5293	6275
stříkačky vydané	7413	10857	9384
návratnost (%)	33,58	48,75	66,87

KONTAKTNÍ CENTRUM

Kontaktní centrum je nízkoprahovým zařízením, které se od roku 1993 zaměřuje na sekundární a terciární prevenci zneužívání nealkoholových drog. V průběhu roku 2005 využilo služeb Kontaktního centra 1558 evidovaných klientů.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Mezi základní principy práce Kontaktního centra patří individuální přístup ke klientovi, dále pak respektování klientova rozhodnutí, ať už se rozhodne pro užívání drog či pro abstinenci. Nízkoprahový přístup usiluje o maximální možnou dostupnost služeb v prostoru a čase, klienti mohou zůstat během kontaktu v anonymitě.

Základní cíle Kontaktního centra: navázání prvního kontaktu s klientem a vytvoření vzájemné důvěry mezi ním a institucí a následné udržení kontaktu; poskytování informací klientům o jejich stavu, rizicích spojených s užíváním návykových látek a způsobech jak jim předcházet, popř. je léčit; minimalizace rizikového chování; motivování klienta ke změně jeho chování a následně k abstinenci; příprava klientů na spolupráci s institucemi léčebné péče, snaha o minimalizaci neúspěšných a nedokončených léčebných pobytů; mapování tendencí na drogové scéně.

Poskytované služby

Mezi služby Kontaktního centra patří: kontaktní práce s klienty; služby harm reduction, tj. služby snižující rizika užívání drog (výměnný program stříkaček a jehel a distribuce zdravotnického materiálu, základní zdravotní servis včetně testování na HIV, VHC a syfilis, hygienický servis, vitaminový a potravinový servis); pracovní programy – chráněná pracovní místa; sociální práce – jednorázová i dlouhodobá případová práce; krizová intervence; poradenství pro uživatele drog i pro osoby přicházející do kontaktu s uživateli drog; asistenční služby.

Cílová populace

Skladbu cílové populace i nadále tvoří osoby starší patnácti let užívající návykové látky. Tato skupina zahrnuje experimentátory, problémové uživatele a osoby se závislostí na návykových látkách. Poměr mezi klienty mužského pohlaví k ženskému je víceméně stejný jako v minulém roce, a to cca 3:1. Do cílové populace dále spadají také rodiče, příbuzní, přátelé, partneři či známí těchto osob.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Kontaktní centrum sídlí v pronajatých prostorách o rozloze 180 m². Vnitřní prostory jsou složeny z kontaktní místnosti, místnosti na výměnný program, ordinace, konzultační místnosti, místnosti pro personál, sprchy, WC. Zařízení je vybaveno adekvátně potřebám provozu. Bohužel prostor již nevyhovuje kapacitně.

Služby a provoz zařízení zajišťuje multidisciplinární tým deseti lidí tvořený sociálními pracovníky, speciálními pedagogy, psychology a budoucími adiktology. Také v průběhu roku 2005 došlo k významné obměně pracovního týmu centra. Všichni členové týmu absolvovali kurz v poskytování první pomoci a výcvik v krizové intervenci.

Tři členové týmu se účastní dlouhodobého sebezkušenostního psychoterapeutického výcviku. Další členové týmu absolvovali vzdělávání v kurzu Drogové závislosti při IPVZ nebo výcvik „Motivační roz-

hovory“, pořádaný I. E. S. Podané ruce. Někteří členové týmu se zúčastnili také několika konferencí a stáží. Již standardně pracuje tým centra pod pravidelnou externí supervizí a týmovou intervizí.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Především v II. pololetí roku 2005 jsme zaznamenali výrazný nárůst počtu kontaktů a poskytnutých služeb. Přes přetíženost našeho zařízení jak po stránce personální, tak po stránce prostorové se nám podařilo udržet standardní nabídku služeb. Došlo k plánovaným změnám v provozu, které sledují možnost cílenější individuální práce s klienty. Nadále pokračovala spolupráce s Probační a mediační službou ČR.

Nově jsme zařadili nabídku trestně-právního poradenství. Dále jsme zavedli pilotní program výkonu obecně prospěšných prací v K-centru a chráněná pracovní místa. Naši nabídku jsme v tomto roce rozšířili také o pravidelné tematické dny pro klienty. Významné bylo získání certifikátu odborné způsobilosti. Toto vše jsme dokázali díky heroickému výkonu týmu Kontaktního centra.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Hodnocení práce a efektivity probíhá pravidelně formou týmových porad a intervizí, externí supervizí a také formou zpětných vazeb odborného ředitele programu i spolupracujících zařízení. Kontaktní centrum používá k vedení statistických údajů databázi FreeBase.

Statistika a její interpretace, trendy

Oproti roku 2004 narostl v roce 2005 počet kontaktů ze 24 031 na 26 267 kontaktů. Prvních kontaktů se v roce 2005 uskutečnilo celkem 181 a bylo vyplněno 160 in-come dotazníků.

Nejvýraznější nárůst objemu poskytnutých služeb jsme zaznamenali ve výměnném programu. Oproti roku 2004 vzrostl počet kontaktů o 3000 na 17 187 a celkem bylo vyměněno 760 602 ks injekčních stříkaček, což představuje nárůst o 33 %!

V praxi to znamená, že jsme denně vyměnili více jak 2000 ks injekčních stříkaček. Počet výkonů v poradenských službách vzrostl na dvojnásobek oproti minulému roku na 808. Počet případů, kterým byla zprostředkována léčba, stoupl na 207. Třetinový nárůst výkonů jsme zaznamenali u telefonického poradenství (1170 poradenských telefonátů).

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Kontaktní centrum má za sebou velmi náročný rok. Přesto se podařilo udržet vysoký standard poskytovaných služeb. Koncepční změny realizované v tomto roce naplnily naše očekávání, o čemž svědčí výrazné zvýšení počtu navázaných osob ve výměnném programu.

Rádi bychom se v budoucnu zaměřili na poskytování kvalitnějšího harm reduction poradenství v rámci výměnného programu. V následujícím roce bychom rádi udrželi standard poskytovaných služeb. Důležitým úkolem je stabilizace pracovního týmu centra a další vzdělávání jednotlivých pracovníků. Bude nutno zvážit rozšíření prostor pro realizaci programu, jelikož poptávka po službách již přesahuje kapacitní možnosti týmu i samotného prostoru.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

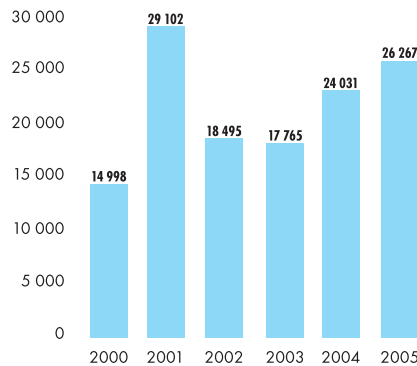
www.odrogach.cz

Počet evidovaných klientů a prvních kontaktů, meziroční srovnání

Rok	Počet evidovaných klientů	První kontakty*
2002	1935	169
2003	2063	134
2004	2234	165
2005	2394	160

*Zařazení klienta do evidence nové databáze.

Počet kontaktů – meziroční srovnání

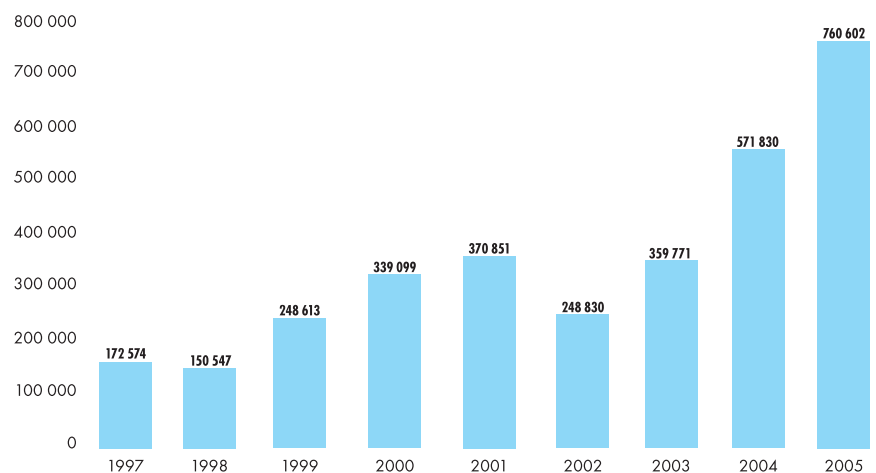
Průměrný den v KC v roce 2005

Počet	
72	kontaktů
47	výměn
2084	vyměněných stříkaček
2,2	poradenství
3,2	poradenských telefonátů
3,2	zdravotních ošetření
10,4	využití hygienického servisu

Služby poskytnuté v roce 2005

Služby	Počet
Kontaktní místnost	9 121
Počet výměn ve výměnném programu	17 187
Hygienický servis	3 801
Potravinový servis	8 594
Zdravotní ošetření	1 163
Individuální poradenství	808
Krizová intervence	66
Reference do léčby	207
Asistenční služba	30
Testy VHC, HIV, syfilis	114
Telefonické poradenství	1 170

Vyměněný injekční materiál – meziroční srovnání

CADAS-CENTRUM AMBULATNÍ DETOXIFIKACE A SUBSTITUCE

je specializovaná psychiatrická ambulance pro uživatele návykových látek. Vznikla v roce 2003 jako nestátní zdravotnické zařízení a jako reakce na nedostatek ambulantních a substitučních služeb ve spádové oblasti, kterou je Praha a Středočeský kraj. V srpnu 2005 zařízení získalo certifikát odborné způsobilosti jak pro ambulantní, tak pro substituční program a je jediným programem sdružení, který má uzavřenou smlouvu s VZP.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Smyslem existence centra je nabídnout uživatelům drog psychiatrickou péči, která je pro tuto skupinu nemocných obtížně dostupná. Přitom systematické diagnostické studie dokazují, že asi 80% uživatelů drog trpí ještě další duševní chorobou.

Poskytované služby

- Farmakoterapie: krátkodobé nebo střednědobé schéma ambulantní detoxifikace buprenorfinem (Subutex), podpůrná psychofarmaka, substituční léčba buprenorfinem;
- Psychoterapie: metody psychodynamické a kognitivně behaviorální, přístupy individuální i skupinové, metody rodinné terapie a poradenství.

Cílová populace

- Osoby užívající ilegální drogy – opiáty a stimulancia: na stupni závislosti nebo s vysokým stupněm škodlivého užívání; s možnými somatickými a psychickými komplikacemi s výjimkou těžké akutní intoxikace; ve věku od 17 let výše; bez ohledu na stupeň motivace k abstinenci léčbě a zajištění této léčby; se základní sociální stabilitou (předpoklad pro ambulantní léčbu je např. dosažitelné rodinné zázemí, stálé bydliště);
- Rodiny a partneři současných i potenciálních klientů, dosažitelní ke kontaktu s terapeutickým pracovištěm.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Provoz CADAS zajišťuje pět osob, (2,7 úvazku). Tým je multidisciplinární, tvoří jej sociální pracovníce, zdravotní sestra, psychoterapeuté, psychiatři. Tým pracuje pod supervizí MUDr. Petra Popova.

V roce 2005 byl projekt realizován v objektu Studentského zdravotního ústavu, Spálená 12, Praha 1. CADAS je dispozičně rozdělen na ordinaci, terapeutickou (skupinovou místnost) a kancelář, požívající také jako zázemí pro zdravotnický personál. Technicky je zařízení standardně vybaveno, nicméně z provozního hlediska je významná zejména skutečnost, že projekt je od svého počátku finančně poddimenzován a tím je omezen nejen rozsah služeb, ale průběžně i jeho existence.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah, základní statistické údaje

V průběhu roku 2005 došlo ke změně ve struktuře klientů zařízení. Podíl klientů, kteří byli přijati do péče primárně pro duševní onemocnění, se zvýšil na 69% – 128 klientů, z toho 112 bývalých nebo současných uživatelů drog. Ve spektru výkonů převládala dlouhodobá psychiatrická péče.

Jednorázové kontakty byly výjimečné – většinou se jednalo o vřetení psychického stavu na žádost jiného lékaře. Nejčastější hlavní užívanou drogou byly opioidy, asi polovinu z nich tvořil buprenorfin, obvykle nelegálně získávaný. Na začátku roku jsme převzali psychiatrickou péči o klienty TK Karlov a TK v Němčicích.

Klienti zařazení v substitučním programu preparátem SUBUTEX™ tvořili z celkového počtu klientů jen 31%, ale jejich počet se ve srovnání s rokem 2004 prakticky nezměnil. Do programu v průběhu roku docházelo celkem 57 klientů, 16 klientů program v roce 2005 ukončilo, 13 klientů bylo do programu přijato. Převažovali muži (63%) nad ženami (37%), jako hlavní droga se uplatnil buprenorfin (56%), obvykle získávaný nelegálně.

Druhou hlavní drogou v pořadí byl heroin (33%). Ostatní klienti užívali jiné opioidy – opium, braun, metadon. Úspěšně probíhal program ambulantní detoxifikace pro uživatele opioidů. Tímto programem jsme odpověděli na zvýšenou poptávku po tomto typu služby ze strany zařízení i klientů. V roce 2005 se nám podařilo stabilizovat terapeutickou skupinu pro klienty v substitučním programu. Nabídka užívání buprenorfinu v detoxifikačním schématu je odpovědí na poptávku po zařazení do substitučního programu, kterou nemůžeme uspokojit.

Během roku 2005 se stabilizovala podpůrná skupina pro substituční klienty, kteří potřebují výraznou psychosociální podporu. Významným efektem těchto skupin je zvýšení motivace klientů pro detoxifikaci a následnou abstinenci léčbu.

Velmi se osvědčila spolupráce s Rómským terénním programem SANANIM, kde substituční léčba je velmi vhodnou léčbou pro romskou klientelu.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Úspěšnost: hodnotí se na poradách týmu a při klinických epikrizách. Mezi základní kritéria patří: sociální stabilizace a celková změna životního stylu (přerušování kontaktů s nelegální drogovou scénou, zaměstnání nebo jiný legální způsob obživy, kvalitní sociální kontakty, hodnotné trávení volného času, plnění rodičovské role atd.), dále neuzívání nelegálních drog a náhradních drog, redukce počáteční substituční dávky a zodpovědné plnění léčebného režimu.

Kvalita: je poměřována naplňováním Standardů odborné způsobilosti a Standardu substituční léčby.

Kvantita: vedení standardní statistické evidence o klientech a výkonech.

Statistika a její interpretace, trendy

Ambulantní péče

Celkem bylo ošetřeno 97 klientů, převážně uživatelů drog, nebo ex-userů. Ve spektru výkonů převládá psychiatrická péče. Jednorázové kontakty byli na rozdíl od minulosti spíše vyjimečné – obvykle se jednalo o vyšetření psychického stavu na žádost jiného lékaře. Pervitin i opioidy byly ve skupině užívány stejnou měrou, u opioidů tvořil asi polovinu buprenorfin, obvykle legálně získávaný.

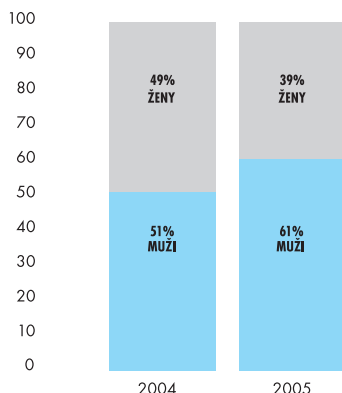
Substituční program

Do programu v průběhu roku docházelo celkem 88 klientů. 32 klientů program v roce 2005 ukončilo, 38 klientů bylo do programu přijato. Převážná většina klientů byla tedy v dlouhodobé, systematické péči. Kapacita programu je zcela naplněna. V programu převažovali muži (61 %) nad ženami (31 %). Jako hlavní droga se uplatnil buprenorfin (56 %), obvykle získávaný nelegálně. Druhou hlavní drogou v pořadí byl heroin (33 %). Ostatní klienti užívali jiné opioidy – opium, braun, metadon. Ve spektru výkonů převažuje individuální práce s klientem (individuální psychoterapie a poradenství, psychiatrické vyšetření, sociální práce). Na jednoho klienta připadá 27 výkonů. Péče je velmi individualizovaná. Část klientů byla přijata k detoxifikaci, část byla v extenzivní péči, poslední skupinu klientů, tvoří ti, jejichž zdravotní stav vyžaduje velmi častý kontakt. Kromě individuální péče nabízíme našim klientům psychoterapeutickou skupinu, která v letošním roce probíhala s výjimkou prázdninových měsíců po celý rok. Toxikologické vyšetření na přítomnost drog v moči je při substituční léčbě nezbytným doplňkem. Provádíme jej na místě pomocí jednorázových destičkových testů.

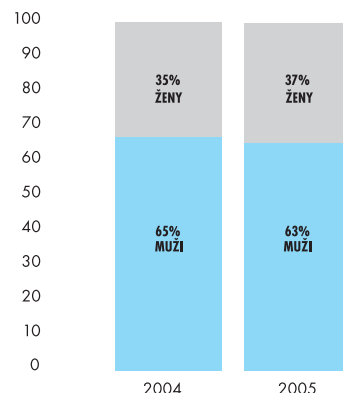
ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

V roce 2006 otevřeme podpůrnou psychoterapeutickou skupinu pro méně stabilizované klienty substitučního programu a klienty s infaustní prognosou. Zvažujeme rozšíření programu detoxifikace, protože tato služba se nám jeví jako perspektivní. Rádi bychom také uzavřeli smlouvu s dalšími zdravotními pojišťovnami.

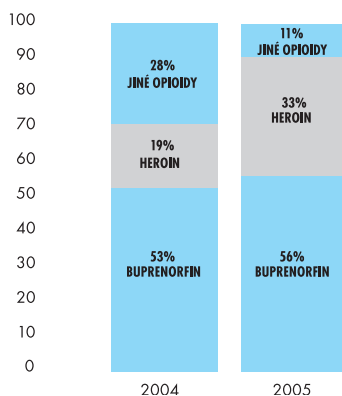
Poměr muži – ženy, ambulantní program CADAS SANANIM, meziroční srovnání

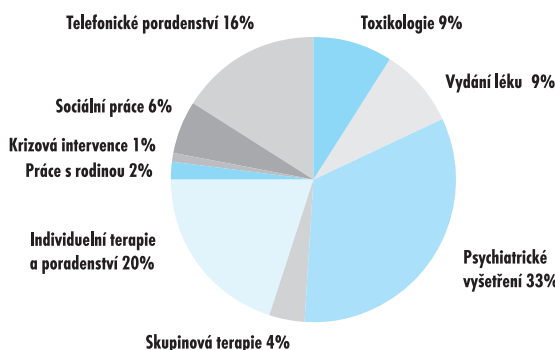
Poměr muži – ženy, substituční program CADAS SANANIM, meziroční srovnání

Poměr buprenorfin – heroin – jiné opioidy, substituční program CADAS SANANIM, meziroční srovnání

Struktura výkonů, CADAS SANANIM, 2005

DENNÍ STACIONÁŘ – PSYCHOTERAPEUTICKÉ CENTRUM

Denní stacionář (DST) nabízí pomoc, poradenství a ambulantní léčbu především v oblasti nealkoholových drog. Základním principem je **dobrovolnost a motivovanost** klienta. DST je registrován jako nestátní zdravotnické zařízení a ročně poskytuje služby cca 500 klientům v oblasti ambulantních služeb, stacionárního programu a specifického programu pro matky s dětmi.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Konečným cílem péče je kromě abstinence lepší kvalita života s následným zapojením do běžného života. Základním prostředkem k dosažení cílů je práce s klientem v jeho reálném životě s možností reagovat a **řešit aktuální problémy bez vytržení z jeho prostředí**. Denní léčba v DST nahrazuje v indikovaných případech ústavní a rezidenční léčbu, popřípadě se osvědčuje jako adaptační přechod mezi ústavní léčbou (např. při předčasném ukončení) a doléčovací programem.

Poskytované služby

Program zahrnuje komplex psychoterapeutických a resocializačních postupů, které zohledňují aktuální stav a potřeby klienta:

- Denní program (intenzivní stacionární léčba) formou skupinové psychoterapie a socioterapeutických metod pro max. 10 osob s každodenní docházkou v rozsahu cca tří měsíců;
- Motivační podpůrný program pro uživatele návykových látek;
- Ambulantní psychoterapie a poradenství s docházkou dle dohody a potřeb;
- Program pro matky – uživatelky s dětmi;
- Rodinná terapie a poradenství, konzultace pro rodiče a blízké klientů, sociální práce.

Cílová populace

DST je určen klientům a klientkám ve věku od 16 let s diagnózami zneužívání nebo závislost především na nealkoholových drogách a s motivací pro změnu dané situace, léčbu a abstinenci.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení programu

O klienty pečuje stabilizovaný terapeutický tým tvořený psychologem, speciálními pedagogy, psychiatrem, socioterapeuty a sociální pracovníci v počtu osmi pracovníků. Tým soustavně a nadstandardně pracuje na svém dalším vzdělávání. Všichni členové týmu mají ukončený či probíhající psychoterapeutický výcvik a adekvátní odbornost. Pravidelně se konají interní i externí supervize. Zařízení obdrželo certifikát odborné způsobilosti RVKPP.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

V denním programu nedošlo k žádným výrazným obsahovým změnám, důraz byl kladen na zvyšování kvality práce s klientem. Osvědčila se dobrá zkušenost s rodičovskými konzultacemi, které jsou vedeny kvalifikovanými rodinnými terapeuty. Tyto konzultace jsou přístupné pro všechny zájemce z řad rodičů a rodinných příslušníků.

V psychoterapeutické složce byl dán větší důraz na individuální přístup ke klientovi, dále byl využíván potenciál týmu pro práci s rodinou a pro práci s klienty s duálními diagnózami.

V průběhu roku 2005 jsme zaznamenali vysoký počet klientek-matek s dětmi, které se postupně vyprofilovaly jako specifická skupina klientely. S touto klientelou souvisí i stále intenzivnější spolupráce DST s příslušnými státními i nestátními institucemi, kterým byly poskytovány odborné konzultace, přednášky a semináře. Části matek byla zprostředkována léčba v TK Karlov, v DST či jinde, u jiných byla řešena jejich momentální obtížná psychosociální situace.

V r. 2005 byla dokončena druhá katamnestická studie pro rok 2003, která plně potvrdila oprávněnost a efektivitu tohoto ambulantního zařízení.

V cílové skupině byl zaznamenán vyšší počet uživatelů pervitinu než opiátů, dále se ukázal pozvolný trend poklesu uživatelů Buprenorfinu a vyšší výskyt duálních diagnóz. Klienti s duálními diagnózami jsou již typickým jevem zařízení. U klientely se vyskytovaly častější kombinace zneužívání nealkoholových drog s alkoholem. Oproti předchozím rokům byl poměr žen a mužů v prospěch žen, což je dáno také výraznějším zastoupením matek-uživatelek v klientele DST. Průměrný věk klientů je 26 let.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

V roce 2005 se zvýšil celkový počet výkonů DST, který byl nejvyšší za celou historii zařízení. Zároveň se udržel vysoký celkový počet klientů, který činil 507. Došlo také k vzestupu výkonů v práci s rodiči i nízkoprahové motivační skupině, což svědčí o stabilitě a kvalitě programu Denního stacionáře.

Statistika a její interpretace, trendy

V denním programu nedošlo k žádným výrazným obsahovým změnám. Co se týká úspěšnosti klientů, tak cca 61 % jich absolvovalo program řádně (tedy v celkové délce 12 týdnů). Zbytek klientů program buď sám předčasně ukončil nebo byl vyloučen z režimových důvodů či byl předán jinému specializovanému zdravotnickému zařízení.

Zajímavým faktorem v klientele DST je alkohol – 45 % klientů denní skupiny uvádí v anamnéze závislost na alkoholu u rodinných příslušníků.

Počet matek-uživatelek zůstává stabilně vysoký. V rámci práce se závislými matkami prošlo naším zařízením 106 dětí, které byly nejčastěji ve věku 0–6 let a které, jak doufáme, nás a ani žádné podobné zařízení v dospělosti, potřebovat nebudou.

Počet kontaktů v uplynulém roce vzhledem k rozpočtu potvrzuje ekonomičnost provozu a nízké náklady na klienta.

ZAVĚŘY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

K základním úkolům do dalšího roku patří neustále prohlubovat informovanost odborné i laické veřejnosti o možnostech a smyslnosti stacionární léčby. Pro uživatelky-matky budeme rozšiřovat nabídku našich služeb s ohledem na jejich specifické potřeby. Vzhledem k zvýšení celkového počtu klientů se budeme snažit o rozšíření stávajícího prostoru.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

Matky uživatelky v DST (2004–2005)

	2004	2005	
Počet klientů	91	98	
Počet výkonů – matky	543	692	
Počet výkonů na 1 matku	6	7,1	
Podíl na celkovém objemu práce v DST – výkony	13%	15%	
Podíl matek uživatelek na celkovém počtu klientů DST	Stacionární program	25%	11%
	Ambulantní program	25%	30%

Činnost, počet a druh uskutečněných výkonů v letech 1997–2005

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Individuální práce, IPT, soc. prac.	454	525	490	556	862	1290	1429	2084	2203
Rodičovská skupina (RS)	357	425	116	174	145	108	45	61	67
Rodinná terapie (RT)	39	50	31	38	176	172	183	192	182
Denní stacionární program (DS)	568	971	1452	1857	1899	2227	2073	1310	1632
Motivační program (MS, SS)	0	0	128	750	724	296	476	502	417
Celkem	1436	1971	2217	3375	3806	4093	4206	4149	4501

TERAPEUTICKÁ KOMUNITA KARLOV

Terapeutická komunita (TK) je specializované zařízení zaměřené na léčbu a sociální rehabilitaci osob zneužívajících nealkoholové návykové látky. TK Karlov byla otevřena v prosinci 1998, budova pro matky s dětmi v listopadu 2003. V současné době je kapacita 12 lůžek pro klienty mladistvé a devět lůžek pro závislé matky a 12 lůžek pro jejich děti. V roce 2005 získalo zařízení Certifikaci odborné způsobilosti.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Hlavním cílem léčebného zařízení je sociální integrace osob závislých na nealkoholových drogách. Pojmem sociální integrace je myšleno úspěšné zapojení závislého do podmínek normálního plnohodnotného života.

Poskytované služby

Základním prostředkem k dosažení těchto cílů je kromě abstinence, samotný život v komunitě umožňující klientovi prožívat reálné vztahy s lidmi, přizpůsobit se pevně danému řádu a režimu a dále pak terapeutický program (skupinová psychoterapie, individuální poradenství, pracovní terapie, sociální práce a zátěžové programy).

Cílová populace

Zařízení pracuje se dvěma cílovými skupinami. První skupinu tvoří mladiství a mladí dospělí, ve věku cca 16–24 let. Pro ně je určen střednědobý léčebný program v délce přibližně 6–8 měsíců. Druhou cílovou skupinou jsou závislé matky s dětmi, bez omezení věku. Pro ty je určen dlouhodobý program 7–12 měsíců. Závislé matky jsou v léčebném programu společně se svými dětmi, což umožňuje zaměřit se vedle závislosti matky i na dovednosti mateřství. Pro děti závislých matek je zajištěna profesionální péče, která má pomoci zvýšit matkám jejich výchovnou kompetenci. Oba tyto programy fungují v rámci jedné terapeutické komunity.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Program zajišťuje celkem 16 zaměstnanců, přepočteno 13,75 úvazků. Odborný ředitel, vedoucí komunity, zástupce vedoucího komunity, čtyři psychologové, dva sociální pracovníci, terapeut exuser, dvě dětské vychovatelky, sociální poradce, pracovní terapeut, hospodárka a pracovník keramické dílny. Vedoucím programu je Petr Vácha, odborným ředitelem Mgr. Aleš Kuda a supervizorem PhDr. Martin Hajný.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Do začátku roku 2005 jsme vstupovali s kapacitou 12 míst pro klienty mladistvé. Kapacita objektu pro matky s dětmi je devět míst pro matky a jejich děti. Vzhledem k níže specifikovaným změnám cílové populace mladistvých jsme přistoupili k snížení kapacity na 12 lůžek z původních patnácti (zdůvodnění viz níže-vývoj cílové populace).

Většina odborného programu probíhá společně pro obě dvě cílové skupiny, specifické části programu probíhají odděleně, dle cílové skupiny, s ohledem na jejich speciální potřeby. Během odborných společných programů je péče o děti zajištěna odborným personálem.

U skupiny mladistvých byla ubytovací kapacita zaplněna z 82 %, u skupiny matek s dětmi pak na 71 %. Důvodem nižší obloženosti v části pro matky byl fakt, že jsme měli velký počet kojících matek, které musí být na pokoji samy.

Nedílnou součástí léčby je práce s rodinami všech klientů. U matek pak vedle partnerů podporujeme vztahy rodičů a prarodičů s klientkou a dítětem. Neustále se potýkáme s problémem vztahu matky se svým rizikovým partnerem, zejména pak, pokud se jedná o uživatele, vaříče, dealery, recidivisty, apod. Bohužel je daleko častější případ, kdy se partner chová rizikově a tím nám znemožňuje jeho zapojení do léčby. V současné době je nejméně partner matky a otec dítěte ve výkonu trestu.

Vývoj a případné změny cílové populace

Matky s dětmi:

U této cílové skupiny převažuje počet klientek, jejichž primární drogou je pervitin a kombinace drog, včetně alkoholu.

Současnou klientelu matek tvoří také z velké části ženy, u nichž drogovou závislost doprovázejí značná sociální poškození, týrání ze strany partnerů, prostituce, zneužívání. Jejich těhotenství, případně mateřství je přiměřeno k léčbě, ale jejich neznalost péče o dítě, drogová závislost a výše zmiňované skutečnosti způsobuje, že u těchto klientek je proces léčby, péče a výchova dítěte a následná integrace matky do společnosti dlouhodobou záležitostí.

Mladiství:

Změna cílové skupiny mladistvých klientů oproti létům minulým je zcela markantní. Celkový průměrný věk klienta za rok 2005 klesl poprvé od založení komunity v roce 1998 pod dvacet let, z velké části je tato skupina tvořena klienty mladšími osmnácti let. Dnes již nedílnou součástí skupiny mladistvých klientů tvoří klienti s nařízenou ústavní výchovou. Tito klienti se snaží vnést do života komunity negativní návyky z těchto zařízení. Potýkáme se s tím, že se snaží mezi klienty vytvářet hierarchii, jsou častěji agresivní, nejsou zvyklí řešit situace otevřeně. Pokud je těchto klientů v terapeutické skupině moc, ztrácí se bezpečí a léčebné prostředí skupiny. Bezpečný počet těchto klientů by neměl překročit 30 %. Z výše zmiňovaných důvodů jsme od začátku roku 2005 přistoupili ke snížení počtu klientů této cílové skupiny z patnácti na dvanáct. K již zmiňovaným důvodům se připojuje snaha o co největší možnost intenzivněji reagovat na jejich individuální potřeby v léčbě.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Hodnocení kvality a efektivit probíhá na několika úrovních: Jedná se o statistická šetření (obloženost, rozlišení klientely dle věku, pohlaví

ví, druhu primární drogy, úspěšně ukončený program, předčasné ukončení programu, abstinující klienti atd.); katamnestické sledování – dlouhodobé sledování klientů po ukončení léčby z hlediska několika kategorií (kontakt s drogou, partnerské vztahy, profesní kariéra, zdravotní stav, hodnocení vlastní spokojenosti); kasuistiky; porovnávání finančních nákladů s úspěšností programu; pravidelné týdenní porady týmu; týmové konference 4x za rok; dokumentace o klientovi, jednotlivé skupiny a komunity; supervizní setkání; závěrečné a výroční zprávy.

Statistika, její interpretace, trendy

Během roku se nepodařilo zcela zabránit předčasným odchodům klientů z léčby. Pozitivním znakem je, že tito klienti většinou odcházeli až po dvou třetinách léčby, čímž se jejich šance na úspěšnou resocializaci nijak zásadně nelišila od klientů, kteří léčbu dokončili celou. Téměř všichni pak byli předáni do následné péče doléčovacími zařízeními. Naprosto alarmujícím faktem u obou cílových skupin je nedokončené vzdělání. Jejich experimenty s drogami jim znemožnily dokončit více než základní vzdělání a tím se stává jejich resocializace mnohem složitější. Ze statistických údajů jasně vyplývá, že cca 85 % všech klientů má dokončeno pouze základní vzdělání. Téměř 75 % klientů přichází do léčby se závislostí na pervitinu. Značné procento klientů v současné době nedokáže uvést primární drogu, ale uvádí kombinaci různých drog včetně alkoholu, kdy alkohol je velmi často uváděn v kombinaci s jinými drogami, nejčastěji pervitinem a Subutexem. Značným úspěchem je 100% předaných matek do následné péče. Po absolvování léčby v TK Karlov jsou matky schopné se řádně starat o své děti. U dětí se nám během léčby daří diagnostikovat případný opožděný vývoj či zdravotní, tělesný nebo duševní handicap. Daří se nám úspěšně zapojovat do léčby velkou část mladistvé klienty přicházející z diagnostických a výchovných ústavů. Podařilo se dokončit rekonstrukci krovů a střešní krytiny na hospodářské budově, upravit vnitřní komunikace.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

V roce 2006 se zaměříme na rozšiřování společných aktivit pro obě cílové skupiny, posílení společného ducha komunity, na motivaci klientů k dalšímu profesnímu vzdělávání.

V rámci finančních možností budeme pokračovat v další rekonstrukci přilehlých hospodářských budov.

Klienti TK Karlov v letech 1999–2005

A – mladiství	Počet	%
CELKEM	200	100%
z toho		
se ještě nachází v léčbě	10	0,20 %
po ukončení léčby	190	100 %
z toho		
abstinuje, pracuje (studuje)	121	63,60 %
o klientech nemáme informace	35	18,40 %
dlouhodobě užívá	34	17,90 %

Klienti TK Karlov v letech 2001–2005

B – matky s dětmi	Počet	%
CELKEM	47	100%
z toho		
se ještě nachází v léčbě	5	1,06 %
po ukončení léčby	42	100 %
z toho		
abstinuje, pracuje (studuje)	30	71,70 %
o klientech nemáme informace	5	11,80 %
ve výkonu trestu	1	2,30 %
dlouhodobě užívá	6	14,20 %

Klienti TK Karlov 2005

	Mladiství	Matky s dětmi	Celkem
Kapacita programu	12	9 matek+jejich děti (cca10 dětí)	21 + děti
Počet lůžkokodů	3586 82%	2330 matky 71% 2110 dětí	8026 80 %
Počet všech klientů, kteří se programu účastnili	40	15 matek +15dětí	55 + 15 dětí
Počet klientů, kteří program úspěšně ukončili	10	4	14
Počet všech klientů, kteří program ukončili předčasně	18	5	23
Z toho ti, kteří odešli po uplynutí 2/3 léčby	14	4	18
Z toho ti, kteří odešli do 2/3 léčby	4	0	5
Počet neuživatelů, kteří využili alespoň jednou služeb programu	46	67	113
Průměrná délka léčby 1 klienta (ve dnech)	181	270	cca 225
Průměrná délka úspěšně ukončené léčby 1 klienta (ve dnech)	240	310	cca 275

TERAPEUTICKÁ KOMUNITA NĚMČICE

Terapeutická komunita Němčice se jako specializované zařízení zaměřuje na léčbu a sociální rehabilitaci osob závislých na nealkoholových drogách. Svým vznikem v roce 1991 se stala nejstarším zařízením svého druhu v ČR.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Základním cílem léčby v terapeutické komunitě je plnohodnotné zapojení klienta do podmínek běžného života, k čemuž je nezbytná abstinence od všeho, co mu v životě škodí. Základní metodou léčby je samotné prostředí terapeutické komunity, jež umožňuje závislému konfrontaci z dosavadním způsobem života, pochopení své životní historie a především učení se novým dovednostem nezbytným pro život.

Poskytované služby

Léčba v terapeutické komunitě kombinuje terapeutické nástroje (skupinová a individuální terapie, socioterapie, arteterapie, sociálně právní intervence, atd.) s prvky výchovnými, jež se zaměřují na učení se praktickým dovednostem (pracovní terapie, volnočasové a záťažové aktivity, atd.).

Cílová populace

Cílovou skupinu TK Němčice tvoří osoby se středně těžkou a těžkou závislostí na nealkoholových drogách. Průměrná délka zneužívání drog je deset a více let. Jedná se o osoby, které k dlouhodobému užívání drog trpí dalšími doprovodnými problémy (zdravotní, sociální), většina klientů má za sebou dlouhou kriminální kariéru, velká část klientů trpí duální psychiatrickou diagnosou. TK Němčice jako jediné zařízení tohoto typu v republice vykazuje průměrný věk klientů nad 30 let.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení programu

Komunita sídlí v malebném prostředí Němčic u Volyně v areálu zámku. Ubytování a program probíhá ve dvou samostatných objektech. V prvním objektu, který má kapacitu 15 lůžek, probíhá základní část léčby. Je zde situováno i zázemí pro terapeutický tým. Ve druhém objektu, který je vzdálen několik set metrů, probíhá závěrečná část léčby, kdy klient již chodí do zaměstnání a hospodaří samostatně.

Program zajišťuje celkem 10 zaměstnanců (9,3 úvazku). Jsou to tři psychologové, zdravotní sestra, socioterapeut, sociální pracovník, pedagog a dva pracovní terapeuti. Externí supervizi zajišťuje PhDr. Jiří Broža. V roce 2005 odešly dvě kolegyně na mateřskou dovolenou a nastoupila nová kolegyně z Kontaktního centra SANANIM.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

V roce 2005 pokračuje již několikaletý trend ve složení cílové populace komunity. Průměrný věk všech klientů v tomto roce byl 32 let. K relativně vysokému věku našich klientů se samozřejmě váže i závažnost doprovodné problematiky (zdravotní, psychické, sociálně právní, atd.). Více jak 53 % našich klientů má zkušenost s výkonem trestu odnětí svobody a dokonce 89 % má hepatitidu typu B nebo C!

Program zařízení se snaží hledat možnosti práce s touto těžkou cílovou skupinou. Je nezbytné hledat možnosti individuálního přístupu k jednotlivým klientům. Ukazuje se, že zvolený přístup komu-

nity je akceptovatelný pro naše klienty, kteří z něj dokáží někdy až obdivuhodně profitovat. Zásadním tématem u všech našich klientů je obava, že nebudou schopni žít jinak než doposud. Objevují se zásadní otázky typu „Co ještě můžu od života čekat a jak ho mám žít jinak?“.

Terapeutická komunita se již tradičně podílí na rozličných kulturních a sportovních akcích. Mezi ty kulturní patří např. pořádání besed se zajímavými lidmi pro obyvatele obce Němčice, divadelní představení v rámci Kulturního festivalu terapeutických komunit. Ke sportovním aktivitám v tomto roce patřila účast na sérii závodů Kola pro Život pořádané Českou spořitelnou. V tomto roce jsme také pořádali Olympijské hry terapeutických komunit. Tato již tradiční událost byla založena před devíti lety právě v naší komunitě.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Efektivita léčby je měřena a hodnocena následujícími způsoby:

- Dlouhodobé sledování klientů. (Klienti komunity jsou sledováni dlouhodobě, udržujeme s nimi kontakt, v počátečních fázích prostřednictvím doléčovacího programu, později díky absolventským komunitám probíhajícím přímo v komunitě a katamnestickým sledováním);
- Statistika – každoročně je zpracovávána statistika. (Jednak aktuální stav klientely v komunitě, jednak i z pohledu dlouhodobého. Tehdy sledujeme několik ukazatelů – úspěšnost zapojení do života, zaměstnání, studium, relapsy, návrat k původnímu stylu života);
- Mezi další formy patří např. hodnocení prostřednictvím průběžných a závěrečných zpráv; Pravidelné kazuistické semináře; Hodnocení aktuálního stavu prostřednictvím porad týmu a externí supervize; Hodnocení odbornou radou o.s. SANANIM.

Statistika a její interpretace, trendy

Celkem poskytla TK Němčice služby 45 klientům (+3 opakovací podpůrný pobyt, ty však pro přehlednost v další statistice neuvádíme). Za významné považujeme nárůst počtu žen v léčbě. Celkové rozložení pohlaví za rok 2005 bylo 30 mužů: 15 žen. Znovu se nám tedy podařilo v celoročním součtu udržet poměr 2:1 ve prospěch mužů. Větší počet žen ve skupině je vždy velkým přínosem pro skupino-

vou dynamiku. Na konci roku jsme měli dokonce 7 žen, což je nevídaný počet.

Léčbu ukončilo s rituálem 11 klientů. Předčasně ukončilo léčbu 16 klientů respektive 13, protože ve třech případech se po krátkém relapsu a stabilizaci znovu vrátili do léčby.

Z předčasných odchodů se jednalo v pěti případech o odchod po 2/3 léčby. Do tohoto počtu patří jedno plánované předčasné ukončení, které považujeme za úspěšnou léčbu. Za celý rok jsme zaznamenali pouze dva odchody z disciplinárních důvodů.

V roce 2005 se nám podařilo udržet velmi dobré využití kapacity programu – 85 %. Na tomto místě je nutno zdůraznit, že kapacita programu je 15 + 5, tzn. 15 lůžek je určeno pro základní léčbu a pět lůžek je situováno v samostatném objektu, který je určen pro klienty v poslední fázi léčby. Využití těchto lůžek je tedy vázáno postupem klienta v rámci léčby. Z tohoto důvodu považujeme využití kapacity na 85 % za velmi kvalitní výsledek.

V roce 2005 nepatrně vzrostla průměrná délka úspěšné léčby – 367 (v roce 2004 to bylo 346). To bylo způsobeno poněkud starší klientelou, u které bylo nutné postupovat v léčbě pomaleji. U těchto starších klientů byla průměrná délka léčby kolem 400 dní. Přesto jsme se nadále snažili držet délku běžné léčby v rozmezí 10–11 měsíců, což se nám také dařilo.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Lze konstatovat, že program nadále plní své poslání. Poměrně dobře se daří hledat adekvátní metody a postupy, které jsou při práci s touto cílovou skupinou efektivní. Program je neustále ve vývoji, kdy se snažíme aktivně reagovat na velmi specifické potřeby našich klientů, jež vyžadují intenzivní individuální přístup. V tomto lze hledat současné rezervy, kdy je nutné lépe strukturovat a individualizovat proces léčby jednotlivých klientů. Začátkem roku 2006 dojde k výměně vedoucího zařízení, což je vždy velmi obtížný krok.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

Klienti TK Němčice v roce 2005

celkem klientů	45
pokračuje v léčbě	18
ukončilo léčbu	27
abstinuje, pracuje, studuje	17
v jiném zařízení	3
užívá drogy	3
nemáme informace	4

Nově přijatí klienti v TK Němčice – meziroční srovnání

Rok	Nově přijatí klienti	Ženy počet	Prům. věk	Muži počet	Prům. věk
2000	25	8	22,0	17	25,0
2001	27	8	23,0	19	30,0
2002	32	12	24,0	20	27,5
2003	30	8	26,6	22	29,9
2004	28	8	29,0	20	34,0
2005	28	11	28,5	17	31,2
celkem	329	104	-	225	-

Klienti a služby TK Němčice v roce 2005

kapacita programu	20
délka programu / léčby v týdnech	52 (365 dní)
počet všech klientů, kteří se programu účastnili	45
z toho noví v roce 2005	28
z toho mužů	30
z toho injekčních uživatelů drog	45
z toho se základní drogou	heroin 29 pervitin 16
počet klientů, kteří program úspěšně dokončili	11
počet klientů, kteří program ukončili předčasně	16
z toho po uplynutí 2 týdnů léčby	11
z toho po uplynutí 2/3 léčby	5
průměrný věk klienta	32,2
počet neuzivatelů, kteří alespoň jednou využili služeb programu	40
počet „lůžkodnů“	6049 (83%)
průměrná délka léčby jednoho klienta (ve dnech)	233
průměrná délka úspěšně ukončené léčby 1 klienta (ve dnech)	367

DOLÉČOVACÍ CENTRUM

Doléčovací centrum o. s. SANANIM (dále jen DOC) bylo založeno v roce 1996. V roce 2005 poskytovalo služby v rámci dvou samostatných projektů – Doléčovací centrum s chráněným bydlením a chráněnou dílnou a Doléčovací centrum pro matky s dětmi. Jedná se o nestátní zdravotnické zařízení zajišťující následnou péči v oblasti léčby drogových závislostí. Poskytované služby jsou určeny klientům abstinujícím od návykových látek a specifickou cílovou skupinu tvoří matky s dětmi. Základním cílem je podpořit samostatnost a sebedůvěru klienta v běžných podmínkách, pomoci překonat obtížná období spojená s počátkem abstinence a nalézt osobní spokojenost a naplnění v novém způsobu života.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Při vytváření nabídky a struktury služeb vycházíme z reálné situace klienta po dokončení léčby, kdy pro něj nastává zásadní a zároveň obtížné období. Klient potřebuje intenzivní podporu a pomoc při budování nového života. Často je konfrontován s tím, že jeho plány a představy vytvářené během pobytu v léčbě jsou nereálné a na jejich naplnění potřebuje dostatek času a trpělivosti. Pokud mu během tohoto období není poskytnuta odborná péče, velmi často hrozí opětovný návrat ke starým návykům a zneužívání návykových látek.

Základním principem doléčování je pohled na každého klienta jako na osobnost s vlastními nároky a potřebami. Klient má do určité míry možnost volby struktury doléčovacího programu tak, aby jeho potřebám odpovídal a vedl k efektivnímu naplňování osobních cílů, potažmo i obecných cílů doléčování.

Mezi základní cíle doléčovacího programu patří: eliminovat riziko relapsu, úspěšné zapojení klientů do normálního života, rozvíjení pozitivních změn životního stylu, stabilizace v oblasti sociální a zdravotní, podpora osobnostního růstu a pomoc při řešení obtížných témat minulosti i současnosti.

Poskytované služby

DOC poskytuje čtyři základní typy služeb – ambulantní doléčovací program, program chráněného bydlení, program pro matky s dětmi a program podporovaného zaměstnání klientů v rámci o. s. SANANIM.

Při realizaci služeb využíváme metodu individuálního, skupinového, partnerského a rodinného poradenství/terapie. Nedílnou součástí poskytovaných služeb je poradenství v oblasti sociální, dále pak volnočasové a svépomocné aktivity.

Cílová populace

Cílovou skupinou doléčovacího programu tvoří klienti s diagnózou závislosti na nealkoholových drogách, případně s kombinovanou závislostí na alkoholu a nealkoholových drogách, nicméně do cílové populace patří také rodiče, rodinní příslušníci a partneři klientů a děti klientek DOC.

Další specifika cílové skupiny: Klienti abstinující souvisle po dobu tří měsíců od nelegálních drog a alkoholu; klienti, kteří absolvovali ambulantní nebo pobytovou léčbu a ukončili ji řádně nebo předčasně; klienti bez předchozí léčby za předpokladu, že souvisle abstinují od nelegálních drog a alkoholu po dobu nejméně tří měsíce.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Program DOC zajišťuje 8 osob (6,9 úvazku). Tým je složen ze sociálních pracovníků, socioterapeutů, pedagoga, psychoterapeuta a psychiatra. Tým Doléčovacího centra pracuje pod supervizí MUDr. Stanislava Kuderleho. Provoz doléčovacího centra je pravidelně konzultován s odborným ředitelem Mgr. Alešem Kudou a vrchním lékařem o. s. SANANIM MUDr. Kamilem Kalinou.

V roce 2005 byl projekt realizován v nových (nicméně provizorních) prostorách na adrese Ovčích Hájek 2549/64a, Praha 13 – Nové Butovice. Nezbytná rekonstrukce, financovaná ze zdrojů HMP a UMČ Prahy 13 byla zahájena v srpnu 2005 a její dokončení bude ukončeno v prvním čtvrtletí roku 2006. Program chráněného bydlení tak byl realizován v provizorních podmínkách, které se zásadním způsobem odrazily na kapacitě chráněného bydlení. Namísto obvyklých 23 míst jsme mohli klientům nabídnout míst pouze osm. Ambulantní služby byly poskytovány v mírně omezeném režimu, nicméně jsme se snažili vyhovět naprosté většině klientů.

Na toto místo jistě patří poděkování jak vedení organizace, tak celému týmu DOC za trpělivost a snahu zachovat služby i v tak provizorních podmínkách na standardní úrovni. Výsledkem této snahy bylo udělení certifikací odborné způsobilosti Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky v srpnu 2005.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

DOC pracovalo i přes obtížné prostorové podmínky standardně a poskytovalo služby v plném spektru uváděném v projektech. I přes nutné snížení kapacity chráněného bydlení jsme do programu přijímali klienty ze všech léčebných zařízení v ČR, převážně z terapeutických komunit. Klientům, jež jsme byli nuceni odmítnout, jsme nabízeli jako alternativu doléčování formou ambulantní.

Program DOC nabízí dvě základní formy – ambulantní doléčovací program a program chráněného bydlení. Skupinový program až na specifickou skupinu chráněného bydlení je určen pro klienty z obou základních programů. Pro matky s dětmi vzhledem k jejich částečně odlišným potřebám je určen samostatný skupinový program.

Program doléčovacího centra byl doplněn o další součásti dle identifikovaných potřeb klientů. Jedná se o nadstavbový psychoterapeutický program pro klienty, pro něž je psychosociálně zaměřený program nedostačující. Jedná se o klienty, kteří mají obvykle

v anamnéze opakující se návraty ke zneužívání návykových látek, dále pak traumatické zážitky z dětství a ze života rodiny, mají potíže s navazováním vztahů apod. Těto skupině klientů je určena dynamická skupina, funguje od března 2005 1x v týdnu v rozsahu 1,5 hodiny a již nyní je zřejmé, že je klienty plně využívána.

Dalším významným doplněním bylo výrazné rozšíření nabídky chráněných pracovních míst. Byla také zpracována nová koncepce a získány prostředky na podporu pracovních míst pro klienty s cílem zefektivnit proces resocializace. Pracovní místa jsou určena pro klienty, jež jsou díky své situaci znevýhodněni na běžném trhu práce (např. klienti po dlouhodobém výkonu trestu, se záznamy v trestním rejstříku, nemocné hepatitidou C, matky s malými dětmi). Základním cílem je nabídnout jednak pravidelný finanční příjem, získání praxe a obnovení pracovních návyků. To vše by mělo klientům usnadnit vstup na běžný pracovní trh. Již v roce 2005 byla pracovní místa využita pěti klienty a v roce 2006 by měla být chráněná pracovní místa nabídnuta cca 16 klientům.

V rámci standardního doléčovacího programu jsou nabízeny volnočasový klub pro běžnou klientelu a specifický klub pro matky s dětmi. Již tradicí jsou aktivity divadelního spolku DOC – Cunsthaus. Jako svépomocná volnočasová aktivita slouží také již tradiční aktivity fotbalového družstva DOC. Jeho aktivity (tréninky, zápasy) jsou samostatně vedeny jak bývalými, tak současnými klienty.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKU A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Statistika zařízení se zpracovává čtvrtletně a celoročně. Při interpretaci statistik se zaměřujeme na následující ukazatele – počet prvních kontaktů v roce, počet klientů, s nimiž jsme v daném roce pracovali, rozvržení klientely podle věku, pohlaví a preferované drogy, počet výkonů na klienty a délka docházky do programu, způsob ukončení programu, počet ošetřovacích dní, počet lůžkodnů a obložnost programu chráněného bydlení.

Hodnocení efektivity je kromě sledování kvantitativních údajů o klientech a výkonech též promítnuto v průběžném vyhodnocování kvality poskytovaných služeb v rámci týmových porad, porad s odborným ředitelem a vrchním lékařem, katamnestickým sledováním klientů a v rámci supervize zařízení.

Statistika a její interpretace, trendy

V roce 2005 se programu zúčastnilo 151 osob (z toho 60 nových), programu pro matky s dětmi 21 klientek (z toho devět nových). Na snížení celkového počtu klientů se v roce 2005 negativně podílela provizorní situace prostor Doléčovacího centra. Oproti roku 2004 došlo v roce 2005 ke snížení průměrného věku klientů z 27,6 na 26 let, u matek z 27,7 na 27 let.

Z celkového počtu 172 klientů bylo 56 uživateli heroinu, 73 uživateli pervitinu, 3 kanabinoidů, 8 Subutexu, 2 alkoholu, 1 hypnotik, 1 benzodiazepinů. U 28 klientů nebylo možné rozlišit primární drogu, tito klienti jsou řazeni do skupiny uživatelů kombinace drog. V roce 2005 se snížila průměrná délka programu 1 klienta na 146 dní, klienti v průměru absolvují 80 % doporučené délky programu. V programu pro matky s dětmi se průměrná délka programu nezměnila, v roce 2005 byla 392 dní.

Z celkového počtu 172 klientů využilo ambulantních služeb 134 klientů, program chráněného bydlení absolvovalo 38 klientů. Program úspěšně ukončilo 25 klientů, předčasně 44 klientů, pro porušení pravidel bylo 8 klientů vyloučeno, 95 klientů nadále pokračuje v programu.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Program DOC probíhá kontinuálně a poskytuje služby v plném spektru a kvalitě podle standardů péče. Hlavní prioritou následujícího období je dokončení rekonstrukce objektu a návrat k poskytování sužeb v rozsahu předchozích let.

V dalším roce se budeme věnovat rozšíření nabídky psychotherapeutických služeb pro klienty DOC. Vede nás k tomu fakt, že celá řada klientů vedle psychosociální stabilizace potřebuje dlouhodobou psychotherapeutickou péči zaměřenou na osobnostní změny a růst, řešení traumatických zážitků, vztahových potíží apod.

Nutností bude též dopracovat a rozšířit koncepci chráněných pracovních míst vzhledem k tomu, že v rámci DOC bude v roce 2006 nabídka těchto míst výrazně rozšířena. Ve spolupráci s Pracovní a Sociální agenturou (samostatný projekt o. s. SANANIM) pak hledat další možnosti uplatnění klientů na trhu práce, rekvalifikace apod.

Celkový počet výkonů, meziroční srovnání

Rok	Výkony
2000	4948
2001	4812
2002	5278
2003	5333
2004	5789
2005	3818

Klienti Doléčovacího centra - meziroční srovnání

Rok	Výkony
1999	123
2000	158
2001	198
2002	262
2003	220
2004	221
2005	172

Počet klientů, kteří využili jednotlivé služby 2005

Výkony	Poč.matek	Mat. výk.	Poč. ostatní	Výkony ostatní	Podíl výkonů matky v %
skupinová terapie	13	196	54	840	19,0
sociální práce	13	83	96	305	21,4
individuální terapie	18	143	99	809	15,0
rodinné poradenství	2	5	40	37	11,9
krizová intervence	5	10	16	28	26,3
volnočasové aktivity	9	13	57	105	11,0
ostatní	14	153	85	395	27,9
rodičovská skupina	2	0	14	0	0,0
chráněné bydlení	5	0	33	0	0,0

DROGOVÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

Drogové informační centrum (DIC) bylo založeno v roce 1999 v rámci projektu PHARE a z pověření sekretariátu Meziřesortní protidrogové komise jako centrum poskytující odborné informační služby v rámci drogové problematiky. Projekt se postupně rozšířil na informování veřejnosti prostřednictvím internetu a v roce 2000 byla centrem založena první internetová poradna pro drogové závislosti v České republice.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Obsahem projektu DIC jsou aktivity, jejichž prostřednictvím se snaží kvalitně a efektivně zajistit dostupnost a distribuci specifických informací, jak pro odbornou veřejnost a ohroženou populaci tak i pro laiky. Přispívá tak nejen ke zkvalitňování systému péče o drogově závislé, ale i k objektivnímu pohledu veřejnosti na drogovou problematiku. Prostředkem k naplnění těchto cílů jsou aktivity realizované v rámci tří relativně samostatných částí projektu, tj. Drogový informační server, Drogová poradna a Odborná knihovna.

Poskytované služby

DIC je zaměřené na dvě klíčové služby – internetové služby a odbornou knihovnu. Internetový portál www.sananim.cz nabízí služby v rámci stránek: www.drogovyserver.cz – Drogový informační server – aktuální informace týkající se drogové problematiky; DRÁK – drogové aktuality zasílané jednou týdně v elektronické podobě; www.drogovopradna.cz – anonymní poradenství, informace o drogách a prevence; www.sananim.cz – informační stránky o sdružení SANANIM a jeho službách. DIC rovněž technicko-organizačně zabezpečuje provoz stránky primární prevence na www.odrogach.cz. Základní poskytovanou službou odborné knihovny je nabídka rozsáhlého množství materiálů v různých oblastech, které se dotýkají drog a drogové závislosti. Nedílnou součástí pracovní náplně DIC je i propagace výše uvedených aktivit a propagace činností a služeb SANANIMU. DIC je zodpovědné rovněž za oblast IT a fundraisingu.

Cílová populace

Činnost Drogového informačního centra se zaměřuje na následující cílovou populaci: široká veřejnost, osoby, které jsou v kontaktu s drogou/uživatelem, pracovníci médií, studenti a ostatní para-profesionálové, politici a administrátoři; odborná veřejnost, zařízení a sítě specifických služeb.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

DIC v roce 2005 poskytovalo své služby v budově sdružení Fokus, Doláčkova 26, Praha 8. Během roku 2005 došlo k restrukturalizaci týmu DIC, která umožnila kvalitnější provoz, rozvoj stávajících a vývoj nových aktivit DIC směrem k laické i odborné veřejnosti. Tým DIC zajišťuje aktivity ve složení: vedoucí DIC, koordinátor Drogového informačního serveru, koordinátor vzdělávání, koordinátor Drogové poradny a knihovnick. Externě s týmem spolupracuje specialista pro PR a fundraisingové aktivity a IT odborník.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Návštěvnost Internetových stránek v průběhu roku 2005 rekordně stoupla, a to zejména díky vysoké návštěvnosti Drogové poradny.

Pravidelně aktualizované odborné informace z oblasti prevence a léčby drogových závislostí nabízel i v tomto roce Drogový informační server (DIS) www.drogovyserver.cz. V průběhu roku 2005 došlo k modernizaci těchto stránek. Významnou aktivitou r. 2005 bylo zkvalitnění služby DRÁK (drogové aktuality) o možnost přímého přístupu k avizovaným článkům pomocí tzv. „živých odkazů“. Z důvodu přestěhování DIC do náhradních prostor, došlo v první polovině ledna k dočasnému uzavření knihovny. Přesto jsme v r. 2005 stále rozšiřovali knihovnu o nové tituly a pokračovala prezentace knižních novinek na stránkách DIS. V důsledku rostoucího počtu projektů o.s. SANANIM s vlastní internetovou prezentací DIC nově vytvořilo na internetových stránkách rozcestník. Přidány byly ikony nových projektů. DIC se aktivně podílel na tvorbě nových webových stránek evropských projektů (<http://ep.sananim.cz>). Byla vytvořena zastřešující webová stránka spolu s webovou prezentací dvou samostatných projektů „Vzdělávání“ <http://sananim.cz/vzdelavani> a „Pracovní agentura“ (<http://sananim.cz/agentura>). Dále byly přidány odkazy na mediální kampaň Drogý a rodiče <http://www.sananim.cz/drogyarodice/> a odkaz Promile SMS <http://www.promilesms.cz/>.

V rámci ostatních aktivit se DIC podílelo zejména na přípravě a realizaci Ceny Jaroslava Skály. DIC se také podílelo např. na lokalizaci vzdělávacích aplikací (Drogý a mozek, Promile SMS) pro veřejnost vyvinutých v rámci evropské sítě organizací aktivně provozujících tematické služby v prevenci a léčbě závislostí Prevnet. Za nejvýznamnější aktivity lze považovat kulturně preventivní akci s názvem „ICT Charity Party“ při příležitosti Mezinárodního dne boje proti drogám. DIC rovněž technicky podpořilo osvětové kulturní akci organizovanou Terénními programy o.s. SANANIM s názvem BENGAS PROTI DROGÁM II.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

K hodnocení poskytovaných služeb slouží sada různých indikátorů. Např. využívání internetových stránek sledujeme pomocí statistické služby portálu Navrcholu.cz, kde pravidelně získáváme údaje o počtu přístupů, návštěv a návštěvníků DIS a Drogové poradny. Vlastní indikátory sledují dále např. počty dotazů zadaných do Drogové poradny a počty uživatelů služby DRÁK, jejichž údaje jsou ve speciálním programu pro tuto aktivitu. Kvalita Drogové poradny je hodnocena pravidelně jednou za měsíc jejím koordináto-

rem a externím supervizorem a jednou za čtrnáct dní vedoucími pracovníky o.s. SANANIM na poradě vedení sdružení.

Statistika a její interpretace, trendy

O služby nabízené Drogovou poradnou je v současné době rekordně zvýšený zájem zejména v oblasti přístupů na stránku. Rovněž došlo k rekordnímu počtu dotazů, které poprvé v historii dosáhlo čísla 2989. Počet návštěvníků DIS se v roce 2005 také zvýšil, rovněž se zvýšil i počet materiálů uveřejněných na tomto serveru (uveřejněno 1116 nových článků). O službu DRAK, která funguje již čtvrtý rok, byl také velký zájem – tuto službu užívá již přes 1250 návštěvníků DIS. Knihovna byla v roce 2005 rozšířena cca o 69 titulů na celkový počet 1975 titulů.

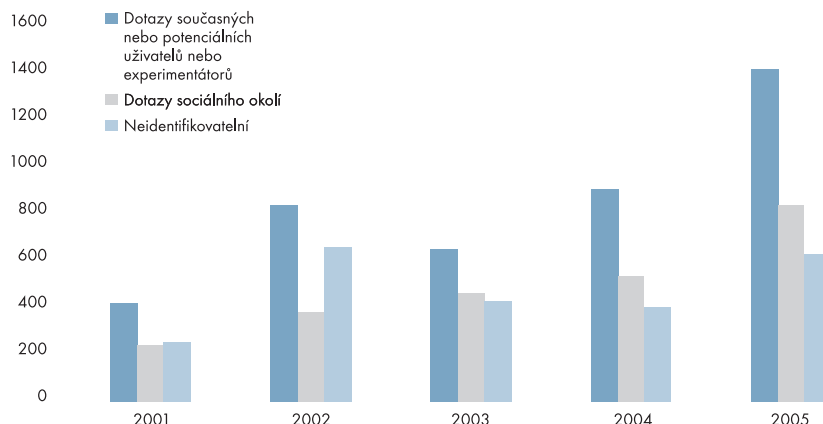
ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Vzhledem k tomu, že o služby DIC a zejména internetového poradenství je značný zájem, je nezbytné pracovat na dalším zkvalitňování jednotlivých služeb, a tím přispívat ke zvyšování informovanosti a snižování poptávky po drogách.

Úkoly pro následující rok:

Pro rok 2006 vidíme jako klíčové především tyto aktivity: udržet stávající kvalitu poskytovaných služeb; udržet vysoký nárůst zájmu a dotazů do Drogové poradny a zkvalitnit tyto stránky umístěním nových potřebných informací na základě analýzy současné drogové problematiky; rozšířit tým odborníků, kteří odpovídají na dotazy v Drogové poradně podle potřeby cílových skupin; nadále udržet plnou spolupráci v rámci fundraisingových aktivit o.s. SANANIM; další spolupráci týkající se sběru informací a vyhledávání zdrojů; rozšíření aktivit týkajících se propagace služeb sdružení zejména intenzivním zvýšením spolupráce s významnými médii.

Struktura uživatelů služeb Drogové poradny – meziročně

Struktura dotazů Drogové poradny podle žádosti klienta za rok 2005

Typ dotazu v roce 2005	Počet dotazů
Potřebuji pomoc	861
Chci pomoci jinému	464
Info o drogách	815
Info o ostatních závislostech (gambling apod)	22
Legislativa	123
Info o zdravotních problémech	387
Reakce na odpověď bez další otázky	160
Diskuzní příspěvek	53
Zájem o práci	12
Ostatní	225
Info o nemocech	132
Informace farmaka	255
Rizika při užívání	401
Kritika	20
Pochvala, poděkování	149
Testování na přítomnost drog v těle	224
Léčba	469
Testování složení drogy	12
Testování na HIV, hepatitidy	25
Drogy a těhotenství/kojení	43

Počty a druhy služeb – meziroční srovnání

Rok	Počet přístupů na www stránky	Počet dotazů v Drogové poradně	Počet uživatelů služby DRAK	Nové články na DIS	Počet titulů v knihovně	Počet výpůjček / konzultací	Poskytování informací telefon / e-mail
2000	11 094	0	0	145	900	245	0
2001	78 840	1006	0	980	1400	200	400
2002	105 624	2016	888	949	1690	141	252
2003	194 793	1629	1089	1194	1843	156	297
2004	379 504	2112	1205	969	1906	162	280
2005	714 835	2989	1250	1116	1975	0	305

INTERNETOVÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

Projekt je již nedílnou, nicméně samostatnou součástí aktivit Drogového informačního centra. V roce 2005 pokračoval dále projekt internetové primární prevence na adrese www.odrogach.cz a také na www.primarniprevence.info. Projekt navazuje na akci MŠMT Internet do škol a jeho cílem je shromážďovat a uveřejňovat veškeré seriózní informace zaměřené na primární prevenci a zároveň poskytovat konkrétní nástroje pro její realizaci. Projekt je určen zejména pedagogům, rodičům a náctiletým, což jsou jeho hlavní cílové skupiny, ale také například pedagogicko-psychologickým poradnám, ostatním organizacím zabývajících se primární prevencí atd. Každá ze tří hlavních cílových skupin má vyčleněnou vlastní část stránky tzv. portál, kde jsou uveřejněné informace vybrané přímo pro danou skupinu. Stránka je dále rozdělena na textovou část, diskusní fóra a interaktivní část. Textová část obsahuje informační texty pro všechny cílové skupiny. V diskusních fórech mohou vyměňovat své názory návštěvníci buď v rámci jednotlivých portálů, nebo mohou diskutovat jednotlivé cílové skupiny.

Další částí stránky jsou také individuální vědomostní testy, které jsou přizpůsobeny různým cílovým skupinám, tedy – učitelům, rodičům a dětem (ty jsou rozčleněny dále pro děti ve věku 6–18 let do několika vědomostních skupin). Každý návštěvník si tak může sám či se svými dětmi vyzkoušet své znalosti a poznat oblast, na které by měl dále pracovat ve své rodině nebo ve škole. Výsledky testu je možné vytisknout ve formě vysvědčení s hodnocením.

Významnou částí nabídky je interaktivní část, která je určena školám. Jedná se o naprosto unikátní výukový program zaměřený na primární prevenci. Obsahuje skupinový test a chat s odborníkem a nabízí školám v rámci textové části mnoho doplňujících informačních materiálů a konkrétních návodů. Program je určen různým věkovým skupinám dětí základních a středních škol, podle čehož je také rozčleněn. Stejně jako u individuálních testů je možné na konci programu vytisknout vysvědčení s hodnocením absolventů programu.

V loňském roce jsme rozšířili interaktivní část také o tzv. rozhodovací hry, kde si návštěvník stránky může vyzkoušet, jak by se mohl zachovat v různých kritických situacích spojených s návykovými látkami a hry by mu měly pomoci najít možná řešení těchto situací a poukázat na jejich důsledky.

Za rok 2005 navštívilo stránky („navrcholu.cz“) celkem 18 568 návštěvníků. Na jeden den (včetně sobot a nedělí) tak připadá v průměru 50 originálních přístupů (uživatelů), tzn. že došlo ke zvýšení o 30 přístupů za den oproti roku 2004. Stránky jsou navštěvovány především ve všedních dnech, kdy je navštívilo průměrně 60–80 uživatelů každý všední den.

Návštěvnost stránky se zvýšila zejména ve druhém pololetí roku 2005 spolu s uveřejněním rozhodovacích her, propagací v rámci kampaně Drogy a rodiče a začátkem nového školního roku. Na základě statistických údajů od služby Navrcholu.cz můžeme konstatovat, že uživatelé stránky také podrobně procházeli. Tento fakt vyplývá z údajů o počtu shlédnutých stránek v porovnání s počtem návštěvníků (originálních přístupů) a z naší evidence četnosti čtení jednotlivých textů. V loňském roce připadá na jednoho návštěvníka 16 shlédnutých stránek. Prozatím evidujeme 466 registrovaných uživatelů stránek, z nichž většina jsou pedagogičtí pracovníci. Věková struktura uživatelů se významně nezměnila.

Pokud se týká využití interaktivní části stránky, tj. skupinového testu a chatu pro školy, musíme bohužel konstatovat, že nebyla příliš využívána.

Důvodů, proč tomu tak bylo, jsme zjistili hned několik a jsou bohužel stále stejné jako v roce 2004: v mnoha školách je sice zavedený internet, avšak není využíván dětmi, protože je dostupný například pouze v ředitelně. Tam, kde je internet k dispozici dětem, je počítačová učebna často 100% vyplněná hodinami informatiky, takže není čas a prostor na realizaci interaktivního programu.

Stále také narážíme na problém, že mnoho škol realizuje prevenci ve škole pouze formálně. Oproti tomu Rozhodovací hry jsou navštěvované hojně. Za tři měsíce jimi prošlo 284 návštěvníků stránek.

Vzhledem k povaze projektu nemáme další přesné statistické údaje tak jako ostatní programy. Pokud ale můžeme usuzovat z údajů služby Navrcholu.cz, stránka je hojně navštěvována, a přestože není zatím příliš využíván školní program – zejména kvůli technickým omezením škol, můžeme konstatovat, že uživatelé stránky podrobně procházejí, a že stránky přispívají ke vzdělávání všech cílových skupin, a to zejména díky kvalitě, množství, přehlednosti a dostupnosti informací.

Celkový přehled statistických dat projektu

Položka	2004	2005
Celkový počet registrovaných návštěvníků	261	466
z toho:		
– náctiletých	155	197
– učitelů	64	91
– rodičů	97	240
Registrovaní uživatelé podle věku:		
11–20 let	46	122
21–30	47	75
31–40	33	45
41–50	27	44
51 a výše	11	13
Celkový počet originálních přístupů	7326	18568
Průměrný denní počet přístupů (vč. víkendů)	20	50
Počet diskusních fór celkem	15	15
Počet diskusních příspěvků celkem	177	356
z toho v portálu:		
– rodiče	50	106
– učitelé	16	20
– náctiletí	111	230

PORADNA PRO RODIČE – KAPO

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Projekt byl zahájen v září 2004 jako reakce na stále vzrůstající potřebu zapojení rodičů a ostatních rodinných příslušníků do procesu léčby o uživatele návykových látek. Základním východiskem práce je fakt, že závislost je onemocněním celé rodiny a intenzivní práce s rodinou má významný vliv na motivaci klienta k abstinenci a výrazně zvyšuje efektivitu celého léčebného procesu klienta.

Poskytované služby

Klíčovou službou, kterou Poradna pro rodiče poskytuje je dlouhodobý podpůrný terapeutický kontakt. Další poskytované služby: Krátkodobé a střednědobé poradenství; skupinová a individuální psychoterapie rodičů; jednorázové poradenství; poskytnutí informace; telefonické a webové poradenství; v indikovaných případech další specializované služby (krizová intervence, rodinná terapie, párová či manželská terapie).

Zařízení úzce spolupracuje s ostatními programy v systému péče a léčby o drogově závislé uvnitř o.s. SANANIM i mimo něj a s některými dalšími pomáhajícími institucemi sociální sítě (např. právní poradna A.N.O.).

Cílová populace

- Rodiče uživatele drog v jakékoli fázi vývoje problému (experiment, uživatel, závislý, v léčbě či po ní);
- Partneři, prarodiče, sourozenci a ostatní blízké osoby problémového uživatele drog;
- Pedagogové
- Spádová oblast je Praha a blízké okolí (limitem je schopnost dojíždět).

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Poradna pro rodiče je faktickou i koncepční součástí multifunkčního prostoru Café Therapy, který zahrnuje kavárnu s restaurací (vč. nekuřácké části), dětský koutek, obchod s keramikou, vzdělávací centrum a vlastní poradenské prostory. Součástí prostor je konferenční místnost využívaná pro skupinová sezení, pro vzdělávání zaměstnanců SANANIMu i jiných organizací, ale i k setkáním odborné veřejnosti.

Tento prostor byl otevřen v listopadu 2005. Do této doby program sídlil v prozatímních prostorách na Praze 8.

Personálně byl projekt zajištěn psychoterapeutem na 0,4 úvazku a koterapeutem, který byl zaměstnán ke konci roku na 0,5 úvazku.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

Práce s klienty zahájená v září 2004 pokračovala kontinuálně i v průběhu roku 2005. V kontaktu bylo 29 rodičů, z toho 9 přešlo z roku 2004. Z celkového počtu 29 šlo pouze v pěti případech o jednorázový kontakt, dva přišli jen 2x. U téměř 31 % rodičů se jednalo o dlouhodobý podpůrný kontakt přesahující průměrný počet návštěv 14. 11 rodičů vyhledalo střednědobý kontakt, kde byl průměrný počet návštěv 6x. Rodinné terapie se účastnilo 10 rodin, 1x se vyskytla párová terapie (počet sezení 24).

Z uvedeného je zřejmé, že nejfrekventovanější službou, kterou vyhledala více než třetina rodičů (40 %) byl střednědobý kontakt.

Druhou významnou skupinu (28 %) tvoří rodiče, kteří měli zájem o dlouhodobý kontakt. Jako zajímavá se nám jeví skutečnost, že vcelku malou skupinu (celkem pouze 24 %) tvořily velmi krátkodobé kontakty (1–2x). Domníváme se (a první zkušenosti to potvrzují), že nárůst v této oblasti přijde s přesídlením programu do nových prostor.

Na celkovém počtu klientů (nižší vzhledem k předpokládanému v projektu) se podle našeho názoru odrazilo nevhodné umístění poradny (do října sídlila v náhradních prostorách) i skutečnost, že poradna do dubna 2005 neměla kmenového zaměstnance. Část zájemců bylo proto třeba odkazovat do jiných služeb.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Hodnocení efektivity poskytovaných služeb probíhá podle následujících hledisek: počet klientů v programu, počet výkonů, spolupráce s dalšími zařízeními, průměrná délka spolupráce s rodičem, kvalita vztahu dítě rodič. Hodnocení kvality a efektivity služeb probíhá kontinuálně prostřednictvím standardizovaných metod a postupů především: na poradách vedoucího s odborným ředitelem (vnitřní supervize), v rámci vnější supervize zařízení, v rámci porad odborné rady a porad vedení, v rámci jednání Správní rady.

Statistika a její interpretace, trendy

Ze statistických údajů zatím není možné nic vyvozovat vzhledem k personálnímu obsazení a prostorovým možnostem do listopadu 2005, které byly způsobeny výrazným podfinancováním projektu.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

Úkoly pro rok 2006:

- Stabilizace programu a rozšíření služeb o rodičovskou skupinu a volnočasové aktivity pro rodiče;
- Příprava na certifikační proces;
- Rozšíření sítě spolupracujících zařízení;
- Posílení personálního obsazení;
- Dovybavení nových prostor potřebným mobiliářem.

PRÁCE S KLIENTY VE VAZBĚ A VE VÝKONU TRESTU

Program „Práce s uživateli drog ve vazbě a výkonu trestu“ je realizován od roku 1998 jako rozšiřující projekt Kontaktního centra SANANIM. V současné době se jedná o program stabilizovaný, který se stal nedílnou součástí komplexních služeb sdružení pro drogové klienty v konfliktu se zákonem, nejen v regionu HMP.

Projekt se zaměřuje na prevenci a léčbu pro problémové uživatele drog a drogově závislé osoby v konfliktu se zákonem s cílem motivovat je ke změně životního stylu.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Obecným cílem projektu je realizace preventivního a léčebného programu pro uživatele drog v konfliktu se zákonem s cílem motivovat klienta ke změně životního stylu (prevence kriminality, prevence relapsu, prevence šíření infekčních onemocnění v populaci - public health) a umožnění kontaktu klienta s poskytovanými službami následné péče na svobodě.

Mezi základní cíle práce ve vazebních věznicích patří navázání kontaktu s klientem ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, nejlépe již v průběhu přípravného řízení. Během spolupráce je účelem kontaktu motivovat klienta ke změně v jeho postojích k drogovému způsobu života, k náhledu na rizika užívání – využívání principu harm reduction.

V ideálním případě je cílem zprostředkování léčby a následná abstinence tak, aby se mohl klient po propuštění z výkonu vazby, popř. výkonu trestu snáze začlenit do společnosti. U klientů s dlouhým VTOS (výkon trestu odnětí svobody) se jedná i o zprostředkování léčby na Specializovaná oddělení věznic s možností následného doléčování po propuštění na svobodu. Prostředkem podpory a stabilizace klienta při adaptaci na novou situaci a při motivaci ke změně je individuální poradenství a skupinové aktivity ve vězení. Cílem u právě nemotivovaných klientů do léčby je poskytnout jim informace o nabízených službách programu ve VV, navázání klientů na služby K-centra o. s. SANANIM a další zařízení léčebné péče po propuštění na svobodu a také prevence šíření infekčních hepatitid a viru HIV v populaci.

Cílem spolupráce s klientem v předrozsudkové fázi je zkrácení jeho pobytu ve výkonu vazby, popřípadě za součinnosti s Probační a mediační službou ČR náhrada hrozícího nepodmíněného trestu uložením trestu alternativního, v jehož rámci může být klientovi soudem uložena i tzv. přiměřená povinnost. Tu může představovat např. povinnost podrobit se vhodnému typu ambulantní nebo ústavní léčby.

Poskytované služby

Kontaktní práce; Sociální práce/case management; Individuální poradenství; Předvýstupní poradenství; Poradenství pro rodiče a blízké osoby; Písemný kontakt; Informační semináře pro skupiny obviněných a odsouzených v programu; Spolupráce s probační a mediační službou při uložení trestní alternativy, kontakt s institucemi návazné léčebné péče; Asistenční služby; Postpenitenciární péče.

Cílová populace

Cílovou populací rozumíme osoby experimentující s návykovými látkami, problémové uživatele drog a drogově závislé osoby, které se dostaly do konfliktu se zákonem a jsou stíhány na svobodě nebo

vazebně, popřípadě se již nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody. Dále pak jejich rodinné příslušníky, partnery či osoby blízké.

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení projektu

Tři realizátoři programu pracují pod pravidelnou externí supervizí a intervizí s týmem K-centra o. s. SANANIM, jsou členy Sekce Drogových služeb ve vězení při A.N.O., která připravovala podklady pro vytvoření standardů péče o klienty ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody. Pracovníci programu jsou tak v pravidelném kontaktu s ostatními realizátory drogových služeb ve věznicích v České republice, kteří se zabývají zaváděním systematické péče o uživatele drog ve VV a VTOS.

Zázemí programu vytváří prozatím kancelář Kontaktního centra o. s. SANANIM a je zde v současné době kontinuálně zpracovávána veškerá administrativa. Jsou zde také realizovány jak telefonické kontakty, tak osobní kontakty s klienty programu, jejich rodinnými příslušníky a blízkými osobami. Ve věznicích jsou k dispozici pracovníkům programu konzultační místnosti. Vzhledem k rozšiřujícímu se spektru služeb je tento prostor nevyhovující a bude nutné zajistit pro tento program samostatné prostorové zázemí.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

V r. 2005 využilo služeb programu 158 osob. Realizace programu probíhala v roce 2005 především ve spolupráci s Vazební věznicí Praha-Ruzyně (dále VVR). Měla obdobný charakter jako v předešlém roce a nadále se dařilo prohlubovat vzájemnou spolupráci a propojení nabízených služeb programu pro klienty ve VV i VTOS. Spolupráce s VVR je vymezena dohodou, která konkrétně vymezuje pravidla a podmínky poskytování služeb pro klienty s drogovou anamnézou v konfliktu se zákonem.

V roce 2005 dva pracovníci projektu docházeli již standardně do této věznice pravidelně jednou za týden na individuální poradenství s klienty. Pracovníci poradny drogové prevence se i nadále věnují průběžnému mapování situace a kontaktují nově příchozí obviněné a také, na základě zdravotního a psychologického vyšetření, nabízejí účast v programu indikovaným klientům.

V letošním roce docházeli, bohužel zatím nepravidelně, pracovníci programu také do druhé pražské Vazební věznice Praha - Pankrác (dále VVP). Nárazově byly poradenské služby poskytovány i na Oddělení výkonu trestu pro ženy ve Věznici Řepy. V letošním roce jsme také byli osloveni zástupci Věznice Příbram k možné dohodě

o spolupráci. Během celého roku probíhal korespondenční kontakt s klienty ve VTOS v dalších mimopražských věznicích. V návaznosti na minulé období realizujeme, společně s pracovníky Probační a mediační služby (dále jen PMS), přednáškové bloky pro skupiny klientů ve VVP a VVR pro muže, ženy i mladistvé.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Hodnocení práce a efektivity probíhá souběžně s hodnocením práce přímo v Kontaktním centru o. s. SANANIM. Nutností je při realizaci projektu pracovní zázemí pro stále pracovníky projektu. Jedná se převážně o vyřizování administrativy, písemných, telefonických i osobních kontaktů se spolupracujícími institucemi, rodinou i samotným klientem.

Zhruba 2/3 klientů programu přechází z výkonu vazby do výkonu trestu a plánování, realizace následné péče se komplikuje, léčba se tak odkládá o řadu měsíců, což komplikuje hodnocení úspěšnosti a efektivity projektu.

Statistika a její interpretace, trendy

Během roku jsme písemně doporučili do léčby ve výkonu trestu (dále jen VT) 23 klientů, kteří se rozhodli na základě našich informací požádat o zařazení na Specializované oddělení ve VTOS, které nabízí léčebnou péči již v rámci výkonu trestu. V roce 2005 jsme pracovali s 24 klienty na zprostředkování následné léčby.

Prozatím se podařilo sedmi klientům po propuštění z VV a VTOS navázat na následné léčebné programy, třem do ambulantních programů, třem do komunity, jednomu do doléčovacího programu. Dalších 12 klientů programu dlouhodobě pracuje na nástupu do následné léčby a čekají jen na rozhodnutí soudu o udělení trestu nebo alternativy či na konec trestu odnětí svobody.

Některé nové klienty z VVR se podařilo navázat na služby Kontaktního centra. Jsme v dlouhodobém písemném kontaktu s klienty ve VTOS. S 28 klienty jsme v rámci kontraktu spolupracovali s probačními pracovníky na udělení trestní alternativy. 25 informačních seminářů se zúčastnilo 200 potenciálních klientů programu.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

V příštím roce plánujeme realizaci a rozšíření poskytovaných služeb ve Vazební věz-

nici Praha-Ruzyně. Pracovníci projektu by měli do VVR docházet dvakrát týdně. Současně plánujeme nadále realizovat v pražských vazebních věznicích informační semináře ve spolupráci s PMS zaměřené na zvýšení povědomí mezi obviněnými klienty ve vazbě i výkonu trestu. Spolupráci s ostatními věznicemi, kde je odsouzena část klientů s trvalým pobytem v Praze, budeme směřovat k realizaci předvýstupního poradenství a zprostředkování následné péče při návratu a integraci klientů do dalšího života.

Hlavním cílem pro příští rok je místní osamostatnění programu a vytvoření podmínek pro efektivní postpenitenciární péči pro klienty programu. V případě, že budou vytvořeny specifické standardy pro tento typ služeb, bude se program ucházet o udělení certifikace.

Klienti a poskytované služby programu ve VV a VTOS

	Muži	Ženy
Celkem		
kontaktovaných klientů	112	46
Klienti z r. 2004	21	12
Nově navázaní klienti	91	34
Poradenství	228	109
Písemný kontakt	167	52
Asistence	3	0
Zprostředkování následné péče	10	14
Spolupráce s PMS	15	13
Informace/zprostředkování léčby ve VTOS	19	4

Celkový přehled kontaktů s klienty programu

Klienti	Jednorázový kontakt		Opakovaný kontakt	
	Písemný	Osobní	Písemný	Osobní
Muži	26	27	141	201
Ženy	5	9	47	100
Celkem kontaktů	31	36	188	301

Zdravotnické zařízení SANANIM

Nestátní zdravotnické zařízení SANANIM (dále ZZ SANANIM) sdružuje od r. 1998 Denní stacionář (DST), Kontaktní centrum (KC) a Doléčovací centrum (DOC). V r. 2003 k těmto třem přibylo čtvrté pracoviště – Centrum ambulantní detoxifikace a substituce (CADAS). ZZ SANANIM tvoří samostatnou organizační jednotku, ale odborný úsek, v němž za jednotlivá pracoviště dle organizačního řádu o.s. SANANIM zodpovídají jejich vedoucí a odborní ředitelé. Garantem odbornosti zdravotní péče je odborný zástupce nestátního zdravotnického zařízení (vrchní lékař, od r. 2001 odborný ředitel pro zdravotní péči). Odborné vedení se soustřeďuje zejména na kvalitu odborné práce s klienty, její řádnou dokumentaci a vykazování, hygienické aspekty a vzdělávání personálu.

PÉČE POSKYTOVANÁ ZZ SANANIM

ZZ v rámci své základní odbornosti poskytuje ambulantní psychiatrickou a psychoterapeutickou péči, péči denního psychoterapeutického stacionáře a další služby (sociální práce). Mimo to je v KC poskytována základní zdravotní péče o somatická onemocnění, což má význam především pro klientelu, která obvykle ve zdravotnických službách ošetření nevyhledává. Cílovou skupinou jsou klienti s diagnózou „škodlivé užívání návykových látek“ a „závislost na návykových látkách“ s vymezením především pro nealkoholové drogy.

KLIENTI A SPEKTRUM UŽÍVANÝCH DROG

Hlavními užívanými drogami v naší klientele jsou opiáty a stimulantia. Mezi opiáty je to především heroin, příležitostně se objevuje hydrocodon – „braun“ a v posledních letech získává na významu nelegálně získávaný buprenorfin – Subutex, který ve skupině opiátů zaujímal v r. 2004 téměř 25 % a v r. 2005 jeho podíl dramaticky stoupl na 43 %. Stimulační drogy jsou výhradně zastoupeny pervitinem, výskyt kokainu nebyl zaznamenán s výjimkou ojedinělých případů koncem 90. let.

Vzájemný poměr opiátů a pervitinu se v období 1999–2001 ustálil na 3 : 1 ve prospěch opiátů, v r. 2002 však došlo k překvapivému zvratu a vzájemný poměr se vyrovnal téměř na 1:1. V letech 2003 a 2004 opiáty dále mírně klesaly i přesto, že do statistiky ZZ SANANIM vstoupily údaje z nového pracoviště CADAS, které má převážně opiátovou klientelu. V r. 2005 dochází opět k vyrovnání na poměr téměř 1 : 1, pokud však odečteme údaje z pracoviště CADAS, je poměr 3 : 4 ve prospěch pervitinu.

Zastoupení cannabisu od r. 2000 do r. 2004 trvale klesalo, rok 2005 s 2,8 % nepřináší změnu oproti roku předchozímu. Pokud tito klienti vůbec přicházejí, jde obvykle o psychické komplikace kouření marihuany. Ostatní drogy se vyskytují okrajově u polymorfních uživatelů, jejich podíl v klientele ZZ SANANIM (položka „jiné a kombinace“ v tabulce 1) se však v r. 2004 zvýšil o 1/3, z 4,5 % na 7,2 %, v r. 2005 dosáhl 10,1 %. U žen je vzrůst v této položce oproti r. 2003 téměř dvojnásobný. Od r. 2003 zaznamenáváme určitý, i když nevelký podíl klientů s dominující drogou alkohol, což odpovídá otevřené koncepci i potřebám klientely. V r. 2005 tento podíl činil 2,5 % více byl alkohol zastoupen u žen než u mužů.

Poměr mužů/ženy byl v r. 2000 46 : 54 %, od té doby však podíl ženské klientely významně poklesl (v r. 2001 66 : 34 %, v r. 2002 70 : 30 %, v r. 2003 62 : 38 %, v r. 2004 rovněž 62 : 38 %), a to přesto, že začal fungovat specifický program pro těhotné ženy a matky

s dětmi. Poměr 64 : 36 % v r. 2005 znamená další mírný pokles podílu žen v naší klientele. Pokusy o zavedení dalších gender sensitivních programů se zatím nezdařily.

Podíl injekčních uživatelů se do r. 2000 trvale zvyšoval, v r. 2001 však poprvé poklesl na 86,5 % oproti 97 % v r. 2000 a dále se snižuje (v r. 2002 80,4 %, v r. 2003 78 %, v r. 2004 76,5 %, v r. 2005 75 %). Ve specifické klientele CADAS však tento podíl činí více než 90 %.

Podíl klientů s evidovanými somatickými a psychickými komplikacemi v předchozích letech trvale narůstal (rok 2000 – 20,5 %, 2001 – 28,3 %, 2002 – 34,5 %, 2003 – 42 %, 2004 – 48 %), v r. 2005 se poněkud snížil (43 %). Mezi somatickými komplikacemi (jimiž trpí 47 % klientů) převládají hepatitidy B a C, které zejména CADAS registruje až u 60 % své klientely. Z psychických komplikací (38 % všech klientů, v CADAS více než 70 %) jsou nejčastější toxické psychózy, úzkostné stavy, poruchy osobnosti a zejména deprese, jimž věnujeme stále větší a zaměřenou pozornost (speciální dotazníky, škály, cílená farmakoterapie). ZZ SANANIM se na náročnou léčbu ambulantních klientů s duálními diagnózami a somatickými komplikacemi již řadu let programově zaměřuje jako jeden z mála poskytovatelů péče v ČR a spolupracuje s řadou odborných pracovišť.

SPEKTRUM POSKYTOVANÉ PÉČE

ZZ SANANIM poskytuje od r. 1998 stále větší počet výkonů stále většímu počtu klientů. V období do r. 2002 trvale rostl počet výkonů skupinové a individuální práce. Rok 2003 přinesl další zvýšení počtu výkonů individuální práce a sociální intervence, ale méně skupinových výkonů než v předchozích letech. V r. 2004 a rovněž v r. 2005 jsme zaznamenali pokračování tohoto trendu ve skladbě výkonů. Znamená to, že podstatně roste podíl individuální práce v neprospěch práce skupinové. Důraz na individuální práci a sociální intervenci je sice při stále komplikovanější klientele důležitý, trend směřující k poklesu významu skupinových terapií však nepokládáme za zdravý. Neuspokojivý je rovněž nízký podíl práce s rodinou, který se po stagnaci v letech 2003–2005 v r. 2005 dále snížil.

Poskytování základní zdravotní péče v KC oproti r. 2004 výrazně vzrostlo (o více než 1/3).

Průměrný počet výkonů na jednoho klienta – indikátor intenzity péče a schopnosti udržet klienta v programu – od r. 2003 stoupá, což se potvrzuje i v r. 2005 oproti předchozímu roku. Tento in-

dikátor ovšem shrnuje údaje jak krátkodobých intervencí v KC a částečně i v CADAS, tak ze střednědobých léčebných, do-
léčovacích a substitučních programů, kde je intenzita péče a schopnost udržet klienta velmi dobrá. Bez KC je průměrný počet výkonů 11,8.

ZHODNOCENÍ, ZÁVĚRY A VÝHLEDY

Statut zdravotnického zařízení je pro klienty jistou garancí kvality, pro organizaci nezanedbatelnou právní ochranou a pro odbornou veřejnost faktorem usnadňujícím komunikaci a spolupráci ve prospěch klientů.

Profesionalita poskytované péče i její dokumentování má stabilně dobrou úroveň. Zlepšila se rovněž komunikace na zdravotnické úrovni směrem navenek. Zkvalitňuje se vnitřní i vnější vzdělávání pracovníků.

V r. 2005 se podařilo zavést systematickou psychiatrickou péči o klienty terapeutických komunit Němčice a Karlov.

Všechny složky ZZ SANANIM v r. 2005 úspěšně prošly certifikací a obdržely certifikát odborné způsobilosti Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Služby poskytované ZZ SANANIM jsou zdravotní péčí podle zákona č. 48/1997 o veřejném zdravotním pojištění, na niž má pojištěnec zákonný nárok. Zatím má uzavřenou smlouvu s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou pouze pracoviště CADAS na ambulantní psychiatrickou péči (od června 2004). Výše úhrad od VZP je však spíše doplňkem stále nezbytných veřejných dotací, protože platby jsou nastaveny na extenzivní lékařskou péči, což je v protikladu k intenzivní komplexní péči, kterou poskytujeme, a která odpovídá potřebám klientů. Přesto je stávající smlouva s VZP pro nás důležitým mezníkem, protože otevřela možnost předepisovat potřebné léky a indikovat potřebná vyšetření v somatických a zejména v psychiatrických indikacích, jejichž počet v naší pražské klientele trvale a výrazně narůstá.

V r. 2006 hodláme rozšířit spektrum služeb o 1–2 ambulantní terapeutické skupiny a plánujeme převedení dokumentace a evidence zdravotnických výkonů na pracovišti CADAS na speciální PC program. Budeme dále usilovat o rozšíření smlouvy na ostatní zdravotní pojišťovny a na úhrady péče denního stacionáře.

Klienti a drogy v ZZ SANANIM, 2005

Položka	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
Opiáty	345	182	527	36,6
v tom Subutex	116	68	184	35
Cannabis	25	16	41	2,8
Pervitin	391	195	586	40,7
Alkohol	14	22	36	2,5
Jiné a kombinace	86	60	146	10,1
Celkem „živá kartotéka“	917	523	1440	
Injekční užívání	74%	76%	75%	
Somatické komplikace	48%	46%	47%	
Psychické komplikace	36%	40%	38%	

Rozsah a struktura poskytované péče ZZ SANANIM, 2005 (počty výkonů a klientů)

Položka	2005
Skupinová terapie	3350
Individuální práce	5491
Sociální intervence	1436
Práce s rodinou	404
Somatická péče	1166
Celkem	11635
Počet klientů	2422*
Průměr výkonů na 1 klienta	9,25 (11,8)

* Počet klientů uvedený v této tabulce se liší od tzv. „živé kartotéky“ v tabulce 1, protože jsou započítáni i anonymní klienti KC, kterým byly uvedené výkony poskytnuty.

Struktura poskytované péče ZZ SANANIM; Vývoj 2002–2005 (procenta z celkového počtu výkonů)

Položka	2002	2003	2004	2005
Skupinová terapie	48	43	32	28
Individuální práce	30	33	44	47
Sociální intervence	7	8	12	12
Práce s rodinou	5	5	4	3
Somatická péče	10	11	8	10
Celkem	100	100	100	100

Rozsah a struktura poskytované péče ZZ SANANIM; Vývoj 1998–2005 (počty výkonů a klientů).

Položka	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Skupinová terapie	1232	3019	4192	4739	4598	4252	3556	3350
Individuální práce	1268	1760	2823	4404	2871	3109	4912	5491
Sociální intervence	181	62	260	1365	690	789	1397	1436
Práce s rodinou	616	505	467	662	512	533	517	404
Somatická péče	326	871	1045	976	981	1095	857	1166
Celkem	3623	6217	8787	12146	9652	9778	11239	11635
Počet klientů	465	590	523	1503	1251	1508	1331	2422
Průměr výkonů na 1 klienta	7,6	10,5	11,2	8,1	7,7	6,5	8,44	9,25

Ostatní projekty

Vedle 10 základních projektů sdružení realizuje mnoho dalších doplňkových, rozšiřujících či specificky orientovaných projektů a aktivit, zaměřených na specifický problém či populaci, vzdělávání či rozvoj drogové politiky. Mezi projekty a aktivity rozšiřující základní rámec poskytovaných služeb patří zejména služby nabízené romské populaci, matkám a jejich dětem, rodičům našich klientů a základní poradenství všem ohroženým drogou či drogovou závislostí.

Sdružení dále realizuje řadu aktivit a malých projektů v oblasti vzdělávání, zahraniční spolupráce, propagace, fundraisingu a osvěty. O některých aktivitách a projektech se snažíme informovat v rámci základního přehledu o projektech a nebo v samostatné kapitole Ostatní aktivity. Alespoň stručně tedy zmíníme tři klíčové samostatné projekty, o kterých se jinde nezmiňujeme.

VÝROBA PUBLIKACE „JAK VE ŠKOLE VYTVOŘIT ZDRAVĚJŠÍ PROSTŘEDÍ“

Na základě iniciativy sdružení byl MŠMT v roce 2004 podpořen překlad publikace „Making schools a healthier place...“. Projekt byl v roce 2005 logickým pokračováním této aktivity v podobě jeho výroby a distribuce. Předmětem projektu byla tedy příprava, výroba a distribuce publikace „Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí – příručka o efektivní školní drogové prevenci“, sloužící zejména specifické prevenci a směřovaná nejen k pedagogům ke zvýšení jejich kapacity (znalostí, dovedností a schopností) realizovat preventivní programy v oblasti drogové problematiky a ke změně postoje směrem k otevřené a nezaujaté komunikaci s dětmi.

Jedná se o první komplexní publikaci svého druhu, která nejen že vznikala ve spolupráci několika významných evropských institucí, ale má také bezesporu evropský formát co se týče obsahu i struktury. Vychází z mnohaleté zkušenosti a prokázaných účinných faktorů působících v oblasti drogové prevence. Jedná se také o základní metodický materiál, vysoce odborný a zároveň praktický a srozumitelný, který splňuje všechny předpoklady k tomu, aby se stal východiskem pro náš systém primární prevence a kvalitním průvodcem pro všechny, kdo v něm působí.

Nabízí také rámec pro kombinování příkladů dobré praxe a vědecky podložených úspěšných prvků školní drogové prevence.

Příručka sama o sobě nenabízí hotový program školní drogové prevence, nepopisuje konkrétní aktivity ani neposkytuje informace o jednotlivých látkách. Nabízí „pouze“ rámec či osnovu pro preventivní program.

Pro ilustraci praktického využití představeného modelu, uvádí publikace několik cvičení a příkladů. Pátá kapitola např. představuje v praxi ověřený čtyřfázový konkrétní model implementace školní drogové prevence a nabízí kontrolní seznamy pro každou fázi. Umožňuje tak školám realizovat program prevence drog organizovaně a strukturovaně, což je jeden z důležitých faktorů úspěchu účinného preventivního programu.

Šestá kapitola představuje model pro monitorování a evaluaci (vyhodnocování) aktuální situace v oblasti drog a drogové prevence ve školách. S pomocí řady dotazníků si školy mohou udělat lepší obrázek o tom, z jakého prostředí studenti vycházejí, do jaké míry jsou spokojeni či jaké mají „zainteresovaní“ názory na drogy a drogovou prevenci. Tyto informace lze použít jako vstupy pro práci při přípravě nového nebo upraveného existujícího preventivního programu.

Pomocí evaluačních technik popsaných v sedmé kapitole si školy mohou zanalyzovat a vyhodnotit dosavadní programy, případně mohou vyhodnocovací systém začlenit do nového programu. Výstupy těchto evaluací jim pomohou určit, zda jsou jejich preventivní programy efektivní či nikoli. Zařazeno je i několik příkladů a nástrojů, které nabízí praktické podněty a materiály pro aktivity ve škole.

Zadání a realizace vlastní výroby proběhlo na konci května a publikace byla následně dodána v počtu 4000 ks (1000 ks k přímé distribuci RV KPP a 3000 sdružením). Publikace byla vydána Úřadem vlády (RVKPP) v publikační řadě NMS jako Metodika č. 4 ve spolupráci s MŠMT a sdružením SANANIM. Vlastní distribuce byla realizována v koordinaci s MŠMT a za spolupráce s IPP ve druhém pol. r. 2005.

Prostřednictvím přímé distribuce bylo na základě konkrétní poptávky do všech krajů rozesláno 3.000 ks. Zbytek byl dán k dispozici koordinátorům, MŠMT, katedře Adiktologie atp. Poptávka jednotlivých krajů však daleko přesáhla nabídku nákladu publikace. Proto nemohlo být požadavkům jednotlivých odběratelů zcela vyhověno a distribuce byla, bohužel, mnohdy po oboustranné dohodě krácena.

KAMPAŇ DROGY A RODIČE

Ideový koncept kampaně podpořený MŠMT a Nadací ČS vycházel ze skutečnosti,

že rodiče i pedagogové často nevěnují dostatečnou pozornost prvním příznakům zneužívání drog u svých dětí či žáků. Když problém objeví často nejsou schopni adekvátně reagovat, protože o zneužívání drog neuvažují jako o nemoci, které se dá předvéřit či ji úspěšně vyléčit.

Kampaň se podařilo zrealizovat v celé šíři plánovaného rozsahu. Díky atraktivním inzertním materiálům připraveným pro tisk, rádia a internet si kampaň získala intenzivní podporu ve spolupracujících médiích, která se projevila především v poskytnutí reklamního prostoru za symbolické ceny vzhledem k ceníkovým položkám účtovaných jednotlivými médii za stejný rozsah inzertního prostoru pro komerční kampaně. Pozitivní reakce od čtenářů a posluchačů na informace o možnostech jak předcházet či minimalizovat rizika zneužívání drog, které byly veřejnosti v rámci kampaně Drogy a rodiče poskytnuty, přispěly k rozhodnutí spolupracujících médií podílet se na propagaci kampaně i v dalších letech ve stejném a v některých případech i větším rozsahu za stejných cenových podmínek jako v roce 2005.

Základní sdělení kampaně prezentované na tiskových inzertních materiálech byla formulována do hesel: „Poznání je cesta k odpovědnosti“ a „Komunikace je klíč“. Hesla byla doplněna základní informací, která doplňuje a rozvádí obsah obou hesel. Grafické materiály byly zpracovány ve čtyřech různých variantách zaměřených na čtyři nejčastěji zneužívané ilegální drogy na území ČR – konopí, extáze, pervitin a heroin. Tiskové inzertáty byly publikovány v magazínech zaměřených na cílovou skupinu rodičů Esquire a Reload, v magazínu pro mládež Cosmogirl a v magazínu pro pedagogickou veřejnost

Prevence. 30 plakátů s inzercí kampaně bylo umístěno ve vagónech metra.

Reklamní bannery pro internet byly vytvořeny jako animace vizuálů pomocí prolínání obrazu a textů. Jednotlivé obsahové varianty odkazují na www.sananim.cz, kde jedinci z různých cílových skupin kampaně najdou odkazy na konkrétní služby s jejich stručným popisem a mohou si tak vybrat tu, která nejvíce odpovídá jejich potřebám. Bannery byly zobrazovány na portálu volny.cz, na webech vydavatelství iMedia, Techno.cz, Radio1.cz, Impuls.cz, RockZone.cz. Floatingové zobrazení probíhalo na webových adresách Impuls.cz, Rockzone.cz, Impulsovy.cz, Radio1.cz, Techno.cz a Imedia.cz.

Spoty byly koncipovány jako jednotlivá krátká sdělení populárních osobností a odborníků, kteří se s veřejností dělí o svoje zkušenosti s řešením či předcházením problémů spojených se zneužíváním drog. Závěr spotu upozorňuje veřejnost na potřebu dobré komunikace o problému se závislostí. Radiové spoty byly nasazeny s ohledem na různé cílové skupiny kampaně do vysílání rádií Impuls a Rockzone, kde rotovaly čtyřikrát denně.

Plošná část kampaně byla zahájena tiskovou konferencí za účasti Ministryně školství, vedení o. s. SANANIM, Nadace České spořitelny a veřejně známých osobností, které podporují SANANIM (herečka Chantal Poullain, kníže Karel Schwarzenberg). Do konce roku 2005 byl obsah kampaně prezentován v následujících mediích: ČRo1 – Radiožurnál, Praha; Mladá fronta Dnes; ČT24; Radio1; Magazín Rodina a škola; Týdeník školství; Magazín Prevence.

Speciální e-mailing oslovil pedagogy na základních a středních školách. Email byl za-

slán do 3361 základních a 1526 středních škol, které měly uvedenu mailovou adresu v adresáři Ústavu pro informace ve vzdělávání. Email vycházel z vizuálů kampaně a obsahoval informace o službách, které je možno využít při realizaci primárně preventivních aktivit na školách. Díky interaktivitě textu emailu, se učitelé na jedno kliknutí mohou dostat přímo k popisované službě či projektu.

Informace o kampani Drogy a rodiče s důležitými odkazy byly publikovány na webové adrese www.sananim.cz/drogyarodice. Stránka byla spolu s off-line verzí hry Moucha na drogách, která interaktivní formou upozorňuje na negativní vliv konzumace drog na pohybové funkce člověka, použita při propagaci kampaně prostřednictvím CD-ROM příloh magazínu Svět počítačů 12/05 a Gamestar 2/06.

PROMILE SMS

Cílem projektu, který byl součástí kampaně „Domluvený“ je přispět k prevenci užívání alkoholu obecně se specifickým zaměřením na prevenci užívání alkoholu při rizikových aktivitách. Obsahem projektu bylo prostřednictvím nových technologií zpřístupnit jednoduchý nástroj, který by byl schopen v reálném čase věrohodně odpovědět na dotaz týkající se míry alkoholu v krvi, tedy na „vyšší“ rizika spojeného s tou kterou aktivitou.

Součástí kampaně „Domluvený“ bylo spuštění inovativní služby Promile SMS, která orientačně informuje konzumenty alkoholu o jejich aktuální hladině alkoholu v krvi a o čase, kdy po požití alkoholu opět vystřízliví. Partneři projektu, podpořeného EU, byly oddělení Ministerstva dopravy BESIP, České fórum pro zodpovědnou konzumaci alkoholických nápojů a Iniciativa zodpovědných pivovarů. Po pilotním testování a ověření byl provoz služby oficiálně zahájen 21. 9. 2005.

Služba Promile SMS si během dvou měsíců plného provozu získala dostatečný počet zákazníků k samofinancování svého provozu a předpokládáme tedy, že bude pokračovat i v příštím roce. Nicméně pro jeho pokračování je naprosto vitální alespoň právě jeho samofinancování.

Mezi klíčové aktivity projektu k jeho úspěšné realizaci patřilo zejména – příprava pro programing, výroba vlastní aplikace, příprava a výroba informačních letáků a podtáček s návodem na sestavení objednávací SMS, příprava a realizace PR aktivit, pilotní testování a zabezpečení provozu služby do konce roku 2005, včetně zabezpečení re-

gistrace, správy a vyhodnocení statistických dat.

Na základě analýzy dat v roce 2005 jsme mohli konstatovat, že zvyšující se podíl opakovaných objednávacích SMS z jednoho telefonního čísla pravděpodobně svědčí o tom, že poskytované údaje se stávají věrohodné pro rostoucí počet zákazníků služby; že rychlost a spolehlivost poskytovaných údajů si získává důvěru dalších konzumentů alkoholu; že nečekaně vysoký počet zákazníků s hladinou alkoholu 0 promile v době použité služby dokládá, že veřejnost tuto službu používá v souladu s cílem projektu, kterým je poskytovat nástroj pro kontrolu doby do vystřízlivění před aktivitami, které je zakázáno vykonávat pod vlivem alkoholu, že shoda časů kdy zákazníci začínají pít a kdy odesílají objednávací SMS potvrzuje plnění druhého cíle, kterým je poskytnout veřejnosti nástroj pro kontrolu aktuální hladiny alkoholu v krvi a upozorňovat na rizika konzumace vyšších dávek alkoholu.

Aktuálně největším problémem při provozu služby je nedostatek letáků, PR aktivit a materiálů (podtáček s návodem na sestavení objednávací SMS), které byly distribuovány do restaurací. Zákazníci spolu se sběrateli podtáček si tyto materiály postupně rozebrali, na příští rok se proto jeví jako nezbytné připravit dotisk obou typů informačních materiálů. Návod na použití služby je stále dostupný na www.promilesms.cz.

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

Ostatní aktivity

ZAHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE A PROJEKTY

Zahraňiční aktivity, projekty a spolupráce jsou pro sdružení nejen příležitostí k vlastnímu rozvoji, ale jsou také příležitostí k rozvoji jednotlivců, zvyšování kvality služeb, výměně zkušeností a vytváří prostor k novým iniciativám. V poslední době však také již znamenají i předávání našich zkušeností a znalostí.

Zahraňiční spolupráce

SANANIM se i v roce 2005 aktivně podílel na různých mezinárodních aktivitách, nicméně naše aktivity se soustředily zejména na práci v rámci evropských odborných sítí a projektů.

Důležitým předpokladem k našemu aktivnějšímu zapojení je však možnost získání finančních prostředků na zabezpečení těchto aktivit. Doposud jsme, vzhledem k známým limitům a omezením, odkázáni na vůli organizátorů a zahraňičních organizací uhradit veškeré náklady související s našimi pobyty a účastí. I přes tato omezení se prostřednictvím našeho členství v některých evropských odborných sítích (střešních organizacích, federacích...) snažíme aktivně zapojovat do odborného dění a přispívat k realizaci drogové politiky EU.

Z pohledu poskytovatele služeb je pro nás také velmi důležitá možnost účasti na konferencích, seminářích a vzdělávání v rámci evropských či světových odborných sítí např. IHRD, CEEC-HRN, EFTC, ENDIP, FESAT a PREVENT a dále možnost aktivní spolupráce s řadou renomovaných evropských organizací a agentur, jako je např. Trimbos (překlad metodiky školní prevence a příprava projektu na rozvoj kvality služeb), EATI (účasť v projektu „Vzdělávání v adiktologii na lékařských fakultách v EU“), DrugScope, Cranstoun Drug Services, Euro-Methwork, atd.

Zahraňiční projekty

V roce 2005 pokračovala spolupráce v rámci konsorcií různých evropských organizací a sdružení se zde podílelo na realizaci projektů v oblasti drog a mezinárodní spolupráce vyhlášených EU Programem PHARE a DG Health & Customers protection. Jednalo se o projekty evropských sítí, ve kterých je SANANIM technickým národním partnerem či realizátorem části projektu.

- Promotion of networking and co-operation on drug dependencies within the Roma community; (EU network SASTIPIEN,

FSGG, Spain); projekt zaměřený na rozvoj spolupráce, síťování a služeb pro Romy (ukončený v únoru 2005);

- Central and Eastern European Network of Drug Services in Prison, (EU network ENDIP, Cranstoun Drug Services, GB); projekt zaměřený na rozvoj služeb ve věznicích;
- AC COMPANY 4 – network for the target group of mobile drug users in and between the EU and the CEEC (AMOC, NL); projekt zaměřený na zmapování a spolupráci v oblasti „mobilních“ uživatelů (ukončený v lednu 2005).

V roce 2005 se také sdružení (v konsorciu evropských organizací) opět zúčastnilo několika výběrových řízení na projekty v oblasti drog a mezinárodní spolupráce vyhlášených EU Programem Health & Customers protection. Dva z těchto projektů evropských sítí zaměřených na oblast demokracie a spolupráce, mobilních uživatelů uspěly a sdružení se tak v roce 2005 podílí na jejich realizaci společně s FESU a AC Company/AMOC.

- Correlation – European Network on Health and Social Inclusion; projekt zaměřený na rozvoj a implementaci efektivních strategií v oblasti poskytování sociálních a zdravotních služeb těžce dostupným skupinám a problémovým uživatelům drog;
- Democracy, Cities And Drug, European Forum Urban Safety; projekt zaměřený na rozvoj a podporu integrovaných strategií v oblasti poskytování užívání drog.

I v roce 2005 pokračovala (ač již nepřímo) již tradiční spolupráce s Open Society Fund (IHRD), který v minulosti několik let podporoval naše programy zaměřené na snižování rizik. V roce 2005 byl zahájen projekt „Breaking the Circle“ Sdružení Podané Ruce, který je přímým pokračováním našeho iniciativního projektu zaměřeného na pomoc Afganistánu v oblasti návykových nemocí. Ve spolupráci s o. s. BERKAT, CeIS (I) a VARRA získalo SPR grant EU a OSF na pokračování této pomoci přímo v Kábulu. Klíčovým cílem projektu je přispět k přístupnosti a efektivitě služeb a pomoci zásadním systémovým změnám v léčbě závislosti.

- Breaking the Circle, Sdružení Podané Ruce; projekt na pomoc Afganistánu.

Zahraňiční konference a stáže

I v letošním roce se pracovníci sdružení zúčastnili několika významných mezinárodních akcí, odborných konferencí, stáží a seminářů. Na jedné mezinárodní konferenci, která se konala v Praze se sdružení podílelo

přímo jako organizátor. Za všechny jmenujme alespoň následující:

- Expert seminars; Democracy, Cities & Drugs"; EFUS; 26.–28. květen 2005, Praha;
- Expert seminar; Democracy, Cities & Drugs"; EFUS; 10.–11. červen 2005, Řím;
- Latin Conference on Harm Reduction (CLAT3); Grup Igia; Hospitalet de Llobregat (Sp); Barcelona 1.–2. červenec 2005;
- The conference of the „Democracy, Cities & Drugs“; EFUS; Hospitalet de Llobregat (Sp); Barcelona 30. června 2005;
- 8th European Conference on Drugs and Infections Prevention in Prison; Unlocking Potential: Making Prisons Safe For Everyone“; ENDSIP, Cranstoun Drug Services, Budapest, 7.–9. červenec 2005; Corinthia Grand Hotel Royal;
- First expert groups meeting; Correlation; Egmond Aan Zee (NL); 8.–10. září, 2005;
- Stáž dvou pracovníků Pracovní agentury, 10.–20. srpen 2005, Rimini (I); v rámci projektu Equal;
- Stáž v komunitě pro HIV pozitivní a drogově závislé – Basida a Manzanares, Španělsko;
- Spolupráce s IHRD a CEE – HRN a další pracovní semináře a konference organizované v rámci níže uvedených projektů EU.

FUNDRAISINGOVÉ AKTIVITY

Fundraisingové aktivity byly v loňském roce realizovány v obdobném rozsahu jako v letech minulých, nicméně již bez podpory pilotního projektu, podpory NROS. Aktivity byly směřovány zejména k:

- Zviditelnění aktivit sdružení v povědomí možných donorů a rozšíření kontaktů s potenciálními dárci a zkvalitnění kontaktů se stávajícími dárci;
- Realizaci sbírkových a benefičních akcí jako prostředku k udržování vztahů s dárci a zároveň získávání nových finančních či věcných prostředků;
- Prohloubení a zkvalitnění provázanosti s aktivitami public relation a marketingovým vedením sdružení;
- Dalšímu cílenému zvyšování informovanosti široké veřejnosti o poskytovaných službách a problematice závislosti obecně.

Pro efektivní oslovování veřejnosti a dárců bylo připraveno několik informačních materiálů: např. informační brožura, nabídkový katalog a reklamní plachty. Kontakty se stávajícími sponzory a dárci a rovněž s novými

společnostmi přinesly řadu potřebných věcných či finančních darů.

Mezi významné úspěchy patří např. získání prostředků na stavební materiál od společnosti Rigips, s. r. o.; mozaiková dlažba pro TK Karlov od společnosti RWE/Transgas, a. s. prostřednictvím Nadace Terezy Maxové; ošacení pro klienty od firem Karlina, s. r. o. a Kaya, s. r. o.; finanční dar od společnosti Aleš Holásek L-Foto; získání dvou vyřazených automobilů od Policie ČR; věcné dary od Hotelu Paříž Praha; finanční dar od společnosti SUDOP, a. s.; finanční dar od společnosti Danco Plus, s. r. o.; finanční dar na vybudování poradensko-tréninkového centra ve Školné ulici od společnosti Lasselsberger, a. s. a samozřejmě finanční dar od generálního partnera SANANIM – Nadace České spořitelny a významného partnera – společnosti METRO-STAV, a. s.. Řada společností začala poskytovat či pokračovala v poskytování výrazných slev např. při pořizování vybavení nových projektů (spol. TON, a. s., TONDACH, s. r. o.), lékárenského zboží a lékařského materiálu (B-Braun Medical, s. r. o. Medic Art, ... atd.)

V rámci fundraisingových aktivit se rovněž výrazně rozšířily kontakty s nadacemi a nadačními fondy ČR. (např. Nadace Divoké Husy, Výbor dobré vůle Olgy Havlové, Nadace Terezy Maxové – zastupující společnost Transgas, Nadace Archa Chantal).

Projekt fundraisingového plánu i nadále přispívá, kromě svých klíčových aktivit, k posilování financeschopnosti sdružení, k rozšiřování povědomí a informací o aktivitách sdružení a kvalitních vztahů s novými a stávajícími sponzory (40–60 kontaktů za šest měsíců) a významnými osobnostmi podporujícími činnost sdružení.

PR A MARKETING

SANANIM řadu let prohlubuje svou činnost na poli public relation tak, aby široká veřejnost odborná i laická byla seznamována s poskytovanými službami a s možnostmi jejich využití.

Velmi významná z tohoto pohledu je také pravidelná informovanost subjektů ze státní sféry, vzhledem k získávání dotačních prostředků na činnost sdružení. Neméně významné je udržovat informační toky se subjekty z nestátní sféry, jak z pohledu získávání dalších nezbytných finančních prostředků, tak z pohledu udržování kontaktu se spolupracujícími organizacemi.

PR AKTIVITY

- Využití internetu a jeho význam pro poskytování informací o činnosti a službách neustále sílí. Kromě hlavní prezentační stránky

sdužení na doméně www.sananim.cz provozujeme nejdéle fungující internetovou informační stránku v rámci drogové problematiky www.drogovyserver.cz a v roce 2005 rekordně využívanou stránku internetového poradenství na adrese www.drogovaporadna.cz. Nejmladší internetové služby SANANIMu, a to z oblasti primární prevence jsou již třetím rokem provozovány pod doménou www.odrogach.cz. V důsledku rostoucího počtu projektů o. s. SANANIM s vlastní internetovou prezentací byl v roce 2005 nově vytvořen na internetových stránkách rozcestník SANANIM. V tomto roce byla dále vytvořena zastřešující stránka spolu s webovou prezentací dvou samostatných projektů „Vzdělávání“ <http://sananim.cz/vzdelavani> a „Pracovní agentura“ <http://sananim.cz/agentura>. Dále byly přidány odkazy na mediální kampaň Drogy a rodiče – Komunikace je klíč <http://www.sananim.cz/drogyarodice/> a dále odkaz Promile sms <http://www.promilesms.cz/>;

- Řadu let již spolupracujeme s veřejnými sdělovacími prostředky – televizemi, rozhlasem, tiskovými agenturami, individuálními tiskovými médii, a to především – Česká televize, Český rozhlas, Radio 1, Bohemia Labe Press, Mafra, RESPEKT, Literární noviny, Lidové noviny, atd. Pracovníci Drogového informačního centra pravidelně vydávají tiskové zprávy o aktivitách sdružení nebo se zásadními poznatky z oblasti drogové problematiky;
- Pořádání vzdělávacích, odborných, společenských, kulturních a benefičních akcí je již tradiční součástí aktivit, které provázejí organizaci po celou dobu její existence. V roce 2005 proběhlo několik kulturně společenských akcí k rozšíření povědomí o poskytovaných službách a v rámci osvětových aktivit zviditelnění organizace i pořádaných kulturních a společenských akcí:
 - Pátý ročník Ceny Jaroslava Skály a 2. ročník Literární soutěže SANANIM proběhl v Měříně u Slapské přehrad. Tradičně byl vyhlášen společně s SNN ČLS JEP. V roce 2005 byla vyhlášena i literární soutěž pro klienty v léčbě nebo doléčené a abstinující. Soutěž úspěšně proběhla pod garancí pana Ondřeje Neffa. Setkala se s velkým zájmem zejména u klientů psychiatrických léčeben a soutěžní materiály vykazaly vysokou literární úroveň. Obě ocenění byly předány jako již každoročně během slavnostního večera v rámci AT konference;

- Zahradní slavnost Doléčovacího centra proběhla 22. června 2005 v prostorách Doléčovacího centra a byla pořádána klienty;
- Dne 23. června 2005 proběhla ve spolupráci s Linhartovou nadací kulturně preventivní akce s názvem ICT Charity Party u příležitosti Mezinárodního dne boje proti drogám, který každoročně vyhláší OSN. Akce se konala v pražském klubu Roxy a jejím cílem bylo nabídnout mladým lidem v jim blízkém prostředí a jim blízkou formou alternativní využití a možnost porozumění problémům spojených s konzumací drog. Na programu byly hudební a divadelní vystoupení, workshopy a další prezentace. Akce byla rovněž pojata jako oslava 15. výročí založení o. s. SANANIM;
- Dne 25. června 2005 proběhla již druhá osvětová kulturní akce s názvem Bengas proti drogám II, která se uskutečnila v Paláci AKROPOLIS. Akce byla zaměřena na poskytování otevřených informací o drogové problematice rómské populace a na informování o infekčních chorobách spojených s užíváním návykových látek;
- Výroční komunita TK KARLOV proběhla 24. 7. 2005. Byla to v pořadí již šestá Absolventská komunita, která je jednou z aktivit přímo oslovující širokou veřejnost;
- V rámci hudebního festivalu Summer of Love konaného v Pardubicích 19.–21. 8. 2005 byl uspořádán seminář na téma Propagace Safer Dance v Evropě: efektivní spolupráce zapojených partnerů. Seminář byl uspořádán ve spolupráci s Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti a Asociací neziskových organizací;
- Kampaň Drogy a rodiče byla zahájena 12. 10. 2005 tiskovou konferencí v univerzálním prostoru NoD v pražském klubu Roxy;
- O. s. SANANIM otevřel ve spolupráci se Sananim's Charity Service 10. 11. 2005 nový multifunkční prostor ve Školné ulici s názvem Café Therapy. V rámci slavnostního otevření proběhla tisková konference a vystoupení hudební skupiny Bengas.

CHARITY SHOP

Velmi důležitou součástí PR i fundraisingových aktivit zůstává nadále práce

SANANIM's Charity shopu. K základním aktivitám tohoto projektu patří získávání vlastních finančních zdrojů prodejem vonných svíček a drobné užitné keramiky, která se vyrábí v keramické dílně umístěné v Doléčovací centru a na Karlově. Samotná výroba je zajišťována bývalou klientkou, která díky obdivuhodnému přístupu a šikovnosti se stala "regulérním" zaměstnancem sdružení, klienty Karlova (v návaznosti na fázi léčby, ve které právě jsou) a manažerem.

Samotný prodej je uskutečňován přímým prodejem, tj. vlastní účastí na různých akcích, prodejem přes obchůdky a galerie kam dodáváme zboží do komisního prodeje a nejefektivnějším způsobem je vyhledávání a oslovování stávajících a dalších firem, kterým nabízíme naše výrobky jako dárky pro své zaměstnance či klienty. Velmi nás těší, že nám zůstávají některé firmy věrné a pouze drobnou obměnou od nás odebírají výrobky i třetím rokem – např. firma Hypokramed, Shell gass, Alcatel.

Velkou podporou v roce 2005 pro nás byla spolupráce s naším generálním partnerem Českou spořitelnou, která podpořila i tyto naše aktivity. Co se týče přímého prodeje, je pro nás velmi přínosná každoroční spolupráce s o. d. Kotva, který nám šestým rokem umožňuje prodej během celého prosince. Milou zkušeností je, že se k nám vrací zákazníci, často se slovy: "svíčky si na vánoce pravidelně kupuji od Vás". Často též vyjadřují dobrý pocit nejen z vlastního nákupu, ale především radost z pomoci.

Důležitou součástí práce a výzvu pro SANANIM's Charity shop je využití možnosti diskuse s veřejností. Stále trvá nejednoznačný, často jednoduše odmítavý postoj k organizacím, které pracují s drogově závislými.

VZDĚLÁVÁNÍ

Pokračujeme v realizaci koncepce vzdělávání o.s. SANANIM, která byla vypracována a přijata v r. 2002. Jejimi principy jsou kontinuita a vzestupnost vzdělávání: tj. zajistit základní znalosti a dovednosti pro výkon konkrétní práce a podpořit další odborný růst. Cílem je zajistit kvalitní péči o klienty a poskytnout pracovníkům perspektivu odborného vývoje, který by měl být doprovázen i finanční motivací. Koncepce zahrnuje:

Individuální vzdělávací plány

Vedoucí zařízení sestavuje s každým pracovníkem individuální vzdělávací plán s ohledem na jeho vlastní odborný rozvoj a přínos pro tým i organizaci. Naplnění a revize vzdělávacího plánu jsou s pracovníky periodicky rozebírány.

Vnitřní vzdělávání

– Úvodní kurs pro nové zaměstnance: SANANIM organizuje pro nové zaměstnance krátký kurs se základními informacemi o organizaci, jednotlivých zařízeních, zásadách a hlavních metodách práce s klienty a práce v týmu. Kurs je doplněn exkurzí do všech zařízení;

– Vzdělávací programy pro jednotlivé typy služeb: jsou specificky zaměřené na náplň práce konkrétních zařízení a jejich aktuální problémy.;

– „Lunch semináře“ – mají již 15letou tradici, konají se pravidelně 1 x měsíčně jako odborné semináře na aktuální téma. Jsou doporučované všem pracovníkům SANANIMU a otevřené odborné veřejnosti.;

– Supervize: je nedílnou součástí vzdělávání pracovníků sdružení a účast na ní je povinná. Vnitřní supervizi v jednotlivých zařízeních zajišťují jejich vedoucí a odborní ředitelé. SANANIM organizuje pro všechny týmy vnější supervizi prováděnou externími odborníky a pořádá rovněž odborná setkání supervizorů.;

– Případové semináře (formou bálintovských skupin) a „klinické dny“ pořádáme pravidelně od r. 2003.

Do vnitřního vzdělávání patří i porady týmů jednotlivých zařízení, týmové konference, přednášky či workshopy s externími odborníky pro jednotlivé týmy podle jejich potřeb a stáže pracovníků v jiných zařízeních.

Vnější vzdělávání;

Vzdělávání odborné veřejnosti

SANANIM se přímo nebo jako členská organizace A.N.O. podílí na pořádání dlouhodobých kursů ve spolupráci se státními vzdělávacími institucemi (např. IPVZ). Doporučuje a finančně podporuje účast svých zaměstnanců na těchto kurzech. Kursy jsou u konkrétního pracovníka součástí individuálního vzdělávacího plánu a v tomto rámci jsou sledovány.

V říjnu r. 2005 byl zahájen projekt „Systematické vzdělávání pro poskytovatele sociálních služeb v oblasti návykových nemocí“, který byl přijat v rámci 1. výzvy OPRLZ. V průběhu dvou let tak nabízí o.s. SANANIM celkem 7 vzdělávacích seminářů – kurzů a letních škol – pro začínající či budoucí pracovníky v sociálních službách na poli drogové scény mimopražských regionů České republiky.

V průběhu roku sdružení také pořádalo nebo se spolupodílelo na několika různých typech vzdělávání - seminářích pro odborníky na drogovou problematiku i v širší oblasti duševního zdraví a pomáhajících profesí.

Vedoucí pracovníci sdružení jsou využíváni jako odborní lektori v IPVZ, při vzdělávání pořádaném jinými institucemi pro různé cílové skupiny a jako supervizoři v jiných organizacích. Podrobný výčet vzdělávacích aktivit daleko přesahuje možnosti zveřejnění ve výroční zprávě.

Vnější vzdělávání

podporované sdružením

SANANIM podporuje své pracovníky ve vysokoškolském studiu, postgraduální specializaci a v absolvování systematického dlouhodobého psychotherapeutického výcviku v akreditovaných institucích a výcviku v supervizi v ČIS. Totéž platí o účasti v pozici lektora či vedoucího výcviku. Podporuje také účast svých pracovníků na seminářích a konferencích České společnosti pro návykové nemoci a na dalších odborně souvisejících akcích včetně mezinárodních.

ROZVOJ A METODOLOGIE

Díky svým zkušenostem a odbornému zájmu hraje sdružení významnou roli v rozvoji protidrogové politiky a odborných přístupů v práci s uživateli návykových látek. Z mnohých aktivit uvádíme:

– Kromě výše uvedených vzdělávacích akcí působí přední odborníci o.s. SANANIM ve výuce na 1. lékařské fakultě UK, Fakultě humanitních studií UK a dalších fakultách UK, v IPVZ, jako konzultanti a vedoucí diplomových a disertačních prací i jako vedoucí psychotherapeutického vzdělávání v systému SUR. Zvláštní význam přisuzujeme spolupráci na přípravě a realizaci nového bakalářského studia oboru adiktologie na 1. lékařské fakultě UK, které bylo zahájeno v září 2005;

– V r. 2005 byl zahájen průzkum potřeb uživatelů drog s ohledem na pracovní zařazení po ukončení léčbě (v rámci jiného projektu dotovaného Evropským sociálním fondem), výzkum účinných faktorů terapeutických komunit pro drogově závislé v ČR a spolupráce na dalších výzkumných studiích, užitečných pro rozvoj praxe oboru (např. oblast harm reduction, substituční léčba Subutexem a jiné);

– V podstatě každé zařízení o.s. SANANIM patří ke špičkovým pracovištím oboru a sleduje inovační trendy, které jsou často inspirací pro širší odbornou veřejnost. Obohacení přinášejí i tzv. průřezové programy, na nichž se podílí více pracovišť o.s. SANANIM, například program pro těhotné ženy a matky užívající drogy nebo práce s duálními diagnózami.

EVROPSKÉ PROJEKTY – EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ FONDY

V roce 2005 o. s. SANANIM podalo žádost o podporu z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) k celkem pěti projektům. Podpořeny byly čtyři, z nichž dva v průběhu roku již zahájily svoji činnost. Zbylé dva projekty startují s počátkem roku 2006.

Jako první byl v září tohoto roku zahájen projekt s názvem „Následná péče jako prostředek pro zvládnání rizik sociálního vyloučení uživatelů drog“, který byl přijat k podpoře v rámci 1. výzvy JPD 3. Formou vzniku nového zařízení Pracovní a sociální agentury nabízí řešení následné péče v souvislosti se vstupem na trh práce pro stabilizované abstinentní klienty či klienty na substituční léčbě. Podrobnější informace o tomto novém zařízení lze nalézt v samostatné kapitole.

O měsíc později, v říjnu, jsme zahájili projekt „Systematické vzdělávání pro poskytovatele sociálních služeb v oblasti návykových nemocí“, který byl přijat v rámci 1. výzvy OPRLZ. V průběhu dvou let tak nabízí o. s. SANANIM celkem sedm vzdělávacích seminářů – kursů a letních škol – pro začínající či budoucí pracovníky v sociálních službách na poli drogové scény mimopražských regionů České republiky.

O tomto projektu jsme informovali formou inzerce v médiích a elektronickou poštou veškeré mimopražské organizace zabývající se drogovou problematikou – NNO, vysoké školy, krajské protidrogové koordinátory, jiné státní instituce a zařízení. Podánilo se zprovoznit webovou aplikaci na vlastní www stránce (<http://vzdelavani.sananim.cz>), díky které se zájemci mohou samostatně přihlašovat na tyto kurzy. Dále se zde mohou dozvědět veškeré informace a stahovat si výukový materiál a své vlastní hodnocení. Díky

podpoře a financování ze státního rozpočtu ČR a ESF je projekt zajímavý (zejména pro NNO) tím, že zájemci nemusí platit kursovné, čímž se stalo vzdělávání v oboru dostupným širšímu spektru osob a organizací.

Další dva projekty byly přijaty k podpoře v rámci 2. výzvy JPD 3:

„Pilotní program pracovního zařazení problematických uživatelů návykových látek jako praktická součást a ověřování vznikajícího komunitního plánu sociálních služeb v protidrogové problematice na území MČ Prahy 7“.

Ten navazuje na již fungující program Externích terénních pracovníků a dále jej strukturuje. Cílem projektu je zapojení klientů závislých na návykových látkách do pracovního procesu spojeného se snižováním rizik doprovázejících drogovou závislost (program „harm reduction“, výměnný program, úklidové práce) jakožto jeden z významným bodů, který může vést k motivaci klientů ke změně životního stylu, získání pracovních návyků a dovedností. Zároveň tento přístup může zlepšovat přístup komunity k řešení protidrogové problematiky.

Konkrétně budou probíhat dva nové programy – pomocné a úklidové práce na území MČ Praha 7 a program externích terénních pracovníků („harm reduction“, výměnný program).

„Pracovní programy pro zkvalitnění doléčování osob závislých na návykových látkách a lepší uplatnění návratu do společnosti a na trh práce“

Projekt je koncipován jako startovací program pracovního zařazení pro uživatele drog v chráněném prostředí a reaguje na potřebu rozšíření služeb Doléčovacího centra o. s. SANANIM o nabídku chráněných pra-

covních míst. Základním cílem projektu je nabídnout klientům pomoc při překonání sociálních, zdravotních a často i právních překážek pro vstup na trh práce. Projekt má podpořit získání pracovních dovedností u klientů, jež jsou na běžném trhu práce znevýhodněni.

V roce 2005 dále pokračovala partnerská spolupráce o. s. SANANIM s občanským sdružením Fokus Praha na projektu „Rozvoj sociální firmy“, který je financován z prostředků CIP EQUAL. Tento projekt má za cíl vytvoření teoretického modelu sociální firmy a jeho ověřování v praxi.

V roce 2006 se zaměříme na kvalitní realizaci těchto projektů. Již dnes se ukazuje, že projekty zaměřené na zaměstnanost klientů jsou velmi efektivní a pro klienty velmi užitečné. Dále plánujeme předložení projektu na zajištění drogových služeb ve věznicích a pro propuštěné vězně.

PRACOVNÍ A SOCIÁLNÍ AGENTURA (PSA)

PSA zahájila svou existenci na podzim roku 2005, jako první z projektů o. s. SANANIM podpořený z Evropského sociálního fondu (ESF), hl. m. Prahy a MPSV.

Poskytované služby jsou určeny všem abstinujícím klientům. Prostřednictvím PSA může klient nalézt vhodné zaměstnání, doplnit si vzdělání, stabilizovat svoji sociální situaci. Snahou PSA je dlouhodobě a konstantně působit na volném trhu práce a tímto napomoci ke změně pohledu na bývalé uživatele návykových látek.

VÝCHODISKA, CÍLE A PRINCIPY PROGRAMU

Východiska, cíle zařízení

Klienti mají v důsledku své drogové minulosti často sníženou schopnost pracovní a sociální reintegrace (nedostatek kvalifikace, pracovních návyků a dovedností, záznamy v trestním rejstříku, malá schopnost jednání s úřady atd.). Získání zaměstnání a sociální stabilizace jsou podstatné pro udržení abstinence, prevenci relapsu a pro pozitivní změny životního stylu vedoucí k úspěšnému zapojení klienta do normálního života.

Jedním z hlavních cílů projektu je nalezení a udržení zaměstnání pro klienty a navazování spolupráce s širokým spektrem zaměstnavatelů a institucí.

Základním principem přístupu ke klientům je jako v dalších programech respektování osobnosti s vlastními nároky a potřebami.

Poskytované služby

Pro klienty:

Podpora, poradenství a asistence při získávání zaměstnání, při doplnění vzdělání a rekvalifikaci; sociální práce a poradenství; poradenství a intervence spojené s drogovou problematikou obecně; zprostředkováváme kontakty na léčebná a doléčovací zaří-

zení, kontakty s právní poradnou ANO, apod.

Pro zaměstnavatele:

Návrhy garancí při zaměstnávání klientů/uchazečů o zaměstnání; konzultace k problematice zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce; možnost medializace spolupráce.

Cílová populace

Bývalí uživatelé návykových látek – klienti po léčbě a v poslední fázi léčby, matky s dětmi po léčbě, stabilizovaní klienti v substitučním programu (podmínkou je trvalé či přechodné bydliště na území hl. m. Prahy).

Do cílové populace dále patří

Zaměstnavatelé a státní instituce (Úřady práce, sociální odbory, apod.,).

OBSAH A PRŮBĚH PROGRAMU V ROCE 2005

Technicko-organizační zabezpečení programu

Vzhledem k velmi krátké době existence byly první měsíce věnovány vyhledání a vybavení vhodných prostor, výběru a přijetí nových pracovníků. Projekt PSA v roce 2005 zajišťovali čtyři interní pracovníci a jeden externí pracovník (3,5) úvazku.

Vývoj aktivit programu a jejich obsah

V rámci projektu je zpracovávána výzkumná studie – Průzkum potřeb, ve které se zpracovávají dvě témata: analýza dat o cílové skupině klientů a zaměstnavatelů.

V prosinci 2005 byla zahájena první část průzkumu – Analýza potřeb léčených uživatelů návykových látek z hlediska jejich uplatnitelnosti na trhu práce.

Základní program a služby probíhaly v následujícím rozsahu:

Přijetí a proškolení nových pracovníků, stáže v zařízeních o. s. SANANIM a v agentuře ProVás. Vypracování časového a věcného harmonogramu projektu a zpracování základní koncepce práce agentury.

V posledních dvou měsících r. 2005 kontaktovali agenturu první klienti, kterým byla poskytnuta pracovní podpora a sociální poradenství, současně se podařilo navázat kontakty s prvními zaměstnavateli, navrhnout typy a možnosti spolupráce.

V rámci PR aktivit byly zprovozněny www stránky projektu, byl vytvořen plán PR, informování pracovníci ÚP, sociálních odborů, protidrogoví koordinátoři MČ hl. m. Prahy.

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A INTERPRETACE STATISTIK

Způsoby hodnocení, kvalita, kvantita, efektivita

Za dobu realizace projektu (čtyři měsíce) jsme navázali kontakt s malým počtem klientů. Vzhledem k tomu nelze signifikantně hodnotit úspěšnost kontaktu se zaměstnavateli případně reakce na informační aktivity.

Statistika a její interpretace, trendy

Projekt má nicméně nastaven vlastní hodnotící kritéria, indikátory, které se sledují a mezi něž patří např.: počty klientů vzhledem k počtu poskytnutých podpor celkem a na jednoho klienta, splněný účel poskytnuté podpory, příslušnost k minoritním skupinám obyvatelstva, počet podpor poskytnutých pracovníkům (proškolení, stáže, konference) a další. Tento detailní hodnotící systém je společný všem projektům, které byly podpořeny ze zdrojů ESF, hl. m. Prahy a MPSV, jednotlivé indikátory se nepřetržitě sledují a čtvrtletně vykazují.

ZÁVĚRY, DOPORUČENÍ A ÚKOLY PRO ROK 2006

- Navázat kontakt se širším spektrem firem a pracovat na vytvoření sítě spolupracujících zaměstnavatelů a institucí pro navázání a propojení vzájemné spolupráce.
- Formou intenzivní propagace v médiích více zviditelnit práci agentury.
- Na konci roku 2006 plánujeme pořádat semináře a workshopy na téma zaměstnávání znevýhodněných osob pro laickou i odbornou veřejnost.
- Využívat výsledky a výstupy z analýzy „Průzkum potřeb“ a tyto implikovat do práce s klienty, zaměstnavateli a institucemi (ÚP).
- Poskytovat profesionální služby co největšímu počtu klientů.
- Navázat spolupráci s vhodnými SŠ a SOU (doplnění vzdělání a kvalifikace).

Celkový počet poskytnutých služeb

Druh výkonu/ poskytnuté služby	Celkový počet
pracovní diagnostika	4
pracovní poradenství	12
sociální práce	4
ostatní poradenství, doporučení, terapeutická intervence	2
celkem výkonů – kontaktů	22
počet 1. kontaktů	8

Rok (období) 9/2005–12/2005

Kategorie	Počet
muži	6
ženy	2
celkový počet klientů	8
nezaměstnaní	6
zaměstnaní	2
po výkonu trestu ¹	2
průměrný věk	32
primární droga	P - 7; H - 1
vzdělání ZŠ	3
vzdělání vyučen	5
vzdělání SŠ	0
vzdělání VŠ	0
zprostředkování práce prostřednictvím PSA ²	1
zprostředkování práce netransparentně – bez přímého zastoupení PSA ³	2
zlepšení sociální situace ⁴	4

VYSVĚTLIVKY:

¹ doba od výkonu trestu kratší než 1 rok.

² klient zaměstnán ve spolupracující firmě, zaměstnavatel je obeznámen s drogovou minulostí uchazeče o zaměstnání.

³ klient využil databáze PSA, zaměstnavatel není obeznámen s drogovou minulostí uchazeče o zaměstnání na vlastní přání klienta.

⁴ počet osob jimž PSA umožnila zlepšit sociální integraci při řešení otázky bydlení, dluhů a finančních závazků, sociálního zabezpečení.

Finanční zpráva – SANANIM 2005

PŘEHLED NÁKLADŮ A VÝDAJŮ PODLE ZAŘÍZENÍ/STŘEDISEK

Terenní programy		Doléčovací centrum	
MZ	100 000,00	MPSV	886 400,00
MPSV	553 800,00	RV KPP	1 427 000,00
RV KPP	2 320 000,00	HMP	1 439 000,00
HMP	1 617 400,00	UMČ Praha 1	100 000,00
UMČ Praha 1	80 000,00	UMČ Praha 7	3 760,00
UMČ Praha 2	80 000,00	Úřad práce	80 219,00
vlastní	110 158,20	vlastní	367 173,80
celkem	4 861 358,20	celkem	4 303 552,80
Rómský terenní program		Doléčovací centrum – matky s dětmi	
MPSV	218 900,00	MPSV	240 500,00
RV KPP	125 000,00	RV KPP	382 000,00
HMP	279 700,00	HMP	244 700,00
vlastní	1 200,00	nájem od klientů	12 568,50
celkem	624 800,00	vlastní	57 767,20
Kontaktní centrum		celkem	
MZ	130 000,00	937 535,70	
MPSV	954 000,00	Drogové informační centrum	
RV KPP	2 896 000,00	MPSV	27 300,00
HMP	2 013 000,00	RV KPP	950 000,00
UMČ Praha 1	95 000,00	HMP	239 800,00
UMČ Praha 2	40 000,00	Středočeský kraj	80 000,00
UMČ Praha 7	25 000,00	vlastní	193 564,90
AMOC	37 740,00	celkem	1 490 664,90
vlastní	101 345,40	CADAS	
celkem	6 292 085,40	MZ	361 000,00
Projekt práce s uživateli drog ve vazbách		RV KPP	740 000,00
RV KPP	267 000,00	HMP	623 500,00
HMP	191 900,00	UMČ Praha 1	100 000,00
vlastní	42 354,00	VZP	5 807,50
celkem	501 254,00	vlastní	51 784,90
Denní stacionář		celkem	1 882 092,40
MZ	240 000,00	Projekt Kavárna a poradna (KAPO)	
MPSV	416 400,00	HMP	239 800,00
RV KPP	1 353 000,00	UMČ Praha 1	100 000,00
HMP	1 151 200,00	Nadace České spořitelny	660 568,70
UMČ Praha 1	100 000,00	vlastní	149 920,00
UMČ Praha 7	25 000,00	celkem	1 150 288,70
vlastní	180 720,70	Projekt internetové primární prevence	
celkem	3 466 320,70	MŠMT	612 000,00
Terapeutická komunita Karlov		celkem	612 000,00
MPSV	1 015 400,00	Projekt Drogy a rodiče	
RV KPP	3 503 000,00	MŠMT	475 000,00
HMP	2 069 000,00	Nadace České spořitelny	231 300,10
Středočeský kraj	180 000,00	vlastní	164 600,00
Jihočeský kraj	100 000,00	celkem	870 900,10
Jihočeský kraj	100 000,00	Manuál školní drogové prevence	
vlastní	260 715,90	MŠMT	352 000,00
celkem	7 228 115,90	celkem	352 000,00
Terapeutická komunita Němčice		Pracovní agentura	
MPSV	768 400,00	HMP	99 462,00
RV KPP	2 130 000,00	MPSV	365 327,37
HMP	1 644 000,00	celkem	464 808,90
Středočeský kraj	110 000,00		
Jihočeský kraj	159 556,00		
vlastní	451 715,00		
celkem	5 263 671,60		

SOUHRNNÝ PŘEHLED VÝNOSŮ V ROCE 2005 PODLE ZDROJŮ

Státní instituce a ministerstva	
Ministerstvo zdravotnictví (MZ)	831 000,00
Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)	5 081 100,00
Rada vlády – Koordinace protidrogové prevence (RV KPP)	16 093 000,00
Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy (MŠMT)	1 439 000,00
Úřady města a krajů	
Hlavní město Praha (HMP)	11 797 800,00
Městská část Prahy 1	575 000,00
Městská část Prahy 2	120 000,00
Městská část Prahy 7	50 000,00
Krajské úřady Středočeského a Jihočeského kraje	729 556,00
Ostatní instituce	
Úřad práce	73 822,00
Projekty	
Zahraniční projekty (DCD, SPR AFG, AMOC)	440 302,97
Granty z ESF (Equal 1, 2, 3; JPD3, OPR LZ)	1 212 289,22
MATRA	290 000,00
Nadace a společnosti	
Nadace České spořitelny	3 409 000,00
Metrostav a.s.	750 000,00
NROS – PHA – Fundraising	109 551,52
Nadace Divoké husy	16 833,00
Ostatní sponzorské dary – finanční	557 146,00
Ostatní sponzorské dary – věcné	514 387,00
Vlastní činnost	
Aromka	761 240,00
Nájemné klienti	122 838,00
Ostatní vlastní příjmy	1 530 709,22
Všeobecná zdravotní pojišťovna	216 941,16
Celkem	46 721 516,09

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT (V TISÍCÍCH KČ)

A. Náklady	
1. Spotřebované nákupy	13 469
2. Služby	10 793
3. Osobní náklady	20 254
4. Daně a poplatky	146
5. Ostatní náklady	90
6. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	3
7. Poskytnuté příspěvky	17
Náklady celkem	44 772
B. Výnosy	
1. Tržby za vlastní výkony a zboží	1 701
4. Ostatní výnosy	930
5. Přijaté příspěvky	6 100
6. Provozní dotace	36 972
Výnosy celkem	45 703
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	997
D. Výsledek hospodaření po zdanění	931
investice	578

ROZVAHA (V TISÍCÍCH KČ)

Aktiva	
A. Dlouhodobý majetek	
Dlouhodobý hmotný majetek	32 588
Oprávkový k dlouhodobému majetku	-10
B. Krátkodobý majetek	
Pohledávky celkem	840
Krátkodobý finanční majetek	5 760
Jiná aktiva	83
Aktiva celkem	39 261
Pasiva	
A. Vlastní zdroje	
1. Jmění	36 889
2. Výsledek hospodaření	931
B. Cizí zdroje	
3. Krátkodobé závazky	1 441
Pasiva celkem	39 261

Auditorská zpráva

pro správní radu sdružení

SANANIM, občanské sdružení

Osvěti Hájek 2549/64a, 158 00 Praha 5
IČO: 00496090

V Praze dne 5. května 2006

Provedl jsem audit účetnictví z hlediska výdajových a příjmových položek a vynaložení dosaženého výsledku hospodaření a účetní závěrky ke dni **31. prosince 2005** občanského sdružení **SANANIM**, IČO 00496090.

Vedení sdružení je odpovědné za sestavení účetní závěrky a vedení účetnictví tak, aby bylo úplné, průkazné a správné v souladu s platnými zákony a předpisy včetně správného vykázání nákladů pro jednotlivé projekty, ke kterým byly poskytnuty dotace.

Mou povinností je vyjádřit názor na jednotlivá hlediska auditovaného účetnictví určené smlouvou mezi auditorem a sdružením a specifikací dále uvedenou a účetní závěrku jako celek na základě provedeného auditu.

Audit jsem provedl v souladu se Zákonem č. 254/2000 Sb. O auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy, zejména standardem č. ISA 800 – Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely. Tyto mezinárodní auditorské standardy vyžadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou míru jistoty, že společnost správně vykázala účetní položky ze specifických hledisek účetnictví a při použití výsledku hospodaření předchozího roku 2004 v roce 2005 a splnila podmínky dané smlouvami s poskytovateli dotací.

Audit zahrnuje ověření účetních záznamů a dalších informací prokazujících údaje v účetnictví a účetní závěrce a posouzení účetních postupů, použitých sdružením při vedení účetnictví a sestavení závěrky zejména s ohledem na dotované programy. Při auditu byla ověřována tato specifická hlediska:

1. ověření správné výše nákladových a výnosových položek účetní jednotky za ověřované účetní období v rámci dotovaných programů
2. přezkoušení přiměřenosti výše jednotlivých nákladových a výnosových položek
3. prověření účelného vynaložení peněžních prostředků zejména v dotovaných programech
4. ověření souladu rozhodnutí správní rady o užití výsledku hospodaření za minulé účetní období se zaúčtováním v ověřovaném období

Domnívám se, že provedený audit dává přiměřený podklad pro vyslovení výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka a vyúčtování nákladů a výnosů v dotovaných programech ve všech významných ohledech poskytuje

věrný a poctivý obraz

finanční pozice, vykazovaného výsledku hospodaření s dotacemi a výsledku hospodaření jako celku a vlastního jmění občanského sdružení **SANANIM** ke dni 31.12.2005 v souladu se zákony a účetními předpisy platnými v České republice a podmínkami poskytování dotací.

Sdružení vykázalo za rok 2005 kladný výsledek hospodaření díky příspěvkům soukromých osob a prodeji výrobků pocházejících z terapeutických prací klientů.

Výše nákladových a výnosových položek sdružení v účetním období roku 2005 byly přiměřeně naplní činností v jednotlivých programech a běžnému provozu sdružení a nutné obnově a rozšíření majetku a prostředků nutných k provádění předmětu činnosti.

Peněžní prostředky byly vynakládány účelně a hospodárně v souladu s ideou naplnit hlavní činnosti a poslání sdružení.

Výsledek hospodaření za rok 2004, stejně jako výsledek hospodaření za rok 2005 nebyl použit v roce 2005 a 2006 do doby vydání této zprávy na jiné účely, než na náklady na hlavní činnost, běžný provoz sdružení a investice, na které byly finanční prostředky soukromí společnosti poskytnuty.

Ing. Jan Harapes
auditor

dekret č. 1420

Hrolova 5/437, 108 00 Praha 10

DONOŘI, SPONZOŘI A DOBRÉ DUŠE, PODPORUJÍCÍ ČINNOST SANANIM V ROCE 2005

Velmi děkujeme naším největším sponzorům Nadace České spořitelny

Metrostav, a.s.
B-Braun Medical, s. r. o.
Rigips, s. r. o.
RWE Transgas, a.s.
L-FOTO – Aleš Holásek

Dále děkujeme všem, kteří nás podpořili nejen formou dotací

Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
Ministerstvo zdravotnictví České republiky
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Magistrát hl. m. Prahy
Úřad městské části Praha 1
Úřad městské části Praha 2
Úřad městské části Praha 7
Úřad městské části Praha 13
Krajský úřad Středočeského kraje
Krajský úřad Jihočeského kraje
Evropský sociální fond, rozpočet MHMP a státní rozpočet ČR
MATRA/KAP program, Velvyslanectví Nizozemského království v Praze

Dále také těm, kteří podpořili naše zahraniční projekty a aktivity

AMOC DHV
SASTIPEN FSGG
Open Society Fund, Prague
Open Society Institute
European Forum for Urban Safety
ENDIPP Cranstoun Drug Services
Trimbos Institute
o. s. Prima

Naším dlouhodobým partnerům

MVDr. Václav Dlahoweský
Karel Schwarzenberg

Dalším sponzorům a donorům

Medic Art – MUDr. Slaviček
Elsyst, s. r. o.
Policie ČR
Hotel Paříž Praha
SUDOP, a. s.
Danco Plus, s. r. o.
Lasselsberger, a. s.
TONDACH, s. r. o.
První chodská stavební, s. r. o.
Colorbeton betonová dlažba, s. r. o.
TON, a. s.
Segafredo Zanetti ČR ,spol. s. r. o.
Karlina, s. r. o.
Kaya, s. r. o.
Nakladatelství PORTÁL
Radio 1
Týdeník Respekt
Lidové noviny
ČR Radiožurnál
Plzeňský Prazdroj, a. s.

Nadacím a nadačním fondům

Nadace Divoké Husy
Výbor dobré vůle Olgy Havlové
Nadace Terezy Maxové
Nadace Archa Chantal

Poděkování si dále zaslouží:

• Organizace, které o. s. SANANIM podpořili zakoupením vonných svíček SANANIM'S CHARITY SHOP

Blue & Green Catering Production, s. r. o.
Alcatel Czech, s. r. o.
Auto Jarov, s. r. o.
Mafra, a. s.
Hypokramed, s. r. o.
Pioneer Zaset Management, a.s.
Shell Gas ČR, s. r. o.
Termomont, s. r. o.
Česká spořitelna, a.s.

• nestátní neziskové organizace a léčebná zařízení

Podané Ruce – Brno
Právní poradna A.N.O.
INEX – sdružení zahraničních dobrovolníků
Sdružení Fokus Praha
K-centrum Strakonice
DC Kladlo
Interní ambulance Paracelsum
Lexus – Hradec Králové
Drop in
Romodrom
Progressive
Prev-centrum Praha
Kojenecký ústav Praha 4
Oddělení pro léčbu
Psychiatrická léčebna Červený Dvůr
Psychiatrická léčebna Plzeň
Psychiatrická léčebna Bohnice
VFN – oddělení pro léčbu závislosti Apolinář
Speciální školka Čimice
Adiktologie, 1. lékařská fakulta UK
Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP
Český institut pro supervizi
SUR, Sdružení pro vzdělávání v psychoterapii

• spolupracující firmy

Firma Kulich
Ing. Mahen a firma Sanita Říčany
Firma Solomit, s. r. o.
Print House
CDV služby, s. r. o.
Agentura Pro Vás, s. r. o.
Boomerang s. r. o.

• města, obce, magistráty, místní úřady a státní organizace

Magistrát hl. m. Prahy
Úřad práce Písek a Strakonice
Obec Smetanova Lhota
Obec Němčice u Volyně
Úřad městské části Praha 1
Úřad městské části Praha 2
Úřad městské části Praha 7
Oddělení sociálně-právní ochrany dětí pražských městských částí
Hygienická stanice Strakonice
Probační a mediační služba
PMS Strakonice
Krajský úřad Jihočeského kraje

• spolupracující odborníci a lékaři

prim. MUDr. Jaroslava Lukešová
MUDr. Gita Pekárková
MUDr. Vratislav Řehák
Věra Fírtová
prim. MUDr. Binder
PaedDr. Michael Chytrý
RNDr. Jitka Vodňanská
MUDr. Jan Nydl
Mgr. Hana Gajdošíková
Mgr. Barbora Orlíková
MUDr. Bohumil Doul
MUDr. Vratislav Řehák
PhDr. Jiří Broža
MUDr. Stanislav Kudrle

prim. MUDr. Petr Popov a tým Apolinář
MUDr. David Adameček
Martin Hajný PhD
PhDr. Jiří Libra
prof. PhDr. Petr Weiss
Ph.D. MUDr. Alena Kuntová
MUDr. Olga Hlaváčková
PhDr. Jan Šíkl, PhD.
MUDr. Jan Bečka
MUDr. Dušan Randák
Mgr. Nina Janyšková
Hana Šatalová, DiS.
Mgr. Radka Bartošová
Mgr. Blanka Korčíšová
Mgr. Pavla Doležalová
Mgr. Ing. Jiří Staniček
Mgr. Jana Ženíšková
MUDr. Tomáš Záborský
MUDr. Slaviček
MUDr. Jedlička
doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D. a tým Centra adiktologie, 1. LFUK

• zahraniční partneři a kolegové

AMOC – Eberhardt Schatz
FESAT – Mariana Mussat
Cranstoun Drug Services – Steve Rossell
Trimbos Institute

• a dále také

Ministerstvo dopravy České republiky
Telperion, s. r. o.
KTPP, s. r. o.
Iniciativa zodpovědných pivovarů
Oddělení BESIP Ministerstva dopravy České republiky
Fórum PSR – zodpovědní výrobci lihovin
Ing. Oldřich Lesňák
Manželé Soukupovi (Poniklá)
Ekofarma Budkov – rodina Pechova
Lukáš Dlahoweský
Michal Dlahoweský
Jan Vastl
Jaromír Brabec
Jana Vlažná
Stanislav Krpejš
Martin Vích
Mgr. Roman Čermák
Jan Palacký
MVDr. Josef Jordák
Richard Hamza
Leona Urbanová
Milan Vaněk
Rodina Veisových
Honza Karel
Hana Pastorková
Celý tým Café Therapy
Firma e4you
David Filip
Ing. Daniel Tlamma
Ladislav Puršl
Soňa Javorková
Tomáš Daňha
Kapela Bengas
Milan Větrovec
Otýlie Sklenářová – Malá
Jan Vacek
John Ljungberg
Thomas Larkin – R.I.P.
Karel Freund

• a jistě i další, na které jsme nechtěně mohli zapomenout, a kterým se tímto omlouváme.

Název: o. s. SANANIM

Sídlo: Ovčí hájek 2549/64A, 158 00 Praha 13

Telefon: 284 822 872

Fax: 266 315 306

Internet: www.sananim.cz

E-mail: office@sananim.cz

IČO: 00496090

Bankovní spojení: KB Praha 8, Podvinný mlýn 2

Číslo účtu: 13038091/0100

Statutární zástupce:

PaedDr. Martina Richterová-Těmínová

Předsedkyně správní rady

Správní rada:

PaedDr. Martina Richterová-Těmínová

MUDr. et PhDr. Kamil Kalina, Csc.

Martin Větrovec

Martin Hulík

MUDr. Jakub Minařík

Kontrolní komise:

Miroslav Zachariáš

Mgr. Štěpánka Čtrnáctá

Mgr. Barbora Orlíková-Sládková

Marek Vodenka

Mgr. Jana Hornová

Výkonný ředitel:

Mgr. Jiří Richter